আমি সাৰ পাইছোঁ

CENTRAL INSTITUTE OF INDIAN LANGUAGES

MYSORE-570006

আমি সাব পাইছোঁ

CENTRAL INSTITUTE OF INDIAN LANGUAGES

ADULT LITERACY SERIES-4

Consultant :

Dr. D. P. PATTANAYAK, Director

CIIL Adult Literacy Series-4

আমি সাৰ পাইছোঁ

ভামতী দেৱী

CENTRAL INSTITUTE OF INDIAN LANGUAGES

MYSORE-570006

Ami Sar Paiso (Assamese Adult Literacy Primer)
by Miss Bhamati Devi, pp xiv+187

First Published : January, 1981
Paush, 1902

© Central Institute of Indian Languages, 1981

Price Rs 3-00

Published at the Central Institute of Indian Languages, Manasagangotri, Mysore 570006 by D. P. Pattanayak, Director, and printed at M/s Paramarthi Printing Works, Cuttack-1 (Orissa)

FOREWORD

Adult Education aims at creating awareness among the adults about the social and physical environment and prompting them to action to change it to their betterment. It is to improve their skills and add to their knowledge for functioning effectively in the society. Literacy is one of the means to achieve this. The educational materials for the adults will be at different levels and of different types. The adult educational materials which follow the 350 hours of instruction envisaged in the National Adult Education Programme may be divided as follows. It is not suggested that the different sections should follow the given order. They are flexible and can be interspersed.

(1) 50 hours for discussion of social issues and local problems to develop spoken skills such as verbal reaction to suggestions, asking questions, clarity of expression etc., and for reading of newspapers, manuals, epics, etc., to motivate interest in reading.

(2) 75 hours to teach initial literacy which includes recognition and use of single and conjoint letters, words and simple sentences.

(3) 50 hours of second level literacy skills leading to independent reading and writing and based on general themes relating to local environment, health, social values, national goals and programmes, leadership, tales.

(4) 50 hours numeracy which includes 4 arithmetic skills upto 3 digits and practical knowledge of monetary system, measurements, clock and calendar reading etc.

(5) 75 hours of third level literacy and content education and special occupational interest such as agriculture, horticulture, animal husbandry, poultry, handicrafts, etc., anthology, geography, etc. During these hours silent reading and independent reading will be encouraged.

(6) 50 hours for functional skills like newspapers, manuals, public notices, etc. and filling in forms, money orders, writing letters and petitions, preparing family budget, etc.

The Adult Literacy Primer in Assamese covers (2), (3) and (4) above and aims at achieving necessary literacy learning to the take off point for independent reading and writing. Regarding items (1) and (6) the teacher's manual will give detailed guidelines for instruction in the classroom. The materials for (5) may be taken from published materials if available or will have to be prepared by specialists in these fields.

The special features of this Primer are as follows : Each lesson is very explicit for the teacher and even a volunteer who has no teacher training could use the material. For additional guidelines a separate teacher's manual could be used. Each lesson contains exercises to reinforce the skills and to evaluate the progress of learning. Since home assignment would be impracticable, exercises are included as part of the Primer. The numeracy lessons are interspersed with literacy lessons and they progress gradually. Use of prose is minimised in numeracy lessons. Wherever prose is used a special care has been taken to see that the learner at that point is capable of reading it himself / herself except where instructions are given.

The book consists of two parts. Part I contains lessons introducing Assamese Scripts—single as well as in cluster in both traditional and new arrangements, preliminary numeracy including addition and subtraction

and introduction of multiplication while Part II contains literacy lessons aiming at functional language use to cope with different spheres of life. This also includes lessons on multiplication, division, weight and measurement etc. The author of the book has practical experience of the rural life and is trained in language teaching methodology.

There has been debate about relative importance of creating awareness and developing literacy skills. These two are not separate and the materials have been prepared keeping their interdependence in view. There has also been a debate about the efficacy of different methods of teaching the initial alphabet. The reader is flexible in this respect and the teacher can start with the words and sentences in each lesson and then explain the letters or he/she can reverse the steps depending on the nature of the learners. One of the important problems in adult education is motivating the learners. I hope that this Primer creates and sustains interest and simultaneously develops linguistic skills.

DEBI PRASANNA PATTANAYAK
Director

ভূমিকা

বয়স্ক শিক্ষাৰ পাঠ্যক্ৰম অনুসৰি অসমীয়া ভাষাত এখন পুথি ৰচনা কৰাৰ ভাৰ ভাৰতীয় ভাষা সংস্থানে আমাৰ ওপৰত দিয়ে। এনে পাঠ্যক্ৰমত উপযোগী পুথি ৰচনা কৰা কঠিন। তথাপি তেওঁলোকৰ পুৰঠ মনৰ উপযোগীকৈ পুথিখনি প্ৰস্তুত কৰিবলৈ চেষ্টা কৰা হৈছে। পুথিখনি দুটা ভাগত ৰচনা কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰা হৈছে। প্ৰথম ভাগত আছে আখৰৰ পৰিচয় আৰু দ্বিতীয় ভাগত আছে বিভিন্ন বিষয়গত পাঠ।

প্ৰথম ভাগত আখৰবোৰ আভিধানিক ক্ৰমত নিশিকাই আকাৰৰ ৰূপ আৰু সমতাৰ ওপৰত ভেটি কৰি শিকোৱা হৈছে। যুক্তাক্ষৰ সমূহো চাৰিটা ভাগত ভাগ কৰি লোৱা হৈছে— (১) তল ওপৰকৈ লিখা যুক্তাক্ষৰ, (২) ওচৰা উচৰিকৈ লিখা যুক্তাক্ষৰ, (৩) যুক্ত হোৱাৰ ফলত নতুন ৰূপ পোৱা যুক্তাক্ষৰ আৰু, (৪) দুটাতকৈ অধিক ব্যঞ্জন লগ লগি হোৱা যুক্তাক্ষৰ। অঙ্ক বিষয়ক পাঠসমূহ বয়স্ক পাঠ্যক্ৰমৰ মণিপুৰী পুথি "অহনগী মণিপুৰী মপী লাইৰিক"ৰ পৰা অনুবাদ কৰি দিয়া হৈছে।

এই পুথি প্ৰস্তুতিৰ ক্ষেত্ৰত ভাৰতীয় ভাষা সংস্থানৰ নিৰ্দ্দেশক ডক্টৰ দেবীপ্ৰসন্ন পট্টনায়কৰ অৰদান উল্লেখযোগ্য। সচাঁকথা কবলৈ হলে এই পুথি প্ৰস্তুতিত যদি কিবা কৃতিত্ব থাকে, সেয়া ডক্টৰ পট্টনায়কদেৱৰেই প্ৰাপ্য। এই বহুমূলীয়া সহায় সহযোগিতাৰ বাবে আমি তেখেতৰ ওচৰত চিৰঋণী। ডক্টৰ ই অন্নমালাই আৰু ডক্টৰ এম এচ তিৰুমালাইৰ উপদেশ আৰু পৰামৰ্শৰ কথাও কৃতজ্ঞতাৰে নুসুৰৰি নোৱাৰোঁ। পুথি প্ৰস্তুতিৰ পৰা আৰ্হি-কাকত চোৱালৈকে সকলো ক্ষেত্ৰতে অগ্ৰজ প্ৰতীম অধ্যাপক ডক্টৰ ফণীন্দ্ৰ নাৰায়ণ দত্তবৰুৱাৰ সাহায্য শ্ৰদ্ধাৰে সুৰৰিছোঁ। অধ্যাপক শ্ৰী তাৰিণীকান্ত গোস্বামীও এই ক্ষেত্ৰত ধন্যবাদৰ পাত্ৰ। অঙ্কৰ পাঠসমূহ অনুবাদত সক্ৰিয় অংশ লৈছে ভুবনেশ্বৰ কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ এ টিকেন্দ্ৰ সিং, ৰাজেন্দ্ৰ সিং, ৰিয়াজুদ্দিন খান আৰু মনিছাও সিঙে। পাণ্ডুলিপি

প্ৰস্তুত কৰিছে খগেন বৰা আৰু খগেশ্বৰ দত্তই । প্ৰচ্ছদপট আৰু সৰহ ভাগ চিত্ৰাঙ্কন কৰিছে শ্ৰী নিৰঞ্জন নায়কে । কেন্দ্ৰীয় ভাষাসংস্থানৰ শিল্পী শ্ৰী পৰমানন্দ বাৰিকেও কিছু চিত্ৰ আঁকিছে । এই সকলোকে আন্তৰিক ধন্যবাদ জনাইছোঁ । নানান আহুকালৰ মাজতো পুথিখনি ছপাই উলিয়াই কেন্দ্ৰীয় ভাষা সংস্থানৰ পাব্লিকেচন ইউনিট আৰু পৰমাৰ্থী প্ৰিন্টিং ৱৰ্কছ ধন্যবাদৰ পাত্ৰ হৈছে।

যি উদ্দেশ্যৰে এই পুথিখনি ৰচনা কৰা হৈছে, সেয়া সফল হলেই আমাৰ প্ৰচেষ্টা সাৰ্থক হৈছে বুলি ভাবিম। অসমীয়া ৰাইজে পুথিখনি মৰমৰ চকুৰে চাব বুলি আশা কৰিছোঁ। পুথিখনিত দুই এটা ভুল ত্ৰুটী থাকিব পাৰে। ছপাৰ ভুলো দুই এটা থাকি গৈছে আৰু সেইবিলাকৰ এটা শুধৰণী পৃষ্ঠা আগৰ ফালে দিয়া হৈছে। আমাৰ একান্ত অনুৰোধ যাতে সদাশয় পাঠক-পাঠিকাই ইয়াত পোৱা ভুল ত্ৰুটীসমূহ ব্যক্তিগত ভাৱে আমাক জনায়। পৰবৰ্তী সংস্কৰণত সেইখিনি শুধৰাব পৰা যাব।

ভামতী দেৱী

সূচীপত্র

বিষয়			পৃষ্ঠা
১। মুখবন্ধ	...	...	V
২। ভূমিকা	...	...	VIII
৩। সূচীপত্র	...	...	X
৪। শুধৰণী পৃষ্ঠা	...	...	XIII
৫। অসমীয়া বৰ্ণমালা	...	...	১
৬। প্ৰথম পাঠ	...	...	২
৭। দ্বিতীয় পাঠ	...	...	৬
৮। তৃতীয় পাঠ	...	...	১১
৯। চতুৰ্থ পাঠ	...	...	১৬
১০। সংখ্যা গণনা (১-১০)	...	...	২২
১১। পঞ্চম পাঠ	...	...	২৭
১২। ষষ্ঠ পাঠ	...	...	৩১
১৩। যোগ	...	...	৩৮
১৪। সপ্তম পাঠ	...	...	৩৯
১৫। যোগ	...	...	৪৬
১৬। অষ্টম পাঠ	...	...	৪৭
১৭। যোগ	...	...	৫৫
১৮। নৱম পাঠ	...	...	৫৬
১৯। যোগ	...	...	৬৩
২০। সংখ্যা গণনা (১১-২০)	...	...	৬৪
২১। যোগ	...	...	৬৫
২২। সংখ্যা গণনা (১০-১০০)		...	৬৬
২৩। দশম পাঠ (বৰ্ণমালাৰ অভিধানিক ক্ৰম)		...	৬৭

বিষয়			পৃষ্ঠা
২৪। যোগ	...	...	৭০
২৫। সংখ্যা গণনাৰ অনুশীলনী		...	৭১
২৬। আখৰেৰে সংখ্যা (১-১০)		...	৭২
২৭। ১১শ পাঠ (বিহু)	...	...	৭৩
২৮। দুটা অঙ্কৰ যোগ	...	...	৮১
২৯। ১২শ পাঠ (কাকতীৰ সংসাৰ)		...	৮৩
৩০। দুটা অঙ্কৰ যোগ	...	...	৯১
৩১। ১৩শ পাঠ	...	...	৯২
৩২। আখৰেৰে সংখ্যা (১১-২০, ২০-১০০)		...	৯৯
৩৩। যোগ বিয়োগ	...	...	১০০
৩৪। ৰ ফলা	...	...	১০১
৩৫। বিয়োগ	...	...	১০৮
৩৬। য ফলা	...	...	১০৯
৩৭। দুটা অঙ্কৰ বিয়োগ	...	...	১১৬
৩৮। যুক্তাক্ষৰ (তল ওপৰ)	...	...	১১৭
৩৯। বিয়োগ	...	...	১২৩
৪০। যুক্তাক্ষৰ (তল ওপৰ)	...	...	১২৪
৪১। যুক্তাক্ষৰ (ওচৰা উচৰি)		...	১৩০
৪২। দুটা অঙ্কৰ বিয়োগ	...	...	১৩৭
৪৩। যুক্তাক্ষৰ (ওচৰা উচৰি)		...	১৩৯
৪৪। যোগ-বিয়োগ (সান মিহলি)		...	১৪৪
৪৫। দুটা সংখ্যাৰ বিয়োগ	...	...	১৪৫
৪৬। নতুন ৰূপপ্ৰাপ্ত যুক্তাক্ষৰ		...	১৪৬
৪৭। আন্তৰ্জাতিক সংখ্যা	...	...	১৫২

বিষয়		পৃষ্ঠা
৪৮। নতুন ৰূপ প্ৰাপ্ত যুক্তাক্ষৰ	...	১৫৪
৪৯। দুটাতকৈ অধিক ব্যঞ্জনৰ যুক্তাক্ষৰ	...	১৬০
৫০। যোগ-বিয়োগ (সান মিহাল)	...	১৬৬
৫১। হৰধনু বিজয় ...	...	১৬৭
৫২। আখৰেৰে সংখ্যা লিখন আৰু যোগ	...	১৭৪
৫৩। সুখ ...	...	১৭৮
৫৪। পূৰণ ...	...	১৮২

শুধৰণী পৃষ্ঠা

পৃষ্ঠা		শাৰী	হৈছে হব
৯	...	৪	'ত' বাওঁফালে —ৰ ওচৰলৈ আহিব
৩১	...	১	পাট নহৈ পাঠ হব
৩২	...	৪	'ৰয়ত' নহৈ 'ৰায়ত' হব
৩২	...	৭	'যুবক' হৈছে, 'যুৱক' হব
৪১	...	২	'ভাবনা' হৈছে, 'ভাৱনা' হব
৪৮	...	৮	'চাউল' হৈছে, 'চাউল' হব
”	...	৯	'ঘটুৰৈ' হৈছে, 'ঋটুৰৈ' হব
৫২	...	৩	'ৰ'ৰ তলত আঁচ নাথাকে, 'দ'ৰ তলতহে থাকিব
৭৩	...	৩	'সাবতি' হৈছে 'সাৰতি' হব
”	...	৪	'কটকটয়া' নহৈ 'কটকটীয়া' হব
৭৭	...	৯	'শব্দাংশ'ৰ ঠাইত 'শব্দ' হব
৮৬	...	৬	'সাদৰ' নহৈ 'সাদৰী' হব
৯৭	...	৫	'থ' নহৈ 'অ' হব
৯৮	...	৫	'পেন্ধৰ' নহৈ 'পোন্ধৰ' হব
১০৪	...	১০	'সুকিয়া' হৈছে, 'স্বকীয়া' হব
১০৬	...	৫	'—নাম' নহৈ '—ণাম' হব
১০৯	...	৮	'ষ+ষ' নহৈ 'ষ+য' হব
”	...	৯	'প+ষ' নহৈ 'প+য' হব
১১৮	...	৫	'ষত্ন' হৈছে, 'যত্ন' হব
১১৮	...	৬	'দ্বাৰকা' হব
১২৩	...	২	২-২ নহৈ ২-১ হব
১২৪	...	১১	'সম্ভাৰ' নহৈ 'সম্ভাৰ' হব

পৃষ্ঠা		শাৰী	হৈছে হব
১২৫	...	১৪	‘ক্ক’ আছে, ‘ল্ক’ হব
১২৬	...	৬	‘ন’ হৈছে, ‘ণ’ হব
১২৮	...	৩	‘আৰম্ভ’ হৈছে, ‘স্বভাৱ’ হব
১২৯	...	৭	‘নামটো’ নহৈ ‘মনটো’ হব
১৩০	...	১২	‘পৰিস্কাৰ’ নহৈ ‘পৰিষ্কাৰ হব
১৩২	...	২	‘স্ক’ হৈছে, ‘স্ফ’ হব
১৩৯	...	৯	‘সজ্জা’ হৈছে, ‘সজ্জ’ হব
১৬৮	...	১১	‘কৰিলেহি’ হব
১৭৩	...	৯	‘ৰজর্ষি’ হৈছে, ‘ৰাজর্ষি’ হব
১৮০	...	১২/১৩	’ নহৈ . হব।

অসমীয়া বৰ্ণমালা

(আকৃতিগত সাদৃশ্যৰ ভেটিত উপস্থাপিত)

ত অ আ ও ঔ

হ ই ঈ স

এ ঐ ঞ

ড ড় জ উ ঊ ঙ ভ

ব ৰ ৱ ধ ক ঝ ঋ

য ষ য় ফ ঘ খ থ

ন ণ ম ল শ গ প ক্ষ

দ চ ছ ঢ ঢ় ট ঠ

ঃ ং ঁ ৎ

প্রথম পাঠ

ত	অ	আ

ও	ঔ

আ = া

ও = ো

ঔ = ৌ

ত + অ = ত

□ + অ = □

3

ত + আ = ত + া = তা

□ + আ = □ + া = □া

ত + ও = ত + ো = তো

□ + ও = □ + ো = ে□া

ত + ঔ = ত + ৌ = তৌ

□ + ঔ = □ + ৌ = ে□ৗ

ঔ তৌ আতা আও

অত তাত তত তাও

অনুশীলনী

তলত দিয়া চাৰিটা ঘৰত চাৰিটাকৈ আখৰ আছে। তাৰ ভিতৰত ওপৰৰ ঘৰত দিয়া আখৰটো তলৰ কোনটো আখৰৰ সৈতে একে? সেই আখৰটো বন্ধনী চিনেৰে চিহ্নিত কৰক।

এটা নমুনা দিয়া হ'ল।

নমুনা :—

	ত	
ত	আ	ও

	ও	
ও	আ	অ

	ঔ	
ঔ	ত	ও

	অ	
আ	অ	ত

	আ	
ঔ	অ	আ

	ঔ	
ো	ৌ	া

	ও	
ৌ	া	ো

২। প্ৰথম শাৰীত দিয়া আখৰটো দ্বিতীয় শাৰীত দিয়া শব্দটোৰ মাজত √ চিনেৰে চিহ্নিত কৰক।

অ
অত

ত
তাত

ও
আও

আ
আতা

৩। দ্বিতীয় শাৰীত দিয়া আখৰবোৰৰ মাজৰপৰা উপযুক্ত আখৰটো ব্যৱহাৰ কৰি প্ৰথম শাৰীৰ খালি ঠাই পূৰণ কৰক আৰু একোটাকৈ শব্দ গঠন কৰক।

তা—		
ও	আ	ঔ

—ও		
ত	অ	আ

ত—		
ত	তা	ঔ

৪। তলত দিয়া চাৰিটা ঘৰত চাৰিটাকৈ শব্দ আছে। ওপৰৰ ঘৰত দিয়া শব্দটো তলৰ কোনটো শব্দৰ সৈতে একে মিলাই চাই √ চিনেৰে চিহ্নিত কৰক।

তাও		
আতা	তত	তাও

ঔ		
ঔ	তৌ	আও

তাত		
আতা	তাত	তত

(৫) ছবি চাই নাম লিখক।

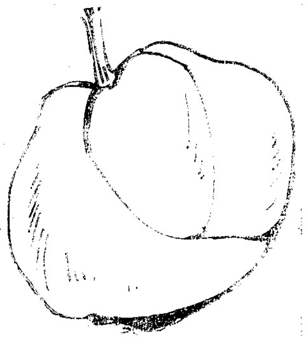

____

দ্বিতীয় পাঠ

হ	ই	ঈ	স

ই = ি

ঈ = ী

হ + ই = হ + ি = হি

স + ই = স + ি = সি

□ + ই = □ + ি = ি□

হ + ঈ = হ + ী = হী

ত + ঈ = ত + ী = তী

□ + ঈ = □ + ী = □ী

৭

সি সী সৌ তই

আই হাত তাই হাতী

সাত সীহ সাহ আহ

সত তিতা সতী সীতা

অতীত আইতা

ইতিহাস

তই আহ ।

আই সাহসী।

সীতা সতী ।

অনুশীলনী

১। তলত দিয়া চাৰিটা ঘৰত চাৰিটাকৈ আখৰ / মাত্ৰা আছে ওপৰৰ ঘৰটোত দিয়া আখৰটো / মাত্ৰাটো তলৰ কোনটো আখৰৰ / মাত্ৰাৰ সৈতে একে মিলাই চাই তলত — চিন দিয়ক ।

৪

ই		
হ	ই	ঈ

স		
ত	ই	স

ঈ		
হ	ঈ	স

ই		
ও	ঈ	ই

ি		
ি	ী	ো

ী		
ৌ	ি	ী

২। ওপৰৰ শাৰীত দিয়া আখৰটো বা মাত্ৰাটো দ্বিতীয় শাৰীত দিয়া শব্দটোৰ মাজৰ পৰা বিচাৰি উলিয়াই √ চিন দিয়ক ।

ই
আই

হ
সাহ

স
সাত

তি
তিতা

ি
ইতি

ী
হাতী

তী
সতী

হি
আহি

তা
সীতা

৩। বন্ধনীৰ ভিতৰৰ পৰা উপযুক্ত আখৰ ব্যৱহাৰ কৰি খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

(ক) — তী (অ সা হা)

(খ) তা — (ঈ ই হ)

(গ) অ — ত (তী তি ত)

(ঘ) ইতিহা— (হ ই স)

৪। তলত চাৰিটা ঘৰত চাৰিটাকৈ শব্দ আছে। তলৰ ঘৰত দিয়া কোনটো শব্দ ওপৰৰ ঘৰত দিয়া শব্দটোৰ সৈতে একে? সেই শব্দটোত √ চিন দিয়ক।

তই		
তই	আই	সাত

সি		
সী	সি	সৌ

হাতী		
সতী	হাত	হাতী

৫। খালি ঠাই পূৰণ কৰি শব্দ গঠন কৰক।

(ক) আ—

(খ) —তা

(গ) আ—ত

৬। তলত দাগ দিয়া আখৰৰ ঠাইত অইন আখৰ ব্যৱহাৰ কৰি পাঠত থকা অইন শব্দ গঠন কৰক।

(ক) আহ

(খ) সতী

(গ) সীতা

(ঘ) তাই

৭। ছবি চাই নাম লিখক—

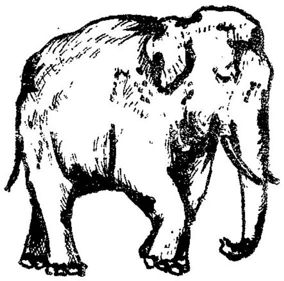

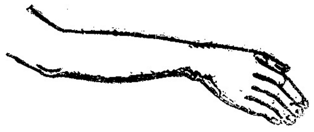

তৃতীয় পাঠ

এ	ঐ	ঔ

এ = ে

ঐ = ৈ

ত + এ = ত + ে = তে

স + এ = স + ে = সে

□ + এ = □ + ে = ে□

ত + ঐ = ত + ৈ = তৈ

হ + ঐ = হ + ৈ = হৈ

□ + ঐ = □ + ৈ = ৈ□

এই	সেই
সৈ	আসৈ
আতৈ	আহে
হেতা	সৈতে
সেহা	সেও
তাতে	সততে

অনুশীলনী

(১) বাঁওফালে দিয়া আখৰটো সোঁফালৰ তিনিটা আখৰৰ ভিতৰত যিটোৰ সৈতে একে, সেই আখৰটো ○ চিনেৰে আবৃত কৰক ।

এ | ঐ এ ঞ |

ঐ | এ ঞ ঐ |

ঞ | ঞ ঐ এ |

13

২। বাঁওফালে দিয়া আখৰটো / মাত্ৰাটো সোঁফালে থকা শব্দটোৰ মাজৰ পৰা বিচাৰি উলিয়াই √ চিন দিয়ক।

ৈ | সৈতে | হে | হেতা |

এ | এই |

তৈ | আতৈ | ে | সেও |

৩। সোঁফালে দিয়া আখৰ বোৰৰ মাজৰ পৰা উপযুক্ত আখৰ ব্যৱহাৰ কৰি বাঁওফালে থকা খালি ঠাই পূৰণ কৰক আৰু একোটাকৈ শব্দ গঠন কৰক।

ক। আ— | ঐ | হৈ | সৈ |

খ। তা— | হে | এ | তে |

গ। —তা | তে | এও | হে |

ঘ। —তৈ | সা | আ | তা |

৪। তলৰ চাৰিটা ঘৰত চাৰিটাকৈ শব্দ আছে। ওপৰৰ ঘৰত দিয়া শব্দটো তলত দিয়া কোনটো শব্দৰ সৈতে একে? সেই শব্দটো ( ) চিনেৰে আবদ্ধ কৰক।

	এই	
সেই	এই	তাই

	আসৈ	
আসৈ	আতৈ	সেহা

	সেও	
আও	সতী	সেও

	সৈ	
সৈ	ঐ	হৈ

৫। উপযুক্ত আখৰ বহুৱাই খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

ক। — ততে

খ। — সৈ

গ। — তা

ঘ। — ই

৬। তলত দাগ দিয়া আখৰটোৰ ঠাইত অইন আখৰ প্ৰয়োগ কৰি অইন শব্দ গঠন কৰক :

আসৈ সেহা তিতা

৭। ছবি চাই নাম লিখক

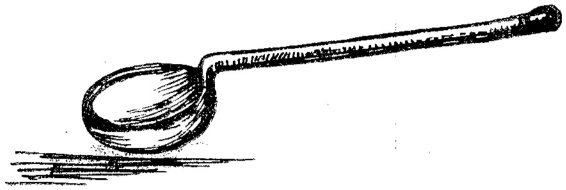

চতুর্থ পাঠ

ড	ড়	জ	ঊ

ঊ	ঙ	ভ

উ = ু

ঊ = ূ

জ + উ = জ + ু = জু

হ + উ = হ + ু = হু হ ু

□ + উ = □ + ু = □ু

জ + ঊ = জ + ূ = জূ

ভ + ঊ = ভ + ূ = ভূ

□ + ঊ = □ + ূ = □ূ

আজি	উজু	আঁহু	ভাত
ডিঙা	জিভা	সাঙী	ভজা
ভোজ	জুতি	জীউ	জাতি
জড়	সভা	সিজু	ভাড়া
হাড়	ভূঁঞা	জোতা	ডোঙ
জুই	সাজ	তেজ	ভাজ
উজাই	উভতি	জেউতি	সহজ
জাহাজ	উভহা	অজুহাত	

অনুশীলনী

১। তলৰ চাৰিটা ঘৰত চাৰিটাকৈ আখৰ আছে। ওপৰৰ ঘৰটোত দিয়া আখৰটো তলৰ কোনটো আখৰৰ সৈতে একে? সেই আখৰটোত √ চিন দিয়ক।

ঙ

| ঊ | উ | ঙ |

জ

| জ | ড | ভ |

ড়

| ঙ | ড় | ড |

18

	ভ	
ঙ	ভ	উ

	ড	
ড	জ	উ

	উ	
ভ	উ	ড়

	উ	
উ	ড়	উ

	জু	
জু	ভু	সু

	ভা	
ডা	জা	ভা

২। **বাঁওফালে দিয়া আখৰটো সোঁফালে দিয়া শব্দটোৰ মাজত আছে। সেই আখৰটো √ চিন দি দেখুৱাওক।**

জ	জাতি	উ	উভতা
ভ	ভাত	স	সভা
ড়	হাড়	ঙ	ডোঙ

৩। সোঁফালে দিয়া আখৰবোৰৰ মাজৰ পৰা উপযুক্ত আখৰ বহুৱাই বাওঁফালে **থকা খালিঠাই পূৰণ কৰক।**

(ক) জ— | ড | ত | ড় |

(খ) ডো— | ভ | ঙ | জ |

(গ) জে—তি | উ | ঊ | ঙ |

(ঘ) সা— | জি | হি | ঙী |

৪। বাঁওফালে দিয়া শব্দটো সোঁফালে দিয়া শব্দ তিনিটাৰ মাজত আছে। বিচাৰি উলিয়াই √ চিন দিয়ক।

(ক) আজি | জাতি | জুতি | আজি |

(খ) উজু | উজু | সিজু | জুই |

(গ) ডোঙ | সাঙী | ডোঙ | ডিঙা |

(ঘ) ভাড়া | জড় | হাড় | ভাড়া |

৫। উপযুক্ত আখৰ বহুৱাই খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

(ক) আ—

(খ) তে—

(গ) উ—ই

(ঘ) সহ—

৬। তলত দাগ দিয়া আখৰৰ ঠাইত বেলেগ আখৰ ব্যৱহাৰ কৰি পাঠত থকা বেলেগ শব্দ গঠন কৰক।

(ক) হাত	(গ) জুড়
(খ) মিজু	(ঘ) জিভা

৭। ছবি চাই নাম লিখক।

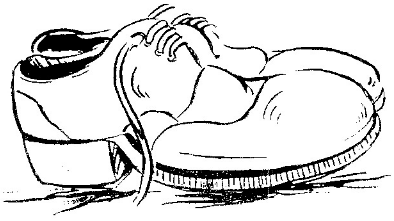

(২০)

৭। ছবি চাই নাম লিখক

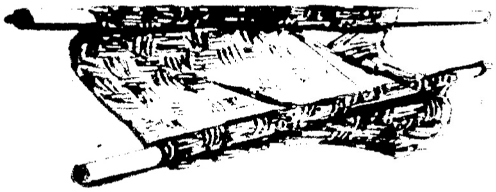

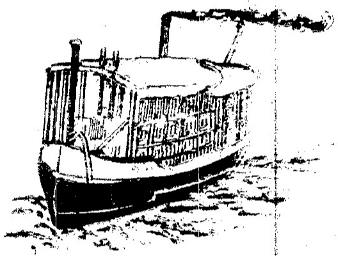

| = ১

|| = ২

||| = ৩

|||| = ৪

||||| = ৫

|||||| = ৬

||||||| = ৭

|||||||| = ৮

||||||||| = ৯

|||||||||| = ১০

পঞ্চম পাঠ

ব	ৰ	ৰৃ	ধ

কৃ	ঋ	ঋ

ঋ = ৃ

ক + ঋ = ক + ৃ = কৃ

ব + ঋ = ব + ৃ = বৃ

□ + ঋ = □ + ৃ = □ৃ

হ + ঋ = হ + ৃ = হৃ, হৃ

ৰ + উ = ৰ + ু = ৰু, ৰু

ৰ + ঊ = ৰ + ূ = ৰূ, ৰূ

বৌ	ধোৱা	বোৱা	ৰোৱা
কাবৌ	আধা	ধাৰ	গুৰ
কাবৈ	ধুতি	বোকা	ৰাধা
কৃতি	কাজি	বাও	ঝাৰী
ককুৱা	তিৰোতা	কবৰ	সৰহ
কাউৰী	আকৃতি	কাৰেঙ	জেৰেঙা
বিকৃত	কাকত	কৰত	একতা
জেওৰা	জাবৰ	ডাঙৰি	ডাকুৰা
আজৰি	কুকুৰা	জেতুকা	বতৰা
ধকুৰা	বাবৰি	জকাই	বাতৰি
অধৰা	বজাৰ	কুকুৰা	আহাৰ
কুকুৰ	তাকৰ	কুৰিহা	ককাই

একাকাৰ কাৰবাৰ ভোবোকাৰ অৱতাৰ

আধৰুৱা কাৰিকৰ বৰঝাৰ কোকৰাঝাৰ

ভৰতৰ ভাতৰ অভাৱ।
ভকতে ভকতি কৰে।
ৰজত কাকতী কবিৰাজ।
উৰুকাত বৰভোজ হব।
কাউৰীবোৰে কা কা কৰে।
ককাইৰ জকাইত কুৰিহা আছে।
বাতৰি কাকতত কিহৰ বতৰা?
কেতেকী বৌ কাজী তিৰোতা।

অনুশীলনী

১। তলত দিয়া চাৰিটা ঘৰত চাৰিটাকৈ আখৰ আছে। ওপৰৰ ঘৰত দিয়া আখৰটো তলৰ ঘৰত দিয়া কোনটো আখৰৰ সৈতে একে? সেই আখৰটোত ( ) চিন দিয়ক।

ব
| ব | ৰ | ৱ |

ৱ
| ক | ৱ | ঝ |

ঋ
| ক | ঝ | ঋ |

ধ		
ধ	ক	ব

ৰ		
ব	ৱ	ৰ

ঝ		
ঋ	ঝ	ধ

কা		
বা	ঝা	কা

২। সোঁফালে থকা শব্দটোৰ মাজৰ পৰা বাওঁফালে থকা আখৰটো চিনাক্ত কৰি √ চিনেৰে চিহ্নিত কৰক।

ব	বতৰা	ৱ	কাৱৈ	ধ	অধৰা
ৰ	বতৰ	ঋ	ঋতু	বো	বোকা
ঝ	ঝাৰী	ৱা	ৰোৱা	ধু	সাধু

৩। সোঁফালে থকা আখৰবোৰৰ মাজৰ পৰা উপযুক্ত আখৰ বহুৱাই বাঁওফালে থকা খালি ঠাই পূৰণ কৰক ।

(ক)	জ—ই	বা তা কা
(খ)	আহা—	ৰ ব ত
(গ)	—ওৰা	বে জে সে
(ঘ)	—জাৰ	ব ধ ঝ
(ঙ)	ধৰু—	বা ৰা ধা
(চ)	অ—ৰা	ঝ খ্ঝ ধ

৪। বাওঁফালে থকা শব্দটো সোঁফালে থকা শব্দবোৰৰ মাজত আছে। বিচাৰি উলিয়াই √ চিন দিয়ক ।

আধা	আধা	ৰাধা	বাধা

ৰোৱা	বোৱা ধোৱা ৰোৱা
কুকুৰা	ধকুৰা কুকুৰা ককুৰা
বিকৃত	আকৃতি কৰত বিকৃত
কাৰবাৰ	একাকাৰ কাৰবাৰ ভোবোকাৰ

৫। প্ৰয়োজনীয় আখৰেৰে খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

(ক) ককু—

(খ) —কুৰ

(গ) কা—বাৰ

(ঘ) জা – ৰ

৬। তলত দাগ দিয়া আখৰৰ ঠাইত অইন আখৰ বহুৱাই পাঠত থকা অইন শব্দ গঠন কৰক। এটা নমুনা দিয়া হল:—

নমুনা:— আধা — ৰাধা

(ক) গুৰ

(খ) বাতৰি

(গ) ককাই

(ঘ) কুকুৰা

৭। ছবি চাই নাম লিখক।

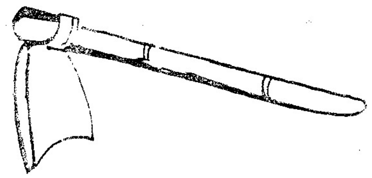

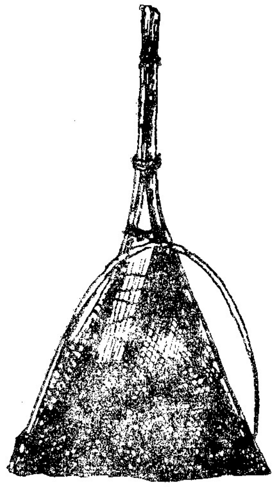

৭। ছবি চাই নাম লেখক।

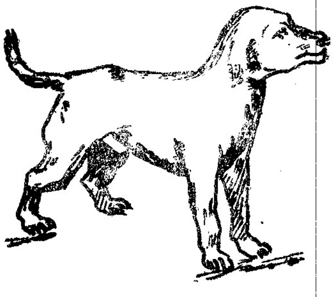

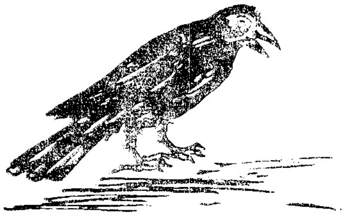

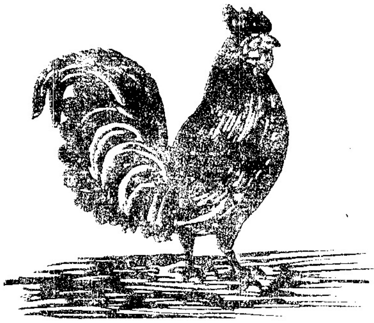

৮। উপযুক্ত শব্দৰে খালি ঠাই পূৰণ কৰি বাক্যটো সম্পুৰ্ণ কৰক।

(ক) —— বৰভোজ হব।

(খ) ভৰতৰ ভাতৰ ——।

(গ) কেতেকী বৌ —— তিৰোতা

(ঘ) ৰজত কাকতী —।

ষষ্ঠ পাঠ

য	ষ	য়	ফ

ঘ	খ	থ

যা	খা	ঘা	থাক
ঘৰ	খেৰ	সুখ	খাত
খৰি	ঘড়ী	খাৰ	ঘাই
কফ	উষা	থোক	ওখ
বিষ	বিয়া	জোখ	ঘোষা
খেতি	কথা	ফাকি	ভাষা

ফিকা	উষা	যোৰ	ঘৃত
খত	যৱ	থিৰ	ৰথ
ঔষধ	বাখৰ	বয়স	খোৰাক
ৰয়ত	থেকেৰা	খৰাহি	কাষৰ
ফেউৰা	খৰিকা	সাৰথি	থিতাতে
খুতৰা	কথিত	ঘৰুৱা	ভিখাৰী
যযাতি	যুবক	থুৰিয়া	ফিতাহি
ফকৰা	থেৰেজু	জাতীয়	সৰিয়হ
খেতিয়ক	সখিয়তী	খাৱৰীয়া	বহতীয়া

বাখৰ খেতিয়ক । জাফৰ তাৰ ককায়েক । জাফৰেও খেতি কৰে। জাফৰ ঘৰত আৰু বাখৰ খাতত থাকে । তাৰ কাষত থকা হাবিত বাঘো থাকে। বাখৰৰ ঘৰৰ কাষেৰে বাঘ অহাযোৱা কৰে। বাখৰ তাত থকাবাবে সকলোৱে ভাবে যে সি বৰ সাহসী খেতিয়ক।

অনুশীলনী

১। বাওঁফালে দিয়া আখৰটো সোঁফালে দিয়া আখৰবোৰৰ মাজত তলত দাগ দি চিহ্নিত কৰক।

খ	থ য খ	ফ	ফ য় ষ
য়	য় য থ	থ	খ থ ফ
য	য ঘ য়	ঘ	ঘ য য়
ষ	ঘ থ ষ		

২। বাওঁফালে দিয়া আখৰটো সোঁফালে দিয়া শব্দটোৰ মাজত চিনাক্ত কৰি √ চিন্ দিয়ক।

ঘা	উঘা	ফি	ফিকা
থে	থেৰেজু	ষ	ঔষধ
যা	যযাতি	খা	ভিখাৰী

৩। বন্ধনীৰ ভিতৰৰ পৰা উপযুক্ত আখৰ ব্যৱহাৰ কৰি বাঁওফালে থকা খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

(ক) জো— (খ থ ষ)

(খ) —ৰ (ষ য় ঘ)

(গ) প—ৰ (খা থা যা)

(ঘ) —কৰা (ফ য য)

(ঙ) খেতি—ক (য য় ঘ)

৪। তলত দিয়া চাৰিটা ঘৰত চাৰিটাকৈ শব্দ আছে। ওপৰত দিয়া শব্দটো তলৰ কোনটো ঘৰৰ শব্দৰ সৈতে একে চিহ্নিত কৰক।

সুখ

ওখ	সুখ	জোখ

বাখৰ

বাখৰ	খবৰ	কাষৰ

থোক

জোক	ৰোক	থোক

ঘকুৰা

ঘকুৰা	কুকুৰা	থুৰিয়া

	ঘড়ী	
জৰি	খৰি	ঘড়ী

	খৰাহি	
ফিতাহি	খৰাহি	কেৰাহি

৫। উপযুক্ত আখৰ ব্যৱহাৰ কৰি খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

(ক) বহতী—

(খ) —ৰাক

(গ) ৰা—ত

(ঘ) ক—

(ঙ) ঔ—ধ

৬। তলত দাগ দিয়া আখৰৰ ঠাইত অইন আখৰ বহুৱাই পাঠত থকা অইন শব্দ গঠন কৰক।

(ক) সুখ

(খ) উষা

(গ) ধকুৰা

(ঘ) কেৰাহি

(ঙ) বতৰা

৭। ছবি চাই তলত নাম লিখক—

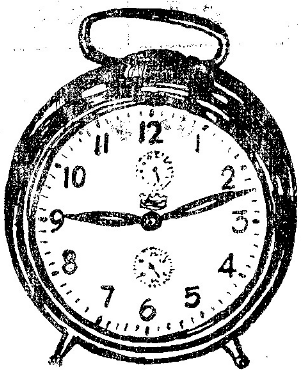

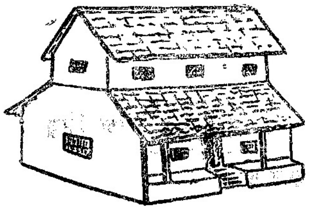

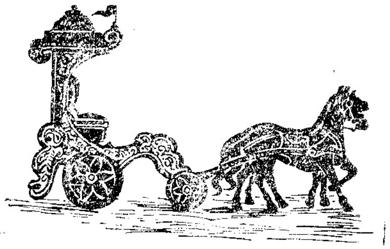

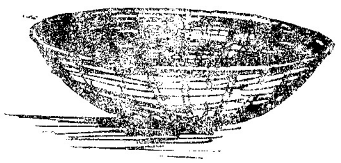

৮। খালি ঠাই পূৰণ কৰি পাঠত থকা বাক্য গঠন কৰক।

(ক) বাখৰ — —।

(খ) জাফৰ তাৰ — —।

(গ) — — ভয়াবহ জীৱ।

(ঘ) বাখৰ — — থাকে।

৫=|||||
+২=||
৭=|||||||

৩=|||
+৪=||||
৭=|||||||

৪=||||
+৫=|||||
৯=|||||||||

৭=|||||||
+২=||
৯=|||||||||

৬=||||||
+৩=|||
৯=|||||||||

৮=||||||||
+১=|
৯=|||||||||

৪=||||
+২=||
৬=||||||

৫=|||||
+১=|
৬=||||||

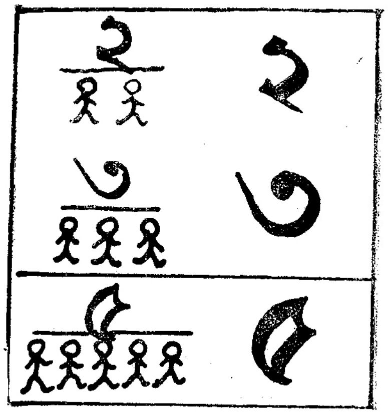
২ ২
৩ ৩
৫ ৫

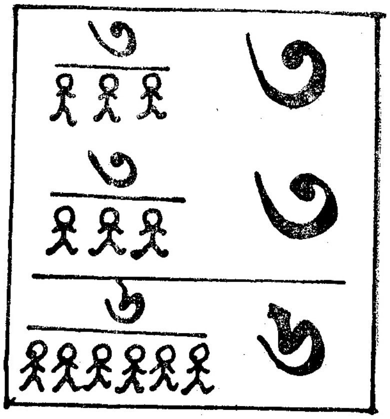
৩ ৩
৩ ৩
৬ ৬

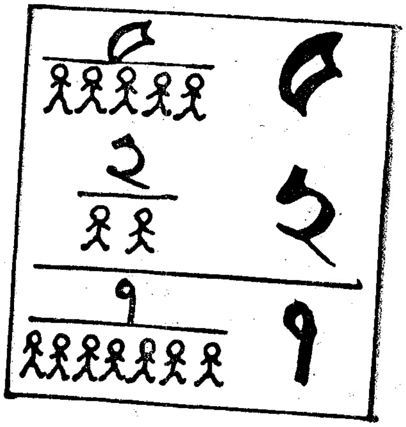
৫ ৫
২ ২
৭ ৭

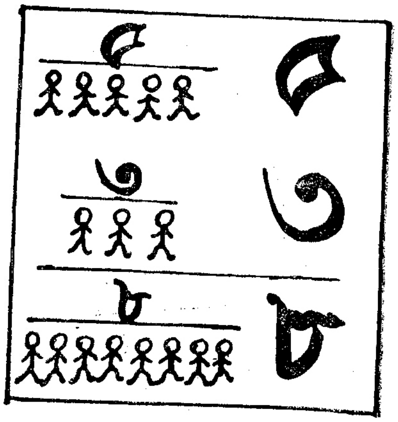
৫ ৫
৩ ৩
৮ ৮

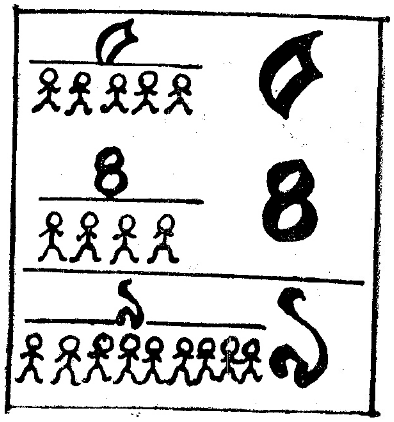
৫ ৫
৪ ৪
৯ ৯

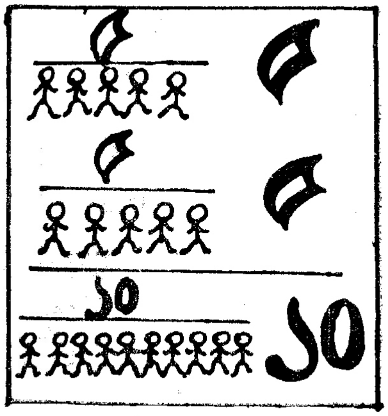
৫ ৫
৫ ৫
১০ ১০

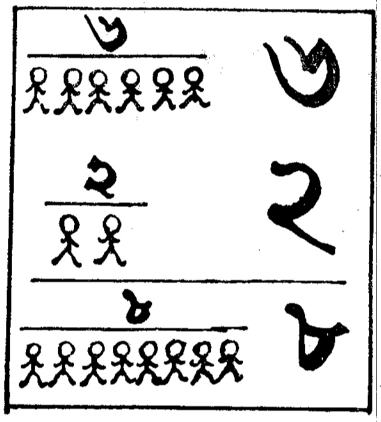
৬
৬
২
২
৮
৮

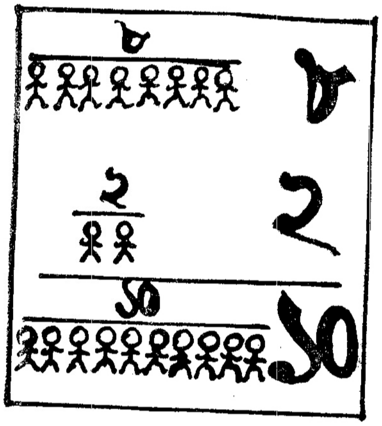
৮
৮
২
২
১০
১০

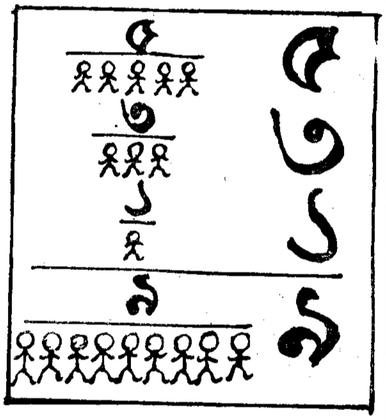
৫
৫
৩
৩
১
১
৯
৯

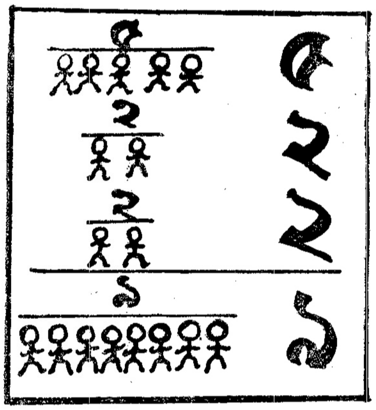
৫
৫
২
২
২
২
৯
৯

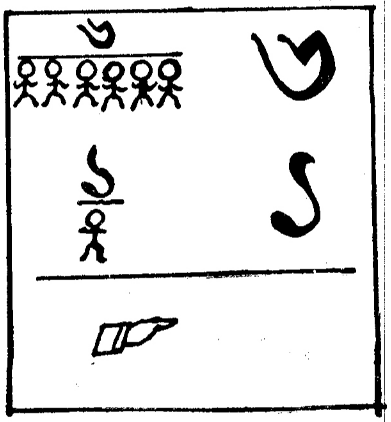
৬
৬
১
১

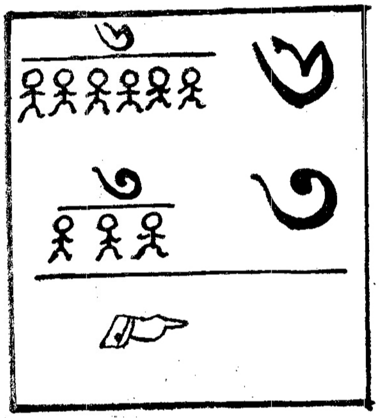
৬
৬
৩
৩

সপ্তম পাঠ

ন	গ	ম	ল

শ	গ	প	ক্ষ

শ + উ = শু, শু

গ + উ = গু, গু

গাই	গৰু	পহু	নাম
পিতা	মত	ভাল	পাম
লাভ	ধান	শিক্ষা	ঘাম
সাপ	পক্ষ	নখ	যশ

জাপি	পাপ	আম	পান
হাল	মান	লাই	পূৰৈ
লক্ষ	কৃষি	ক্ষমা	শালি
কণী	পানী	ৰূপ	শুচি
লগুৱা	ময়ূৰ	আকাশ	মানুহ
আকাল	গোপাল	গোলাম	আমোল
শোকোতা	শিক্ষক	শিপিনী	গাগৰি
নাঙল	যুৱলী	গুখোন	ৰোৱনী
শৰাই	ধাননি	অসম	নিয়ম
পথাৰ	গাখীৰ	মেখেলা	তিয়নী
সময়	গোহালি	গড়াল	অক্ষয়
মহাজন	সমবায়	উজাগৰ	উপকাৰ
আধুনিক	অসমীয়া	নুমলীয়া	তামীঘৰা

রজতৰ এইবাৰ বৰ আকাল। গৰু এহাল মৰিল। ইফালে বৰষুণো নাই। পথাৰলৈ হাল নিয়েই বা কেনেকৈ? সি বৰ ভাবনাত পৰিল। যিকোনো উপায়ে জীৱন ৰক্ষা কৰিবই লাগিব। কপালক ধিয়াই বহি থাকিলে জানো হ'ব? নিৰাশ নহৈ ৰজতে কুকুৰাৰ বেপাৰ কৰিলে। কেইবাজনীও কুকুৰা কিনিলে। বতাহ সোমাব পৰাকৈ গঁড়াল সাজিলে। নিয়ম মতে আহাৰ খুৱালে। ফলত কুকুৰাবোৰে বহুত কণী পাৰিলে। কুকুৰাৰ কণী আৰু মঙহ বৰ উপকাৰী। ইয়াৰ বেপাৰ কৰি ৰজতৰ বহুত লাভ হ'ল। এইবাৰলৈ ৰজতৰ পৰিয়াল আকালৰ গৰাহৰ পৰা ৰক্ষা পৰিল।

অনুশীলনী

১। তলত চাৰিটা ঘৰত চাৰিটাকৈ আখৰ আছে। ওপৰৰ ঘৰটোত থকা আখৰটো তলৰ কোনটো আখৰৰ সৈতে একে? সেই আখৰটো চিহ্নিত কৰক।

ন	ম	ন	ণ
ণ	ণ	ম	শ
ম	শ	ম	ল
ল	ল	প	শ
গ	গ	প	শ
প	শ	প	ন
শ	শ	ক্ষ	ল
ক্ষ	ম	শ	ক্ষ

২। সোঁফালে দিয়া আখৰবোৰৰ মাজৰ পৰা উপযুক্ত আখৰ প্ৰয়োগ কৰি খালিঠাই পূৰণ কৰক।

(ক)	নাও—	ল	প	ম
(খ)	ধা—	ণ	ম	ন
(গ)	—হালি	শো	গো	মো
(ঘ)	নিয়—	ম	গ	ন
(ঙ)	শি—	শা	ক্ষা	মা
(চ)	—ৰাই	ম	ক্ষ	শ

৩। তলত চাৰিটা ঘৰত চাৰিটাকৈ শব্দ দিয়া হৈছে। ওপৰৰ ঘৰত দিয়া শব্দটো তলৰ শব্দবোৰৰ ভিতৰত আছে। বিচাৰি উলিয়াই ✓ চিন দিয়ক।

গাই		
গাই	আই	লাই

সাপ		
পাপ	তাপ	সাপ

	যুৰলী	
ৰোৱনী	যুৰলী	তিয়নী

	তামোল	
গোলাম	আকাল	তামোল

৪। উপযুক্ত আখৰেৰে খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

(ক) অস—

(খ) আকা—

(গ) ও — ন

(ঘ) উ — কাৰ

৫। তলত দাগ দিয়া আখৰটোৰ ঠাইত অইন আখৰ প্ৰয়োগ কৰি পাঠত থকা অইন শব্দ গঠন কৰক।

(ক) আম (খ) পাপ

(গ) পক্ষ (ঘ) আকাশ

৬। ছবি চাই তলত নাম লিখক।

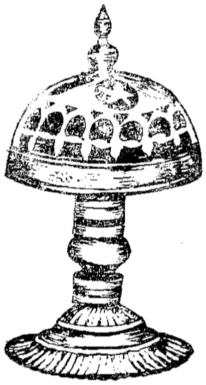

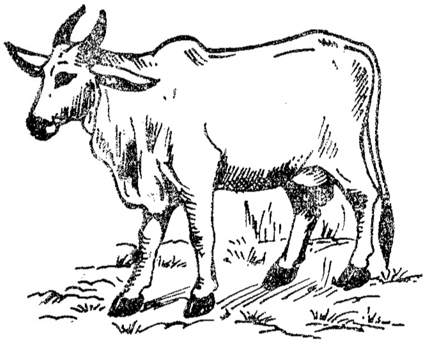

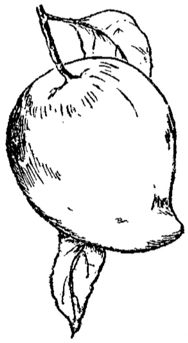

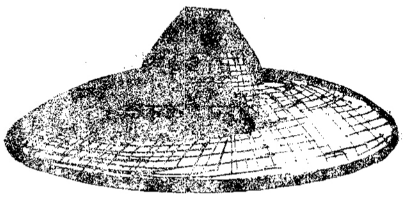

______

______

৭। খালি ঠাই পূৰণ কৰি বাক্য গঠন কৰক।

(ক) — এহাল মৰিল।

(খ) কেইবাজনীও কুকুৰা —।

(গ) — মতে আহাৰ খুৱালে।

(ঘ) কুকুৰাৰ কণী আৰু মঙহ বৰ —।

—×—

৫ ৩/৮	৫ ৪/৯	৭ ২/৯	৮ ১/৯
৭ ৩/১০	৫ ৫/১০	৬ ৪/১০	২ ৫/৭

অষ্টম পাঠ

দ	চ	ছ	ট

ঢ়	টঁ	ঠ

দা	পঢ়া	চৌকা	ঢৰা
চহা	ভোট	ইটা	বুঢ়া
চাহি	খদা	টোপ	কাঠি
ঠেও	চকা	বাঢ়ৈ	মাছ
ঘাট	খাদী	ছাতি	দাম

ঢ		
ঢ	ঢ়	দ

কাঠ	ঠিকা	উদ	উট
ঢাল	দৰা	দূৰ	লাঠি
বজাৰ	আচল	চাদৰ	ছাগল
বলদ	কাঢ়লী	কুঠাৰ	দমৰা
দলনি	এচাৰি	দিঠক	কাচাৰি
টোলোঠা	টাকুৰী	ঢুলীয়া	ঠিকনা
খৰিচা	ভঠেলি	খটীয়া	চেৰেকী
চাউল	দাৰনী	কাচুটি	ঢাপলি
চহকী	কোলঠি	ঘটুৰৈ	হৃদয়
টিপচহি	চৰণীয়া	নেওঠনী	দৰকাৰ
পঢ়াশালি	অনাটন	অনাচাৰ	চৰকাৰ

দীনধৰ দাসে চোতালত ঢৰা এখন পাৰি নীৰবে বহি আছিল। লৰাটোৱে চহৰত থাকি কলেজত পঢ়ে। এই মাহত চাৰিশমান টকা লাগে বুলি চিঠি লিখিছে। ল'ৰা পঢ়ুৱালে দুঃখীয়া মানুহৰ বাবে এইটো হৈছে ডাঙৰ কথা। লাগ বুলিলেই টকা লাগে।

পৰীক্ষাৰ সময়ত বহুত টকা দৰকাৰ হয়। ফিজ নিদিলে পৰীক্ষা দিবলৈ নিদিব। গতিকে যিকোনো উপায়ে টকা পঠাবই লাগিব। দাসে মাটিকে একঠা বেচিব খুজিছিল। পিছে ঘৈণীয়েক চিকুনীয়েহে মানা কৰিলে। কলে, "মাটিনো মানুহে বেচেনে ? বাৰীৰ ডাঙৰ গছ কেইডালকে বেচা। মাটি এবাৰ বেচিলে আকৌ জানো কিনিব পাৰিবা ? গছ কেইডাল গলে আকৌ ৰুব পাৰিম।" ঘৈনীয়েকৰ কথাখিনি দাসৰ মনে ধৰিলে। মাটিখিনিতকৈ গছ কেইডাল বেচাই ভাল। বেছ ডাঙৰ গছ। কাঠত আজি-কালি ভাল দাম পোৱা যায়। ইয়াকে ভাবি দাসে গছ কেইডালমান বেচাটোকে ঠিক কৰিলে।

অনুশীলনী

১। তলত দিয়া চাৰিটা ঘৰত চাৰিটাকৈ আখৰ আছে। ওপৰৰ ঘৰটোত দিয়া আখৰটো তলৰ কোনটো ঘৰৰ আখৰৰ সৈতে একে চিহ্নিত কৰক।

	ছ	
ছ	চ	ঢ়

	ঠ	
ছ	ঠ	ট

	ট	
ঢ	ঢ়	ট

	দ	
দ	ছ	চ

	চ	
ছ	ঢ়	চ

	ঢ়	
ট	ঢ়	ঢ

	ঢ	
ঢ	ঢ়	দ

২। ওপৰৰ ঘৰত থকা আখৰটো তলৰ ঘৰত থকা শব্দটোৰ মাজত আছে। সেই আখৰটোত √ চিন দিয়ক।

চা	ছ
চাউল	বছৰ
ঠি	দ
ঠিকা	চাদৰ
টৌ	চু
টৌলোঠা	চুলীয়া

৩। সোঁফালে দিয়া আখৰবোৰৰ মাজৰ পৰা প্ৰয়োজনীয় আখৰ ব্যৱহাৰ কৰি বাওঁফালৰ খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

(ক)	—কা	চৌ	টৌ	বৌ
(খ)	ব—ৰ	চ	ছ	জ
(গ)	কু—ৰ	চা	টা	ঠা
(ঘ)	—কুৰী	ঢা	টা	দা

৪। ওপৰৰ ঘৰত দিয়া শব্দটো তলৰ ঘৰৰ যিটো শব্দৰ সৈতে একে সেই শব্দটো চিহ্নিত কৰক।

	চহা	
চকা	ঢৰা	চহা

	দাৰনী	
ৰোৰনী	দাৰনী	শুৰনী

	লাঠি	
লাঠি	ছাতি	কাঠি

	এচাৰি	
বিচাৰি	এচাৰি	কাছাৰী

৫। খালি ঠাই পূৰণ কৰি শব্দ গঠন কৰক।

(ক) ভো —— ।

(খ) আ —— ল।

(গ) —— লোঠা।

(ঘ) প —— শালি।

৬। তলত দাগ দিয়া আখৰৰ ঠাইত অইন আখৰ প্ৰয়োগ কৰি অইন শব্দ গঠন কৰক ।

(ক) অনাদৰ

(খ) দৰকাৰ

(গ) এচাৰি

(ঘ) বুঢ়া

৭। শব্দ প্ৰয়োগ কৰি খালি ঠাই পূৰণ কৰক ।

(ক) ল'ৰাটোৱে — থাকি কলেজত পঢ়ে ।

(খ) লাগ বুলিলেই — লাগে ।

(গ) দাসে মটিকে — ৰোচৰ খুজিছিল ।

(ঘ) কাঠত আজিকালি ভাল — পোৱা যায় ।

৮। ছবি চাই নাম লিখক।

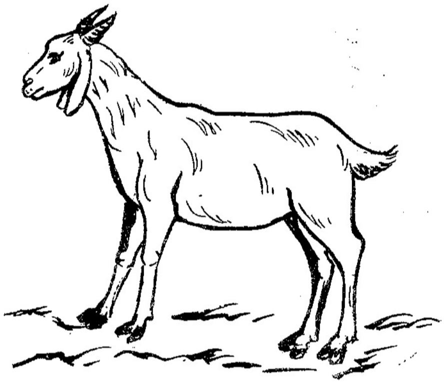

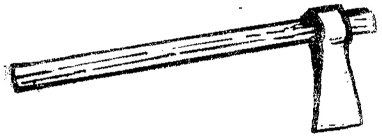

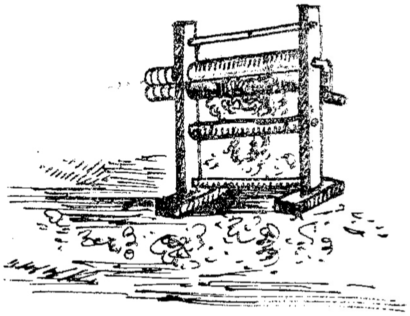

১০+| =১১

১০+|| =১২

১০+||| =১৩

১০+|||| =১৪

১০+||||| =১৫

১০+|||||| =১৬

১০+||||||| =১৭

১০+|||||||| =১৮

১০+||||||||| =১৯

১০+|||||||||| =২০

নবম পাঠ

ঃ	ং	ঁ	ৎ

হ + ঃ = হঃ

□ + ঃ = □ঃ

ক + ং = কং

□ + ং = □ং

ও + ঁ = ওঁ

□ + ঁ = □ঁ

ত + ৎ = তৎ

□ + ৎ □ৎ

খং	ৰং	হাঁহ	ঘাঁহ
গাওঁ	সৎ	শিং	ফেঁচা
দাঁত	কেঁচা	ঠেং	ধোৰা
কাঁহী	কাঁচি	ষাঁড়	ঘোঁৰা
অংশ	কংস	সিংহ	বংশ
যঁতৰ	কোঁৱৰ	পালেং	ঠিৰাং
হুঁচৰি	নিঃকিন	হঠাৎ	অহিংসা
মহৎ	উৎসৱ	তহঁত	নিঃশেষ
মীমাংসা	সংবাদ	অধঃপাত	সংশয়

সতী জয়মতী কুঁৱৰীৰ নাম সকলোৱে জানে। তেওঁ গদাপানি কোঁৱৰৰ ঘৈণীয়েক আছিল। জয়মতীয়ে পতি আৰু দেশৰ কাৰণে জীৱন দান দিছিল। গিৰিয়েকক পলুৱাই পঠিয়াই ৰংমনে নিজৰ ডিঙি বলিশাললৈ আগবঢ়াই দিছিল। এওঁৰ বুদ্ধি আৰু সৎ সাহসৰ বলত অসম দেশ অধঃপতনৰ পৰা ৰক্ষা পৰিছিল। গদাপানি কোঁৱৰে সিংহাসনত বহি আহোম ৰাজবংশৰ গৌৰৱ ৰক্ষা কৰিছিল। ৰজা হোৱাৰ পাছত এওঁৰ নাম হৈছিল গদাধৰ সিংহ। এই গৰাকী সতী নাৰীক সুঁৱৰিবলৈ আজিও আমি জয়মতী উৎসৱ পালন কৰোঁ।

অনুশীলনী

১। তলত চাৰিটা ঘৰত চাৰিটাকৈ আখৰ আছে। ওপৰৰ ঘৰটোত দিয়া আখৰটো তলৰ কোনটো আখৰৰ সৈতে একে মিলাই চাই √ চিন দিয়ক।

	ঃ	
ঃ	৺	ং

	ৎ	
ঃ	ৎ	ং

	ং	
ঃ	৺	ং

	৺	
৺	ং	ৎ

৩। বাওঁফালে দিয়া আখৰটো সোঁফালে দিয়া শব্দটোৰ মাজত আছে। বিচাৰি উলিয়াই সেই আখৰটো চিহ্নিত কৰক।

ং	অহিংসা	ৎ	মহৎ
ঃ	নিঃকিন	ঁ	কোঁৰৰ

৪। সোঁফালৰ পৰা উপযুক্ত আখৰ ব্যৱহাৰ কৰি বাওঁফালৰ খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

খ—	ঃ ৎ ং	—ৰৰ	শোঁ কোঁ গোঁ
নি—শেষ	ৎ ঁ ঃ	অহি—সা	ং ঁ ৎ
উ—সৱ	ঃ ৎ ং	হঠা—	ঁ ঃ ৎ

৪। ওপৰত দিয়া শব্দটো তলত দিয়া শব্দবোৰৰ মাজৰ পৰা বিচাৰি √ চিনেৰে চিহ্নিত কৰক।

গাওঁ		
গাওঁ	খাওঁ	তেওঁ

কংস		
বংশ	সিংহ	কংস

হঠাৎ		
ঠিৰাং	হঠাৎ	মহৎ

কেঁচা		
কেঁচা	ফেঁচা	হেঁচা

৫। খালি ঠাই পূৰণ কৰি শব্দ গঠন কৰক।

(ক) মহ— ।

(খ) স—শয়।

(গ) অধ—পাত।

৬। তলত দাগ দিয়া আখৰৰ ঠাইত অইন আখৰ বহুৱাই পাঠত থকা অইন গঠন কৰক।

(ক) অংশ	(খ) কাঁহী
(গ) খং	(ঘ) হাঁহ।

৭। ছবি চাই নাম লিখক।

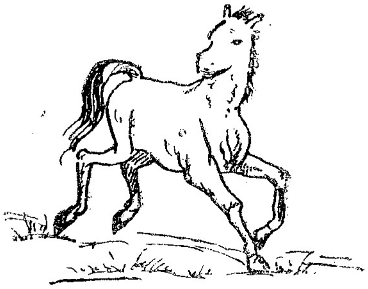

____

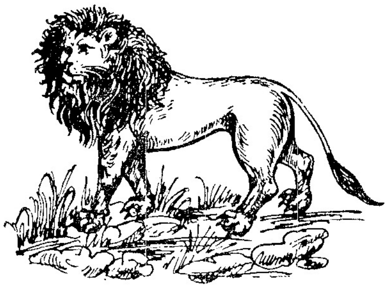

____

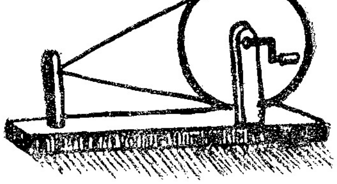

____

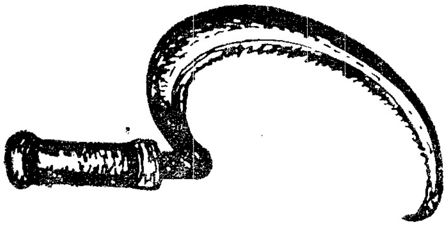

____

61

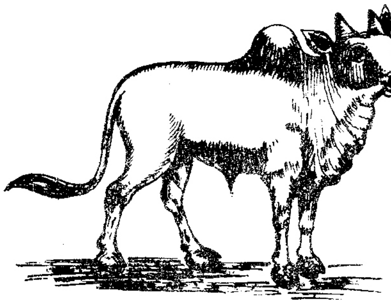

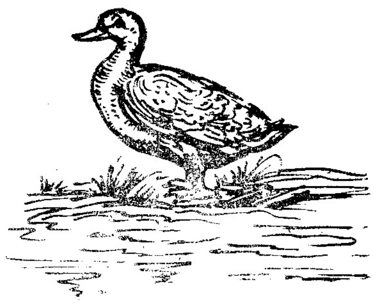

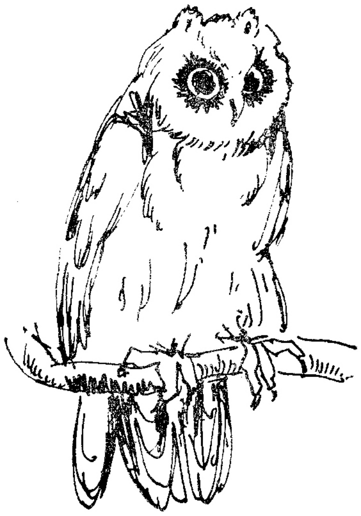

৮। উপযুক্ত শব্দ প্ৰয়োগ কৰি খালি ঠাই পূৰণ কৰক ।

(ক) তেওঁ গদাপাণি — ঘৈণীয়েক আছিল ।

(খ) ৰজা হোৱাৰ পাছত গদাপাণিৰ নাম হৈছিল গদাধৰ — ।

(গ) জয়মতীক সুঁৱৰিবলৈ আমি জয়মতী — পালন কৰোঁ ।

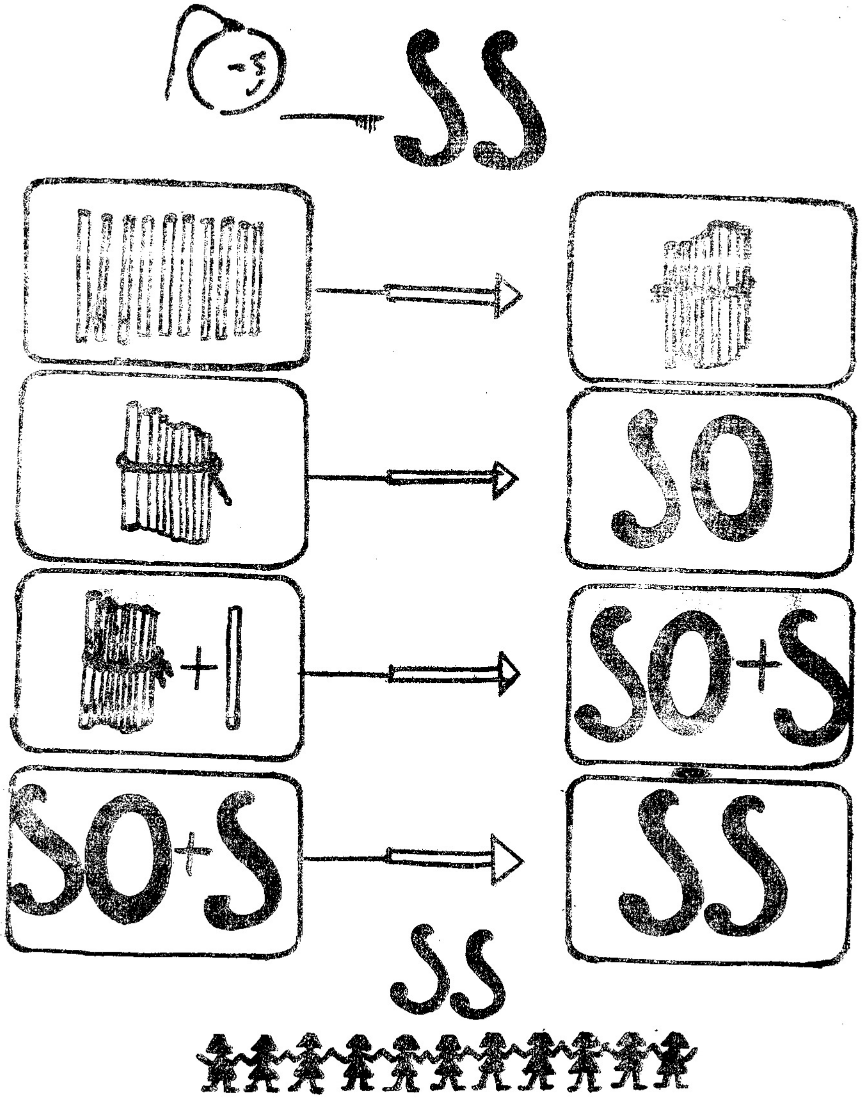
໑໑
໑໐
໑໐+໑
໑໐+໑
໑໑
໑໑

১১ → ১১ | ১১

১২ → ১২

১৩ → ১৩

১৪ → ১৪

১৫ → ১৫

১৬ → ১৬

১৭ → ১৭

১৮ → ১৮

১৯ → ১৯

২০ → ২০

৮	৯	১০	৭	৯	৪	৮	৯
+৭	+২	+৪	+৫	+৬	+৬	+৫	+৫
১৫	১১	১৪	১২	১৫	১০	১৩	১৪

৮	৯	১৩	৬	৮	৯	১৪	১০
+৪	+৮	+২	+৬	+৮	+৩	+ ৫	+১০
১২	১৭	১৫	১২	১৬	১২	১৯	২০

২০ + ১ = ২১	২০ + ৬ = ২৬
২০ + ২ = ২২	২০ + ৭ = ২৭
২০ + ৩ = ২৩	২০ + ৮ = ২৮
২০ + ৪ = ২৪	২০ + ৯ = ২৯
২০ + ৫ = ২৫	২০ + ১০ = ৩০

১০	→	১	২	৩	৪	৫	৬	৭	৮	৯	১০
২০	→	১১	১২	১৩	১৪	১৫	১৬	১৭	১৮	১৯	২০
৩০	→	২১	২২	২৩	২৪	২৫	২৬	২৭	২৮	২৯	৩০
৪০	→	৩১	৩২	৩৩	৩৪	৩৫	৩৬	৩৭	৩৮	৩৯	৪০
৫০	→	৪১	৪২	৪৩	৪৪	৪৫	৪৬	৪৭	৪৮	৪৯	৫০
৬০	→	৫১	৫২	৫৩	৫৪	৫৫	৫৬	৫৭	৫৮	৫৯	
৭০	→	৬১	৬২	৬৩	৬৪	৬৫	৬৬	৬৭	৬৮	৬৯	৭০
৮০	→	৭১	৭২	৭৩	৭৪	৭৫	৭৬	৭৭	৭৮	৭৯	৮০
৯০	→	৮১	৮২	৮৩	৮৪	৮৫	৮৬	৮৭	৮৮	৮৯	৯০
১০০	→	৯১	৯২	৯৩	৯৪	৯৫	৯৬	৯৭	৯৮	৯৯	১০০

১০ম পাঠ

ক্রম অনুসৰি অসমীয়া বৰ্ণমালা

স্বৰবৰ্ণ

অ আ ই ঈ

উ ঊ ঋ

এ ঐ ও ঔ

অনুশীলনী

১। তলত দিয়া স্বৰবৰ্ণবোৰ ক্ৰম অনুসৰি সজাওক।

অ ই আ উ ঋ ও ঐ ঔ

ঈ এ ঊ

এটা আৰ্হি তলত দিয়া হল—

অ আ ই ঈ

ব্যঞ্জন বর্ণ

ক	খ	গ	ঘ	ঙ
চ	ছ	জ	ঝ	ঞ
ট	ঠ	ড	ঢ	ণ
ত	থ	দ	ধ	ন
প	ফ	ব	ভ	ম
য	ৰ	ল	ব়	শ
ষ	স	হ	ক্ষ	
ড়	ঢ়	য়		
ং	ঃ	ঁ	ৎ	

অনুশীলনী

১। তলত দিয়া বৰ্ণসমূহ ক্ৰম অনুসৰি সজাওক।

ক	গ	চ	ত	ঠ	ন	ণ
থ	ম	ৰ	ষ	য়	প	হ
ঢ়	ট	ঙ	ঘ	দ	ঞ	ফ
ব	ধ	জ	ছ	ক্ষ	ঁ	ড়
স	ল	ভ	ঃ	শ	ড	ৱ
খ	ৎ	ঝ	ঢ	য	ং	

এটা আহি দিয়া হল।

ক খ গ ঘ ঙ

১০		দহ		
১০	+	১০	=	২০
২০	+	১০	=	৩০
৩০	+	১০	=	৪০
৪০	+	১০	=	৫০
৫০	+	১০	=	৬০
৬০	+	১০	=	৭০
৭০	+	১০	=	৮০
৮০	+	১০	=	৯০
৯০	+	১০	=	১০০

তলৰ সংখ্যা কেইটা পঢ়ক ঃ

২৬	৩৮	৪৭	৮৫
৭১	৯২	৬৯	৫৬
৮১	৯৯	৮৮	২৭

১	২	৩	৪	৫	৬	৭	৮	৯	১০
১১	১২	১৩	১৪	১৫	১৬	১৭	১৮	১৯	
২১	২২	২৩	২৪	২৫	২৬	২৭	২৮		
৩১	৩২	৩৩	৩৪	৩৫	৩৬	৩৭			
৪১	৪২	৪৩	৪৪	৪৫	৪৬				
৫১	৫২	৫৩	৫৪	৫৫					
৬১	৬২	৬৩	৬৪						
৭১	৭২	৭৩							
৮১	৮২								
৯১									

৪১			৪৪	৪৫				৪৯	৫০

৬১	৬২				৬৬				৭০

৮১			৮৪	৮৫			৮৮		

৩১									৪০

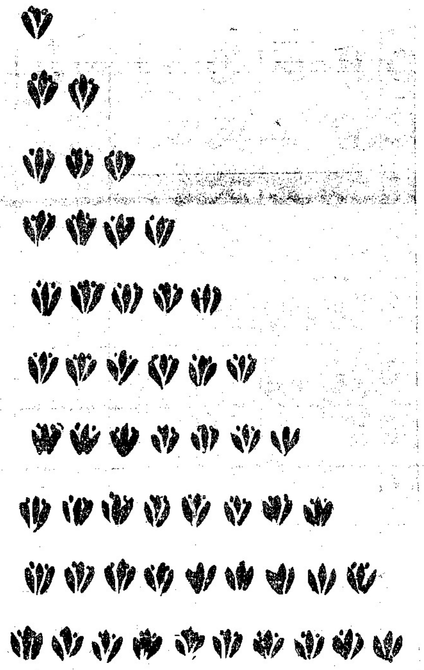

এক	১
দুই	২
তিনি	৩
চাৰি	৪
পাঁচ	৫
ছয়	৬
সাত	৭
আঠ	৮
ন	৯
দহ	১০

অনুশীলনী

সোঁফালে থকা ছবিবোৰ চাই সংখ্যাৰে বাওঁফালে থকা খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

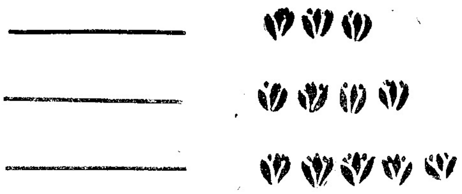

73

১১শ পাঠ

বিহু

বিহু অসমীয়াৰ জাতীয় উৎসৱ। ই আমাৰ মনৰ কোঁহে কোঁহে সোমাই আছে। অসমৰ সকলো জাতি উপজাতি মিলি এই বিহু পালন কৰে। সকলো মানুহে ভেদাভেদ পাহৰি যায়। ভাই ভাই বুলি সাবতি ধৰে। আমাৰ মাজত থকা মৰমৰ এনাজৰি ডাল বেছি নিবিড় আৰু কটকটীয়া হৈ পৰে।

কেৱল অসমতে নহয়; ভাৰতৰ অইন অইন ঠাইতো এনে উৎসৱ পালন কৰা হয়। এইবিলাক উৎসৱত মানুহে জাতি ধৰমৰ কথা পাহৰি যায়। ইজনে সিজনক ভাই বুলি আকোঁৱালি লয়।

বিহু তিনিটা। বহাগ বিহু বা ৰঙালী বিহু; মাঘৰ বিহু বা ভোগালী বিহু; কাতি বিহু বা কঙালী বিহু। ৰঙালী সচাঁসচিকৈয়ে ৰঙৰ বিহু আৰু ভোগালী ভোগৰ বিহু। কঙালী ৰঙৰো নহয়; ভোগৰো নহয়। ৰঙালী বিহুত ঢোল পেপাৰ শবদে চৌদিশ ৰজনজনাই থাকে। তাঁতশালত মাকোৰ খিটখিটনীয়ে মন ইচাট-বিচাট কৰে। ৰঙত দেহ-মন উতলা হয়। ভোগালীত ঢেঁকীৰ শবদ, উৰুকাৰ ভোজভাত, পিঠা-পনা, মেজি পোৰাৰ কথাই হিয়াত তোলপাৰ লগায়। কাতি বিহুত বা কঙালী বিহুত কোনো ধৰণৰ ভোগবিলাস নাই। কাতিৰ অনাটনৰ দিনত অসমীয়া মানুহৰ ভোগ-বিলাস কৰিবলৈ শকতি নাথাকে। সেই কাৰণে এই বিহুত ভোজ ভাত নাখায় বা ৰং-ধেমালিও নকৰে। মনৰ মাজত মাথোঁ থাকে এক নিবিড় অনাবিল ভকতি। এই বিহুয়ে আমাক সঁকিয়াই দিয়ে যে, ভোগ-বিলাস

থাই কথা নহয়। কোনো উপচাৰ নাথাকিলেও পূজা বা উৎসৱ হব পাৰে। থাকিব লাগে মাথোন মনৰ উলাহ। গতিকেই দেখা যায় যে, ভোগালী বিহু বা ৰঙালী বিহুৰ লগত কঙালী বিহুৰ সমূলি মিল নাই। হলেও বিহু বুলিলে আমি এই তিনিওটাকে বুজোঁ। ই আমাৰ অতি আদৰৰ।

বিহু বিহু বিহুটি
বিহু আমাৰ তিনিটি
কাতি বিহু কঙালী
মাঘৰ বিহু ভোগালী
বহাগতে ধেমালি কৰোঁ।

অনুশীলনী

১। প্ৰথম আৰু দ্বিতীয় শাৰীত দিয়া আখৰবোৰ যত যত একে তাতে তৃতীয় শাৰীত √ চিন দি দেখুৱাওক।

১	অ	আ	উ	ঊ	এ	ই	ঐ	ঋ	খ	ক
২	ঔ	আ	উ	ঈ	এ	এ	ঐ	খ	ঋ	ক
৩										

১	ক	ফ	ফ	ব	ন	ণ	হ	থ	গ	গ
২	ৰ	ক	ফ	ৰ	ন	ণ	স	থ	খ	প
৩										

২। (ক) তলত দিয়া আখৰবোৰৰ মাজত 'ণ' আখৰটো চিহ্নিত কৰক।

ক ণ স ন ধ দ ণ ম ণ

(খ) এই আখৰবোৰৰ মাজত 'ট' আখৰটো চিহ্নিত কৰক।

ট খ ঢ ট ঠ ড ঢ় ট উ চ

(গ) এই আখৰবোৰৰ মাজত 'ঈ' আখৰটো চিহ্নিত কৰক।

ঈ ই ট উ ঈ উ এ ঐ ঔ ঈ

৩। তলত দিয়া চাৰিটা ঘৰত চাৰিটাকৈ আখৰ আছে। ওপৰৰ ঘৰটোত দিয়া আখৰটো তলৰ কোনটো আখৰৰ সৈতে একে মিলাই চাই ( ) চিন দিয়ক।

	উ	
ই	ড়	উ

	ও	
ও	এ	ঐ

	স	
ম	স	থ

	চ	
ঢ	ছ	চ

	শ	
ল	শ	প

	ভ	
ভ	ড	জ

খা		
দা	খা	গা

বৌ		
বৌ	ৰৌ	তৌ

জ		
ঝ	জ	ড

ডু		
সু	ছু	ডু

ড়ী		
ৰী	ড়ী	ঢ়ী

হ		
ই	ঈ	হ

ৱা		
ৱা	বা	কা

ধো		
ৰো	শো	ধো

৪। তলত ঘৰৰ কোনটো শব্দ ওপৰৰ ঘৰৰ শব্দটোৰ সৈতে একে √ চিন দিয়ক।

বিহু		
বিহ	বিহু	শাহু

অনাটন		
অনাচাৰ	অনাদৰ	অনাটন

আদৰ		
আদৰ	চাদৰ	সাদৰ

তাঁতশাল		
আলোড়ন	তাঁতশাল	তোলপাৰ

মাকো		
থাকোঁ	মাকো	সাকোঁ

চৰকাৰ		
চৰকাৰ	দৰকাৰ	কাৰবাৰ

৫। প্ৰয়োজনীয় শব্দাংশ প্ৰয়োগ কৰি খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

(ক) অ— মীয়া।

(খ) ভেদা— দ।

(গ) ইচাট-বি—।

(ঘ) — খিটনি।

(ঙ) — জনাই।

(চ) মাঘৰ বিহু —।

৬। তলত দাগ দিয়া শব্দাংশবোৰৰ ঠাইত অইন শব্দাংশ প্ৰয়োগ কৰি বেলেগ শব্দাংশ গঠন কৰক। এটা আৰ্হি দিয়া হল।

আৰ্হি ঃ

চৰকাৰ — দৰকাৰ

কেঁচা — ফেঁচা

অনুশীলনী

(ক) নিঃশেষ

(খ) সংশয়

(গ) বতৰ

(ঘ) চকা

(ঙ) অনাটন

৭। বন্ধনীৰ ভিতৰৰ পৰা উপযুক্ত শব্দটো প্ৰয়োগ কৰি খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

ক। বিহু — জাতীয় উৎসৱ। (অসমীয়াৰ, ভাৰতীয়ৰ, উপজাতিৰ)

খ। বিহু —। (এটা, দুটা, তিনিটা)

গ। কাতিবিহুক — বোলে। (ভোগালী, কাঙালী ৰঙালী)

ঘ। ৰঙালী বিহু — (ৰঙৰ, ভোগৰ)

৬। ছবি চাই নাম লিখক।

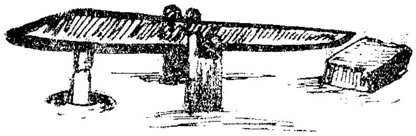

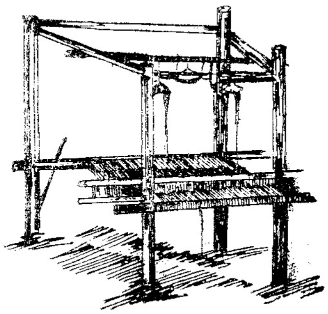

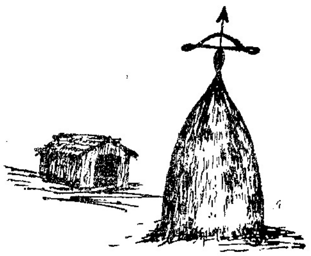

৯। প্ৰয়োজনীয় শব্দেৰে খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

(ক) ই আমাৰ মনৰ — — সোমাই আছে।

(খ) সকলো মানুহে ভেদাভেদ — যায়।

(গ) ৰঙালী বিহুত পেঁপাৰ শবদে — থাকে।

(ঘ) থাকিব লাগে মাথোন মনৰ —।

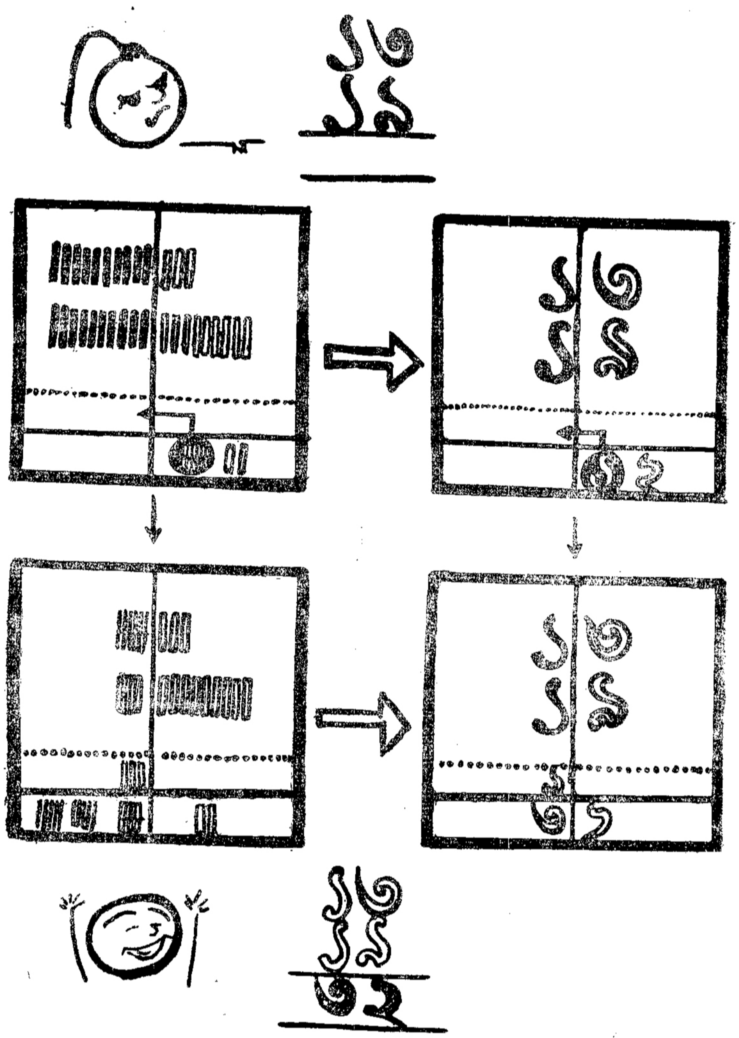

১৬
২৫

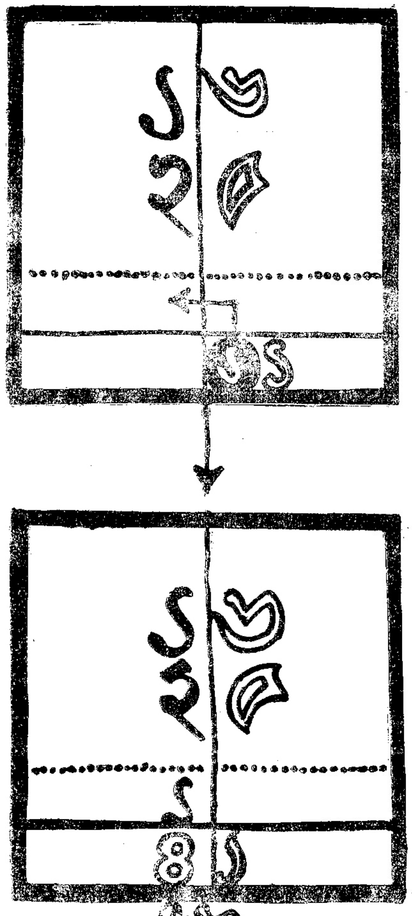

১৬
২৫

৪১

১৬
২৪

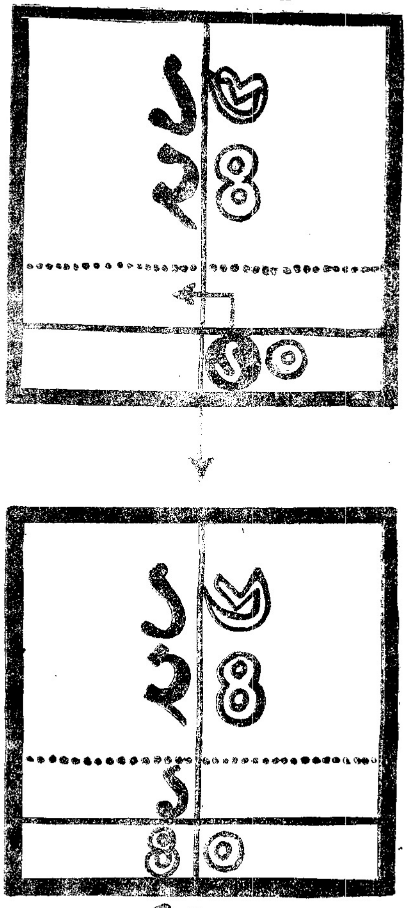

১৬
২৪

৪০

83

১২শ পাঠ

কাকতীৰ সংসাৰ

গদাধৰ কাকতী সুৰাগপুৰ গাওঁৰ মানুহ। তেওঁৰ পৰিয়ালটোও ডাঙৰ। গদাধৰ ককায়ে পঢ়াশালিত চাৰিবছৰ মান পঢ়িছিল হবলা। এনেতে দেউতাক ঢুকাল। শিশু গদাধৰে সাহসেৰে ঘৰৰ বোজা মুৰ পাতি ললে। তেতিয়াৰ পৰা আজিলৈ কমেও ডেৰকুৰি বছৰ তেওঁ নিজে খেতি কৰি আহিছে। তেওঁ নিজে হাল বায় আৰু ঘৈনীয়েকে ভুঁই ৰোৱে। কাকতীয়ে জানিছিল যে কেৱল কাম কৰিলেই নহয়; মানুহে পঢ়া শুনাও কৰিব লাগে। কিয়নো পঢ়াশুনা নজনাৰ সুবিধা লৈ মহাজন বিলাকে বহুত দিনৰ পৰা সাধাৰণ মানুহবোৰক ঠগি আহিছে। চৰকাৰী কোনো ঘোষণা, বাতৰি কাকত বা চিঠি এখনকে অইনে পঢ়ি শুনাব লাগে। চহৰত থকা লৰাটোলৈ চিঠি এখন লিখিব লাগে; তাৰ কাৰণে দহজনক খাটিব কৰিব লাগে। এইবিলাক বৰ দুখৰ কথা; সেয়ে ককায়ে নিজে নহলেও ভায়েকহঁতক পঢ়িবলৈ পঠালে। এতিয়া তেওঁলোকে বৰ বৰ চৰকাৰী চাকৰি কৰে। আজি কালি ককাই পথাৰলৈ নগলেও হয়। হাল বাবলৈ বা খেতি কৰিবলৈ অইন মানুহ আছে। পিচে গদাধৰ ককাই বহি থাকিব নোৱাৰে। আজিও তেওঁ কাউৰী কুকুৰ মাটিত নৌ পৰোঁতেই পথাৰলৈ যায়। কেতিয়াবা কেতিয়াবা ঘৈনীয়েকো যায়। তাৰ কাৰণে কোনেও বেয়া নাপায়। ভাই বোৱাৰীয়েক এজনীয়ে আফিচত চাকৰি কৰে। তিৰোতা মানুহে পথাৰত কাম কৰা আৰু অফিচত কাম কৰা একেই কথা। কিয়নো ঘৈনীৰ গুণ হৈছে গিৰিয়েকক ঘৰ চলোৱাত সহায় কৰা। সেয়ে বৌ পথাৰলৈ যোৱাটো বা বোৱাৰীয়েক অফিচলৈ যোৱাটো কোনেও বেয়া চকুৰে নাচায়। আজি কালি

দুয়োজনে কাম নকৰিলে সংসাৰ নচলে। ককাই বৰ ভাল। বৌও বৰ সাদৰী। তেওঁলোকৰ ঘৰৰ পৰা আলহী দুলহী নুগুছেই। বৌৱে বৰ আদৰ সাদৰ কৰে। দেওৰেক আৰু জাকহঁতেও ককায়েক আৰু বৌৱেকক বৰকৈ মানে। বৌৱেও নিজৰ বায়েকৰ নিচিনাকৈ তেওঁলোকক মৰম কৰে। সেয়ে তেওঁলোকৰ ঘৰখন সুখৰ হাঁহিৰে উপচি পৰা।

অনুশীলনী

১। প্ৰথম আৰু দ্বিতীয় শাৰীত থকা আখৰ দুটা য'তে য'তে একে তাতে তৃতীয় শাৰীত √ চিন দিয়ক।

১	গ	গ	ভ	জ	ঝ	খ	দ	ম	হ	স	ষ
২	গ	প	জ	জ	ঋ	থ	ছ	ম	ই	ষ	ষ
৩											

১	শ	শ	ল	ক্ষ	ল	ঢ	ট	ত	ত	য	ক্ষ
২	স	শ	ন	য	ল	ঢ়	ও	অ	ত	য়	ক্ষ
৩											

২। (ক) তলত দিয়া আখৰবোৰৰ মাজত 'ঞ' আখৰটো ( ) চিনেৰে আবৃত কৰক।

এ ঞ ঐ অ ঞ ঔ আ ঞ

(খ) তলৰ আখৰবোৰৰ মাজত 'দ' আখৰটো চিহ্নিত কৰক ।

চ দ ছ ত ট দ স ছ দ

(গ) এই আখৰবোৰৰ মাজত 'ই' আখৰটো চিহ্নিত কৰক ।

ঈ ই হ ই ও ঌ হ ম ই ট

৩। সোঁফালে দিয়া শব্দটোৰ মাজত বাওঁফালে দিয়া আখৰটো আছে। সেই আখৰটো √ চিনেৰে চিহ্নিত কৰক ।

গা	গাওঁ	ঙ	ডাঙৰ
জা	বোজা	ণ	সাধাৰণ
স	সংসাৰ	ৰী	চৰকাৰী
ৰো	তিৰোতা	ল	আলহী
ৰা	বোৱাৰী	থা	পথাৰ

৪। তলৰ চাৰিটা ঘৰত চাৰিটাকৈ শব্দ আছে। তলৰ কোনটো ঘৰত থকা শব্দৰ সৈতে ওপৰৰ ঘৰটোত থকা শব্দটো একে মিলাই চাই চিহ্নিত কৰক।

আই		
আই	তাই	গাই

ভাল		
তাল	কাল	ভাল

ককাই		
জকাই	ককাই	শৰাই

চাকৰি		
চাকৰি	কাচাৰি	সাদৰ

ডাঙৰ		
আদৰ	টেঙৰ	ডাঙৰ

অফিচ		
অফিচ	উপচি	আপোচ

৫। উপযুক্ত আখৰেৰে খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

(ক) চৰকা — ।

(খ) সং — ৰ ।

(গ) প — শালি।

(ঘ) মহাজ — ।

৬। ছবি চাই উপযুক্ত আখৰেৰে খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

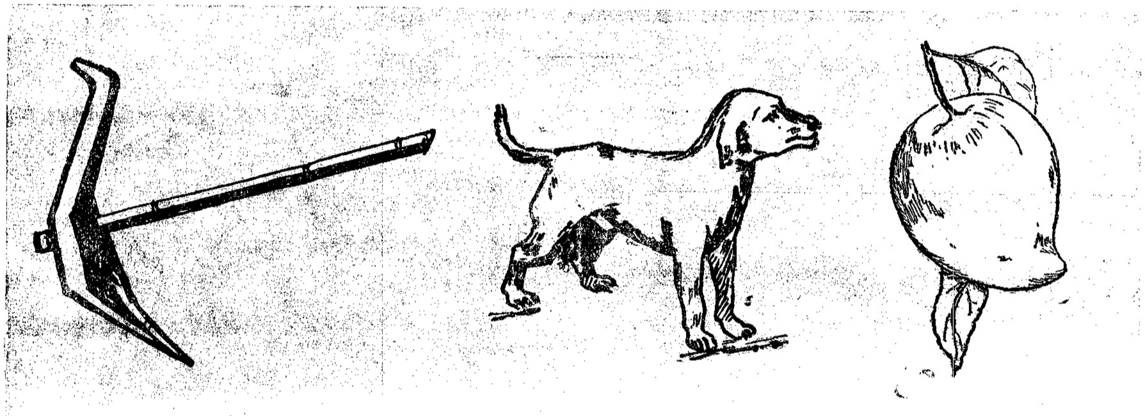

না—ল কুকু— —ম

৭। ছবি চাই তলত নাম লিখক—

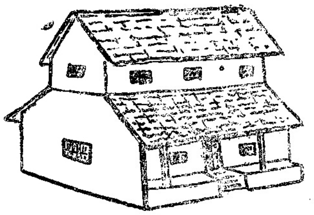

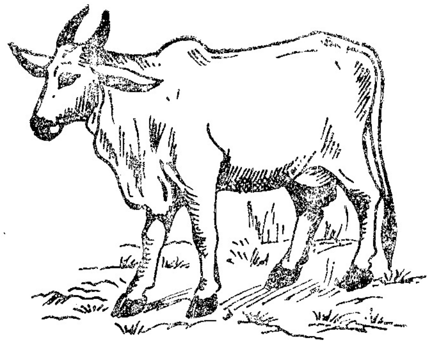

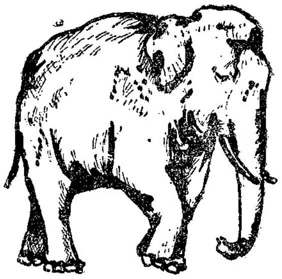

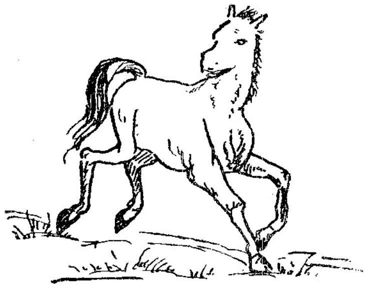

৮। ছবিখন চাওক আৰু উপযুক্ত শব্দ প্ৰয়োগ কৰি খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

গদাধৰ ককায়ে— —।

৯। তলত দিয়া প্ৰশ্ন সমূহৰ উত্তৰ দিয়ক।

(ক) গদাধৰ কাকতী ক'ৰ মানুহ ?

(খ) গদাধৰ পঢ়াশালিলৈ গৈছিল নে ?

(গ) দেউতাক ঢুকালত গদাধৰে কি কৰিলে ?

(ঘ) আজিকালিও তেওঁ পথাৰলৈ যায়নে ?

(ঙ) ঘৈনীৰ গুণ কি ?

(চ) গদাধৰ কাকতীৰ ঘৰখন কেনেকুৱা ?

১০। উপযুক্ত শব্দ প্ৰয়োগ কৰি খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

(ক) তেওঁলোকৰ পৰিয়ালটোও — ।

(খ) হাল — বা খেতি কৰিবলৈ অইন — আছে।

(গ) — কেতিয়াবা বৌও যায়।

(ঘ) বৌৱে বৰ — — কৰে।

(ঙ) তেওঁলোকৰ ঘৰখন সুখৰ — উপচি পৰা।

৭।

২৫ ৬৭ ৯২	৫৭ ৩৮ ৯৫	৩৪ ৫৬ ৯০	২৮ ৫৬ ৮৪
২৩ ৪৭ ৭০	১৬ ২৮ ৪৪	৭৩ ১৮ ৯১	৩৫ ১৭ ৫২

৬৬ + ২৯ ☐	৭৪ + ১৮ ☐	৩৭ + ২৭ ☐	২৩ + ৫৮ ☐	৮১ + ৯ ☐
৪৭ + ৩৯ ☐	৫৫ + ১৫ ☐	৬৮ + ২৬ ☐	২৬ + ২৭ ☐	১৪ + ১৬ ☐

১৩শ পাঠ

ৰ=´

ৰ+□=□´

ৰ+ক=ৰ্ক	ৰ+ণ=ৰ্ণ	ৰ+ব=ৰ্ব
ৰ+খ=ৰ্খ	ৰ+ত=ৰ্ত	ৰ+ভ=ৰ্ভ
ৰ+গ=ৰ্গ	ৰ+থ ৰ্থ	ৰ+ম=ৰ্ম
ৰ+ঘ=ৰ্ঘ	ৰ+দ=ৰ্দ	ৰ+য=ৰ্য
ৰ+চ=ৰ্চ	ৰ+ধ=ৰ্ধ	ৰ+ল=ৰ্ল
ৰ+ছ=ৰ্ছ	ৰ+ন=ৰ্ন	ৰ+শ=ৰ্শ
ৰ+জ=ৰ্জ	ৰ+প=ৰ্প	ৰ+ষ=ৰ্ষ
ৰ+ঝ=ৰ্ঝ	ৰ+ফ=ৰ্ফ	ৰ+হ=ৰ্হ

তৰ্ক　　বৰ্গ　　চৰ্চা　　বৰ্ণ

দৰ্জা　　মূৰ্ছা　　বোৰ্খা　　কৰ্ণ

বাৰ্তা　　তীৰ্থ　　দৰ্প　　কৰ্ম

সূৰ্য	গৰ্ভ	গৰ্ব	বৰ্ষা
আৰ্হি	অৰ্থ	মূৰ্তি	পৰ্দা
কৰ্দৈ	সৰ্প	ধৰ্ম	হৰ্ষ
উৰ্মিলা	দুৰ্লভ	উৰ্বৰ	কাৰ্শলা
অৰ্হতা	কৰ্ফাল	দুৰ্বল	দুৰ্নাম
পূৰ্ণিমা	নিৰ্ভয়	নিৰ্মল	গৰ্হিত

পৰামৰ্শ উপাৰ্জন

অৰ্জুন বৰ্মণ গৰ্বী লোক। তেওঁ ঘৰত থকা সময়খিনি কোনেও নিৰ্ভয়ে থাকিব নোৱাৰে। তেওঁৰ সিংহ গৰ্জনত অইনহে নালাগে ঘৈনীয়েক দুৰ্গাৰো গৰ্ভ গলি যায়। অৰ্জুন বৰ্মণৰ মন বুজা বৰ টান। কেতিয়া হৰ্ষ কেতিয়া বিষাদ বুজাই নাযায়। ধৰ্ম কৰ্মতো বৰ মতি নাই। তেওঁ কৰ্দৈ ভজা খাবলৈ বৰ ভাল পায়। এদিন চাকৰ নিৰ্মল কৰ্দৈ আনিবলৈ বাৰিলৈ যাওঁতে কৰ্ফাল খাই পৰিল। দুৰ্বল ল'ৰাটো পৰি মূৰ্ছা যোৱাৰ দৰে হল। বৰ্মণে ল'ৰাৰ দুখ নুবুজি তাক গালিহে পাৰিলে।

অনুশীলনী

১। প্ৰথম আৰু দ্বিতীয় শাৰীত দিয়া যুক্তাক্ষৰ দুটা যতে একে তাতে তৃতীয় শাৰীত √ চিন দিয়ক।

১	ৰ্ক	ৰ্শ	ৰ্প	ৰ্ব	ৰ্জ	ৰ্ণ	ৰ্ছ	ৰ্খ	ৰ্ম	ৰ্হ
২	ৰ্ত	ৰ্শ	ৰ্গ	ৰ্ধ	ৰ্জ	ৰ্ম	ৰ্দ	ৰ্ষ	ৰ্ম	ৰ্হ
৩										

২। তলত দিয়া চাৰিটা ঘৰত চাৰিটাকৈ যুক্তাক্ষৰ আছে। ওপৰৰ ঘৰত দিয়া যুক্তাক্ষৰটো তলৰ কোনটো ঘৰৰ যুক্তাক্ষৰৰ সৈতে একে মিলাই চাই √ চিন দিয়ক।

ৰ্চ		
ৰ্দ	ৰ্চ	ৰ্ছ

ৰ্য		
ৰ্য	ৰ্ষ	ৰ্ম

ৰ্ণ		
ৰ্ন	ৰ্ম	ৰ্ণ

৩। তলৰ চাৰিটা ঘৰত চাৰিটাকৈ শব্দ আছে। তলৰ ঘৰৰ কোনটো শব্দ ওপৰৰ ঘৰটোৰ শব্দটোৰ সৈতে একে √ চিন দিয়ক।

অৰ্থ		
তৰ্ক	বৰ্গ	অৰ্থ

হৰ্ষ		
হৰ্ষ	বৰ্ষা	গৰ্ব

মূর্তি		
মূর্তি	আর্হি	মূর্ছা

উর্বৰ		
দর্শন	দুর্বল	উর্বৰ

নির্ভয়		
নির্ভয়	নির্মল	দুর্নাম

কার্শলা		
কর্ফাল	কার্শলা	দুর্লভ

৪। তলত দিয়া আখৰবিলাক যোগ কৰক।

ৰ + প = ৰ + ধ =

ৰ + ব = ৰ + ম =

ৰ + শ = ৰ + হ =

ৰ + থ = ৰ + ণ =

৫। তলত দিয়া যুক্তাক্ষৰ সমূহ ভাঙি সুকীয়াকৈ লিখক।

র্দ = র্ত =

র্ভ = র্গ =

র্জ = র্ষ =

র্ফ = র্চ =

৬। তলত দিয়া শব্দ বিলাক পঢ়ক আৰু লিখক

কৰ্ণ	ধৰ্ম	গৰ্ব	তীৰ্থ
হৰ্ষ	আৰ্হি	কৰ্দৈ	নিৰ্মল

৭। সোঁফালৰ পৰা উপযুক্ত যুক্তাক্ষৰ ব্যৱহাৰ কৰি খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

(ক) ব— | ৰ্ক ৰ্ণ ৰ্প |

(খ) দ — | ৰ্খা ৰ্জা ৰ্পা |

(গ) আ— | ৰ্তি ৰ্নি ৰ্হি |

(ঘ) নি—য় | ৰ্ভ ৰ্ম ৰ্ণ |

(ঙ) দু—ভ | ৰ্শ ৰ্ল ৰ্ব |

৮। ছবি চাই খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

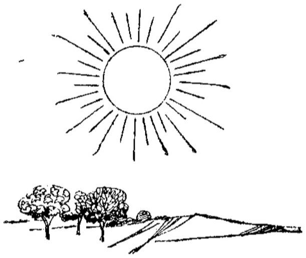

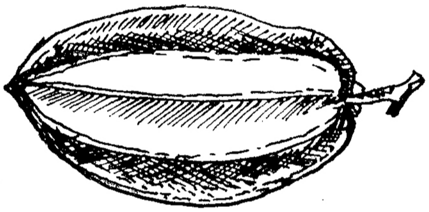

সূ—   স—   ক—

৯। উপযুক্ত যুক্তাক্ষৰেৰ খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

(ক) ধ —।

(খ) থ —।

(গ) দু — ল।

(ঘ) কা — লা।

১০। তলৰ প্ৰশ্ন সমূহৰ উত্তৰ দিয়ক।

(ক) অৰ্জুন বৰ্মন কেনে লোক ?

(খ) তেওঁৰ মন বুজিবলৈ সহজনে টান ?

(গ) অৰ্জুন বৰ্মনৰ ধৰ্ম কৰ্মত মতি আছেনে ?

৭৮

১১। উপযুক্ত শব্দ প্ৰয়োগৰ দ্বাৰা খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

(ক) অৰ্জুন বৰ্মন — লোক।

(খ) তেওঁ — ভজা খাবলৈ ভাল পায়।

(গ) নিৰ্মল কৰ্দৈ আনিবলৈ যাওঁতে — খাই পাৰিল।

(ঘ) অতি — কথা।

সংখ্যা

১১ এঘাৰ
১২ বাৰ
১৩ তেৰ
১৪ চৈধ্য
১৫ পেন্ধৰ
১৬ ষোল্ল
১৭ সোতৰ
১৮ ওঠৰ
১৯ উনৈশ
২০ বিশ

২০ বিশ
৩০ ত্ৰিশ
৪০ চল্লিশ
৫০ পঞ্চাশ
৬০ ষাঠী
৭০ সত্তৰ
৮০ আশী
৯০ নব্বৈ
১০০ এশ

২০	+	১	=	একৈশ		২১
২০	+	২	=	বাইশ		২২
২০	+	৩	=	তেইশ		২৩
২০	+	৪	=	চব্বিশ		২৪
২০	+	৫	=	পঁচিশ		২৫
২০	+	৬	=	ছাব্বিশ		২৬
২০	+	৭	=	সাতাইশ		২৭
২০	+	৮	=	আঠাইশ		২৮
২০	+	৯	=	উনত্রিশ		২৯
২০	+	১০	=	ত্রিশ		৩০

```
 ৫=|||        ৭=|||        ৪=||
−২           −৪           −২
 ৩            ৩            ৩

     ৮=||||        ৭=||||
    −৪            −৩
     ৪             ৪
```

১৪শ পাঠ

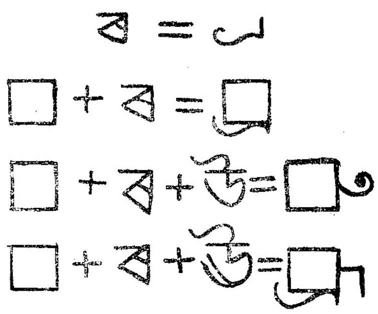

ক+ৰ=ক্ৰ	দ+ৰ=দ্ৰ	শ+ৰ=শ্ৰ
গ+ৰ=গ্ৰ	ধ+ৰ=ধ্ৰ	স+ৰ=স্ৰ
ঘ+ৰ=ঘ্ৰ	প+ৰ=প্ৰ	হ+ৰ=হ্ৰ
জ+ৰ=জ্ৰ	ফ+ৰ=ফ্ৰ	ব+ৰ+উ=ব্ৰু
ট+ৰ=ট্ৰ	ব+ৰ=ব্ৰ	শ+ৰ+ঊ=শ্ৰূ
ড+ৰ=ড্ৰ	ম+ৰ=ম্ৰ	

বিক্ৰী	শীঘ্ৰ	বজ্ৰ	গ্ৰাম
ভদ্ৰ	ব্ৰত	শ্ৰম	প্ৰাণ
দ্ৰোণ	ড্ৰাম	হ্ৰদ	শ্ৰেণী
নিদ্ৰা	ক্ৰোধ	তাম্ৰ	হিংস্ৰ
ধ্ৰুৱ	সুশ্ৰী	সম্ৰাট	দৰিদ্ৰ
বিশ্ৰাম	প্ৰণাম	আশ্ৰয়	গ্ৰহণ
আফ্ৰিকা	দ্ৰৌপদী	ড্ৰাইভাৰ	পৰিশ্ৰম

শুশ্ৰূষা   ডিব্ৰুগড়

বজ্ৰপুৰ গ্ৰামক আম্ৰবন বুলিয়েই কব পাৰি। কিয়নো এই গ্ৰাম আমগছেৰে ভৰা। তাৰে দ্ৰোণ ড্ৰাইভাৰ অতি পৰিশ্ৰমী লোক। ডেকা কালত তেওঁ বাচৰ ড্ৰাইভাৰ আছিল। সেই কাৰণে আজিও সকলোৰে তেওঁক ড্ৰাইভাৰ বোলে। দুখীয়া হলেও তেওঁৰ কথাবাৰ্ত্তা অতি ভদ্ৰ। দৰিদ্ৰ লোকক প্ৰাণ দিও সহায় কৰে। ধ্ৰুৱৰ মাকৰ টান নৰীয়া—দ্ৰোণ ড্ৰাইভাৰৰ প্ৰয়োজন। কোনোবাই খাবলৈ পোৱা নাই—ড্ৰাইভাৰৰ ওচৰলৈ পঠাই দিয়া মুঠতে দ্ৰোণ ড্ৰাইভাৰ বজ্ৰপুৰৰ মানুহৰ আশ্ৰয়। খেতি বাতিৰ দিহা পোহাও তেওঁ বৰ ভাল দিয়ে। সাৰ কেনেকৈ দিব লাগে; ধানত পোক হ'লে এনড্ৰিণ নামৰ ঔষধ ছটিয়াব লাগে,

এই বিলাক কথা তেওঁ শিকায়। মুঠতে কবলৈ গ'লে মানুহক সহায় কৰাটো তেওঁৰ জীৱনৰ ব্ৰত। দ্ৰোণ ড্ৰাইভাৰক দেখিলে বুজা যায় যে ধন বা ক্ষমতা নাথাকিলেও মন থাকিলে আনক সহায় কৰা যায়।

অনুশীলনী

১। য'ত প্ৰথম শাৰীৰ যুক্তাক্ষৰ আৰু দ্বিতীয় শাৰীৰ যুক্তাক্ষৰ একে তাতে তৃতীয় শাৰীত √ চিন দিয়ক।

১	ব্ৰ	ম্ৰ	শ্ৰ	প্ৰ	গ্ৰ	হ্ৰ	ধ্ৰ	প্ৰ	ব্ৰ	ট্ৰ	ফ্ৰ
২	দ্ৰ	স্ৰ	শ্ৰ	গ্ৰ	গ্ৰ	ড্ৰ	ক্ৰ	প্ৰ	ক্ৰ	ঘ্ৰ	ফ্ৰ
৩											

২। তলত দিয়া চাৰিটা ঘৰত চাৰিটাকৈ যুক্তাক্ষৰ আছে। ওপৰৰ ঘৰত দিয়া যুক্তাক্ষৰটো তলৰ ঘৰৰ কোনটো যুক্তাক্ষৰৰ সৈতে একে ? চিহ্নিত কৰক।

	ক্ৰ	
ক্ৰ	ব্ৰ	ধ্ৰ

	প্ৰ	
গ্ৰ	প্ৰ	শ্ৰ

	ম্ৰ	
জ্ৰ	ব্ৰ	ম্ৰ

৩। ওপৰৰ ঘৰটোত দিয়া শব্দটো তলৰ কোনটো শব্দৰ সৈতে একে ? মিলাই চাই চিহ্নিত কৰক।

104

বিক্ৰী		
বিক্ৰী	শ্ৰেণী	সুশ্ৰী

দ্ৰোণ		
প্ৰাণ	দ্ৰোণ	শ্ৰম

ভদ্ৰ		
নিদ্ৰা	ৰৌদ্ৰ	ভদ্ৰ

গ্ৰহণ		
গ্ৰহণ	প্ৰণাম	বিশ্ৰাম

৪। তলত দিয়া আখৰ সমূহ যোগ কৰক ।

ক + ৰ =

শ + ৰ =

প + ৰ =

দ + ৰ =

জ + ৰ =

ব + ৰ =

ট + ৰ =

হ + ৰ =

৫। তলত দিয়া যুক্তাক্ষৰ বিলাক ভাঙ্গি সুকিয়াকৈ লিখক ।

গ্ৰ =

ঘ্ৰ =

ড্ৰ =

ধ্ৰ =

ফ্ৰ =

ম্ৰ =

স্ৰ =

হ্ৰ =

৬। তলত দিয়া শব্দ বিলাক পঢ়ক আৰু লিখক।

ভদ্ৰ প্ৰাণ বজ্ৰ ক্ৰোধ

বিশ্ৰাম দ্ৰৌপদী

৭। সোঁফালৰ পৰা উপযুক্ত যুক্তাক্ষৰ ব্যৱহাৰ কৰি খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

(ক)	ব—	জ্ৰ	দ্ৰ	শ্ৰ
(খ)	নি—	ব্ৰা	দ্ৰা	প্ৰা
(গ)	—হণ	স্ৰ	ক্ৰ	গ্ৰ
(ঘ)	বি—ম	শ্ৰা	প্ৰা	ড্ৰা

৮। ছবি চাই খালি ঠাই পূৰণ কৰক ।

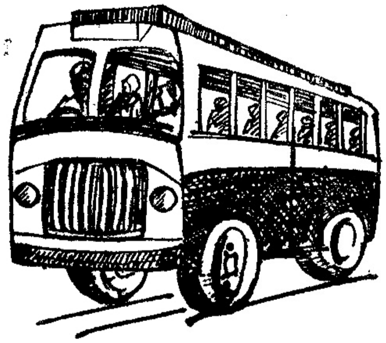

—ইভাৰ

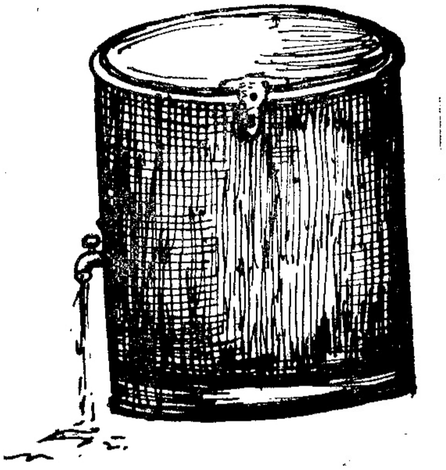

—ম

৯। উপযুক্ত যুক্তাক্ষৰেৰে খালি ঠাই পূৰণ কৰক ।

(ক) দৰি — ।
(খ) — নাম ।
(গ) — পদী ।
(ঘ) পৰি — ম ।

১০। তলৰ প্ৰশ্ন বোৰৰ উত্তৰ দিয়ক .

(ক) বজ্ৰপুৰ গ্ৰামক কেলেই আম্ৰবন বুলিব পাৰি ?

(খ) দ্ৰোণ ড্ৰাইভাৰক কিয় সকলোৰে ড্ৰাইভাৰ বোলে ?

(গ) ড্ৰাইভাৰ কেনে মানুহ ?

(ঘ) ধানত পোক হলে কি ঔষধ ছটিয়াব লাগে ?

(ঙ) তেওঁৰ জীৱনৰ ব্ৰত কি ?

১১। উপযুক্ত শব্দ প্ৰয়োগৰ দ্বাৰা খালি ঠাই পূৰণ কৰক ।

(ক) — — গ্ৰামক আম্ৰবন বুলিব পাৰি ।

(খ) তেওঁৰ কথা বাতা অতি — — ।

(গ) দেওৰ ড্ৰাইভাৰ বজ্ৰপুৰৰ মানুহৰ — — ।

(ঘ) টোপলিৰ আন নাম — — ।

৯ = ||||||||| ৮ = |||||||| ৭ = |||||||

$-$১ $-$১ $-$১

৮   ৭

৬ = |||||| ৫ = ||||| ৪ = ||||

$-$১ $-$১ $-$১

৫   ৪   ৩

৩ = ||| ২ = ||

$-$১ $-$১

২   ১

১৫শ পাঠ

য = ্য

□ + য = □্য

ক+য=ক্য	ণ+য=ণ্য	ম+য=ম্য
খ+য=খ্য	ত+য=ত্য	য+য=য্য
গ+য=গ্য	থ+য=থ্য	ল+য=ল্য
ঘ+য=ঘ্য	দ+য=দ্য	শ+য=শ্য
চ+য=চ্য	ধ+য=ধ্য	স+য=স্য
জ+য=জ্য	ন+য=ন্য	ষ+য=ষ্য
ট+য=ট্য	প+য=প্য	হ+য=হ্য
ঠ+য=ঠ্য	ব+য=ব্য	ক্ষ+য=ক্ষ্য
ঢ+য=ঢ্য	ভ+য=ভ্য	

বাক্য ভাগ্য পাঠ্য সত্য

পুণ্য ৰাজ্য বাল্য পথ্য

মুখ্য শস্য সহ্য সূৰ্য্য

সৈন্য	সংখ্যা	লক্ষ্য	বিদ্যা
খাদ্য	দিব্য	সভ্য	ব্যয়
প্ৰাপ্য	অৰ্ঘ্য	ধ্যান	বন্যা
কামাখ্যা	অকাট্য	অসংখ্য	নগণ্য
অভ্যাস	সমস্যা	উদ্যোগ	বিখ্যাত
ব্যৱহাৰ	বিদ্যালয়	ভৱিষ্যত	অত্যাচাৰ

ল'ৰাটোৰ নাম বিদ্যাধৰ। পুণ্যধৰে বৰ আশাৰে পুতেকৰ নাম বিদ্যাধৰ ৰাখিছিল। ভাৱিছিল ল'ৰাই পঢ়ি শুনি গণ্য মান্য হব। পিচে আশা পূৰ্ণ নহ'লগৈ। বাপেকে বিদ্যাধৰক বিদ্যালয়লৈ পঠালে। পিছে তাৰ পাঠ্যপুথি পঢ়াৰ ধৈৰ্য্য নাছিল। কেইবছৰ মান পঢ়ি সি পঢ়াশালি ত্যাগ কৰিলে। এতিয়া তাৰ কোনো কাম কাজ নাই। ল'ৰাটোৰ ব্যৱহাৰ-পাতিও বৰ বেয়া হ'ল। এতিয়া বিদ্যাধৰ বাপেকৰ কাৰণে এটা গুৰুতৰ সমস্যা হৈ পাৰিছে। বাপেকে মাজে মাজে তাক পথাৰৰ কাম শিকিবলৈ কয়। অভ্যাস নকৰিলে পিচত খাব ক'ৰ পৰা? শিকিলেই অভ্যাস হব। পিচে বিদ্যাধৰে ভাবে যে সভ্য মানুহে এনে কাম নকৰে। বাপেকে ল'ৰাৰ ভৱিষ্যত কি হ'ব বুজি পায়। কিন্তু কোনো উপায় বিচাৰি নপায়। তাৰ কাৰণে পুণ্যধৰে নিজৰ ভাগ্যকে দোষ দিয়ে। আই কামাখ্যালৈ বলি আগ-বঢ়ায়। ভাবে এদিন নহয় এদিন বিদ্যাধৰৰ সুমতি হবই হব। শস্য উৎপাদন কৰিবলৈ সি হালৰ মুঠিত ধৰিবই ধৰিব।

অনুশীলনী

১। প্ৰথম আৰু দ্বিতীয় শাৰীৰ যুক্তাক্ষৰ বিলাক য'তে একে তাতে তৃতীয় শাৰীত √ চিন দিয়ক।

১	ক্য	ধ্য	ত্য	ন্য	ম্য	খ্য	প্য	থ্য	ঙ্য	খ্য
২	ব্য	ধ্য	ভ্য	ম্য	ম্য	প্য	প্য	থ্য	জ্য	থ্য
৩										

২। তলত দিয়া চাৰিটা যুক্তাক্ষৰৰ ভিতৰত ওপৰৰ ঘৰৰ যুক্তাক্ষৰটোৰ সৈতে তলৰ কোনটো যুক্তাক্ষৰ একে চিহ্নিত কৰক।

	প্য	
শ্য	প্য	খ্য

	ণ্য	
ণ্য	ম্য	ন্য

	জ্য	
জ্য	ক্য	জ্য

৩। ওপৰৰ ঘৰত দিয়া শব্দটো তলৰ কোনটো শব্দৰ সৈতে একে ? মিলাই চাই চিহ্নিত কৰক।

	ৰাজ্য	
বাক্য	ভাগ্য	ৰাজ্য

	শস্য	
সভ্য	শস্য	সহ্য

	প্ৰাপ্য	
প্ৰাপ্য	বাক্য	অৰ্ঘ্য

112

	নগণ্য	
অগম্য	জঘন্য	নগন্য

৪। তলত দিয়া আখৰ বিলাক যোগ কৰক।

ব + য =　　　　জ + য =

স + য =　　　　ন + য =

খ + য =　　　　হ + য =

চ + য =　　　　ট + য =

৫। তলত দিয়া যুক্তাক্ষৰ সমূহ ভাঙি সুকীয়াকৈ লিখক।

ধ্য =　　　　ত্য =

গ্য =　　　　ভ্য =

শ্য =　　　　ষ্য =

ঠ্য =　　　　ল্য =

113

৬। তলত দিয়া শব্দ বিলাক পঢ়ক আৰু লিখিবলৈ অভ্যাস কৰক ।

পুণ্য খাদ্য বাল্য বিদ্যা বন্যা

প্ৰাপ্য ভৱিষ্যত

৭। সোঁফালৰ পৰা উপযুক্ত যুক্তাক্ষৰ ব্যৱহাৰ কৰি খালি ঠাই পূৰণ কৰক ।

(ক)	শ—	স্য	হ্য	ভ্য
(খ)	—য়	ক্য	ব্য	জ্য
(গ)	অ—স	স্যা	হ্যা	ভ্যা
(ঘ)	—ৱহাৰ	ব্য	ক্য	গ্য
(ঙ)	বি—ত	ভ্যা	ক্যা	খ্যা

৮। ছবি চাই খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

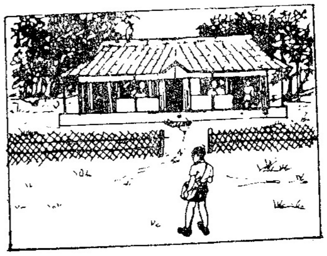

বি — লয়

ব—

সৈ –

৯। উপযুক্ত যুক্তাক্ষৰেৰে খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

(ক) সং— ।

(খ) ৰা — ।

(গ) বি — ।

(ঘ) সম — ।

শ্য =

ষ্য =

ঠ্য =

ল্য =

১০। তলৰ প্ৰশ্ন সমূহৰ উত্তৰ দিয়ক।

(ক) পুণ্যধৰৰ পুতেকৰ নাম কি ?

(খ) বিদ্যাধৰে পঢ়াশালিলৈ গৈ কি কৰিলে ?

(গ) বিদ্যাধৰ পথাৰৰ কামলৈ নাযায় কিয় ?

(ঘ) পুতেকৰ মঙ্গলৰ বাবে বাপেকে কি কৰে ?

১১। উপযুক্ত শব্দ ব্যৱহাৰ কৰি খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

(ক) ল'ৰাটোৰ নাম — —।

(খ) ল'ৰাটোৰ — — পাতিও বৰ বেয়া হ'ল।

(গ) শিকিলেই — — হব।

(ঘ) আই — — বলি আগবঢ়ায়।

১০	১০	১০	১০	১০	১০	১০
— ১	— ২	— ৩	— ৪	— ৫	— ৬	— ৭
৯	৮	৭	৬	৫	৪	৩

১০	১০
— ৮	— ৯
	১

১৬শ পাঠ

ক+ল=ক্ল	গ+ব=গ্ব	ল+ব=ল্ব
গ+ল=গ্ল	জ+ব=জ্ব	গ+ন=গ্ন
প+ল=প্ল	ত+ব=ত্ব	ঘ+ন=ঘ্ন
ব+ল=ব্ল	দ+ব=দ্ব	ত+ন=ত্ন
ম+ল=ম্ল	ন+ব=ন্ব	ন+ন=ন্ন
ল+ল=ল্ল	ম+ব=ম্ব	শ+ন=শ্ন
শ+ল=শ্ল	শ+ব=শ্ব	স+ন=স্ন
	স+ব=স্ব	ক্ষ+ন=ক্ষ্ন

শুক্ল	তীক্ষ্ণ	জ্বৰ	জ্বালা
ম্লান	প্ৰশ্ন	বিদ্বান	কৃতিত্ব
দিল্লী	অন্ন	স্বভাৱ	অন্বেষণ
ব্লক	অগ্নি	বিশ্বাস	দ্বিতীয়
বিপ্লৱ	যত্ন	ঈশ্বৰ	ডম্বৰু
অশ্লীল	স্নান	দ্বাৰকা	কম্বল
উল্লাস	উন্নতি	ৰাজত্ব	দিগ্বীজয়

শুক্লধৰৰ পত্নী ফুলেশ্বৰী বিল্বেশ্বৰৰ সেৱিকা। তেওঁলোকৰ ল'ৰা ডম্বৰু দিল্লীত থাকে। ইশ্বৰৰ কৃপাত সি বৰ বিদ্বান হৈছে। সি বৰ যত্নেৰে বিদ্যা আয়ত্ব কৰিছিল। সকলো পৰীক্ষা ডম্বৰুৱে কৃতিত্বৰে পাচ কৰিছিল। বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা আহিবৰ সময়ত তাক দিগ্বীজয়ী বীৰৰ দৰে লাগিছিল। এতিয়া সি দিল্লীত চাকৰি কৰে। দুদিন মান হ'ল সি ঘৰলৈ আহিছে। যোৱা ৰাতিৰ পৰা তাৰ অলপ অলপ জ্বৰ। সেয়ে মাকৰ মুখ খনি ম্লান। এইবাৰ ল'ৰাৰ বিয়া পাতিবলৈকো মাক বাপেক ব্যগ্ৰ হৈ পৰিছে। ছোৱালী প্ৰায় ঠিক হৈয়েই আছে। অন্নদা শইকীয়াৰ দ্বিতীয়া কন্যা ৰত্না। সকলোৰে মনত সেয়ে বৰ উল্লাস। ডম্বৰু অতি কৰ্তব্যপৰায়ণ। বিশ্ববিদ্যালয়ত পঢ়ি ডাঙৰ চাকৰি কৰিলেও ঘৰলৈ আহিলে পাৰিবাৰিক সকলো কামতে সি দেউতাকক সাহায্য কৰে।

অনুশীলনী

১। প্ৰথম আৰু দ্বিতীয় শাৰীৰ যুক্তাক্ষৰ বিলাক য'তে য'তে একে তাতে তৃতীয় শাৰীত √ চিন দিয়ক।

১	ক্ল	ন্ন	জ্ব	ন্ব	শ্ব	ত্ব	শ্ল	ল্ব	ন্ব
২	ক্ল	গ্ল	দ্ব	ন্ব	শ্ব	ন্ন	ল্ব	ল্ব	ন্ব
৩									

২। তলৰ চাৰিটা ঘৰত চাৰিটাকৈ যুক্তাক্ষৰ আছে। তলৰ কোনটো যুক্তাক্ষৰৰ সৈতে ওপৰৰ যুক্তাক্ষৰটো একে চিহ্নিত কৰক।

	ক্ল	
ক্ল	ব্ল	ল্ব

	ক্ষ্ণ	
ন্ন	ক্ষ্ণ	ন্ব

	স্ব	
ত্ব	ন্ব	স্ব

৩। তলত দিয়া আখৰ বিলাক যোগ কৰক।

ক + ল =   ল + ল =   প + ল =

জ + ব =   ন + ন =   ল + ব =

গ + ন =   গ + ব =   ত + ন =

৪। তলত দিয়া যুক্তাক্ষৰ বিলাক ভাঙি সুকিয়াকৈ লিখক।

প্ল =	দ্ব =	শ্ব =
ল্ল =	স্ব =	ত্ব =
ম্ল =	ন্ব =	জ্ব =

৫। তলত দিয়া শব্দবোৰ পঢ়ক আৰু লিখক।

ক্লেশ	জ্বালা	যত্ন	ঈশ্বৰ
কম্বল	দ্বাৰকা	উন্নতি	অশ্লীল

৬। তলত দিয়া বাক্যবিলাক পঢ়ক আৰু লিখিবলৈ অভ্যাস কৰক।

(ক) দিল্লী ভাৰতৰ ৰাজধানী।

(খ) বিল্ব মানে বেল।

(গ) কম্বলত উম আছে।

(ঘ) অন্নদান পুণ্য কৰ্ম।

(ঙ) উন্নতিৰ মূল কথা যত্ন।

৭। সোঁফালে দিয়া যুক্তাক্ষৰবোৰৰ মাজৰ পৰা উপযুক্ত যুক্তাক্ষৰ ব্যৱহাৰ কৰি খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

(ক) য — ।

ক	ত্ন	ন্ন

(খ) ঈ — ৰ।

শ্ব	দ্ব	স্ব

(গ) ৰাজ — ।

দ্ব	ত্ব	স্ব

(ঘ) উ — তি।

ন্ব	প্ল	ন্ন

৮। তলৰ চাৰিটা ঘৰত থকা চাৰিটা শব্দৰ ভিতৰত ওপৰৰ ঘৰত থকা শব্দটোৰ লগত তলৰ কোনটো শব্দ একে চিহ্নিত কৰক।

যত্ন		
যত্ন	ৰত্ন	লগ্ন

বিদ্বান		
বিশ্বাস	বিদ্বান	ঈশ্বৰ

বিপ্লব		
উল্লাস	প্লাবন	বিপ্লব

ম্লান		
ম্লান	স্নান	ব্লক

৯। ছবি চাই উপযুক্ত যুক্তাক্ষৰেৰে খালি ঠাই পূৰণ কৰক ।

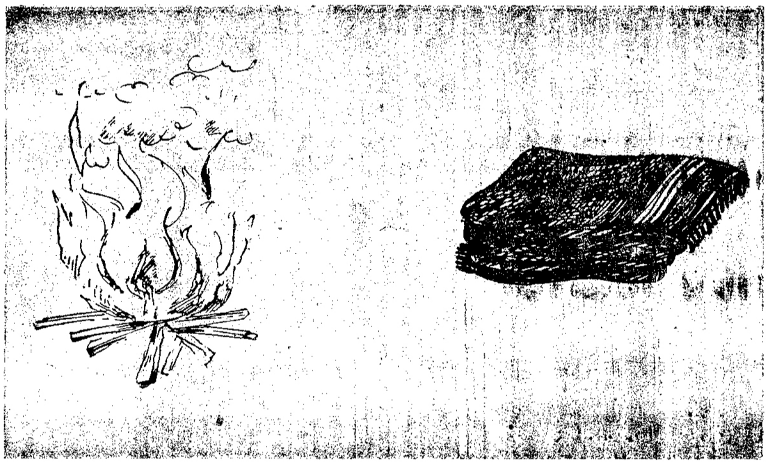

অ —　　　　　　　　　　ক — ল

১—১=০	৬—১=৫
২—১=১	৭—১=৬
৩—১=২	৮—১=৭
৪—১=৩	৯—১=৮
৫—১=৪	১০—১=৯

১১—২=৯	১৭—২=১৫
১২—২=১০	১৮—২=১৬
১৩—২=১১	১৯—২=১৭
১৫—২=১৩	২০—২=১৮
১৬—২=১৪	

১৭শ পাঠ

ক+ক=ক্ক	ল+ক=ল্ক	ব+জ=ব্জ
ক+ত=ক্ত	ল+গ=ল্গ	দ+দ=দ্দ
ন+ত=ন্ত	ল+প=ল্প	দ+ভ=দ্ভ
প+ত=প্ত	হ+ণ=হ্ণ	ম+ভ=ম্ভ
স+ত=স্ত	ণ+ণ=ণ্ণ	ন+ত+উ=ন্তু
স+ক=স্ক		স+ত+উ=স্তু

ৰক্ত	উল্কা	কব্জা
অন্ত	অল্প	কুম্ভ
তক্তা	শুল্ক	বিষণ্ণ
সস্তা	স্কুল	খদ্দৰ
খন্তি	কল্পনা	সম্ভাৰ
ডাক্তৰ	বল্কল	আৰম্ভ
সপ্তাহ	পুৰস্কাৰ	উদ্দেশ্য

লুইতৰ পাৰত গাওঁৰে স্কুলৰ শিক্ষক কল্প হাজৰিকা বহি আছিল। তেওঁৰ মনটো বিষণ্ণ। তেওঁৰ খদ্দৰৰ চোলাটো ঘামত তিতি গৈছে। প্ৰথম পক্ষৰ সন্তান অনন্ত নিৰুদ্দেশ হৈছে আজি এসপ্তাহ আগতে। দ্বিতীয়া পত্নী ৰন্তাৰ অসুখ। ডাক্তৰৰ মতে তেওঁৰ ৰোগ ৰক্তহীনতা। ভাল পথ্য দিব লাগে। মাছ মাংস আদি ভিটামিন যুক্ত খাদ্য দিব লাগে। ইফালে কম দৰমহাৰ কাৰণে টকা পইচাৰো নাটনি। এই দুই চিন্তাই তেওঁক খুলি খুলি খাইছে। মাহীমাকৰ কুব্যৱহাৰৰ কাৰণেই অনন্ত ঘৰ এৰি গৈছে। মাউৰা ল'ৰা। কলৈ জানো গৈছে? হাজৰিকাই ভাবি ভাবি একোকে ঠিৰাং কৰিব পৰা নাই। এয়া হৈছে দ্বিতীয় বিবাহৰ কুফল। প্ৰথম পক্ষৰ তিনিটা সন্তান থাকোতেও দ্বিতীয় বিবাহ কৰোৱা বাবে হাজৰিকাই আজি অনুতাপ কৰে। সূৰ্য্যটো অস্ত যাবলৈ ধৰিছে। তেওঁ বহাৰ পৰা উঠি ঘৰলৈ খোজ ললে। চিন্তাৰ আৰু অন্ত নাই।

অনুশীলনী

১। প্ৰথম আৰু দ্বিতীয় শাৰীৰ যুক্তাক্ষৰ দুটা য'তে একে তাতে তৃতীয় শাৰীত ✓ চিন দিয়ক।

১	ক্ত	প্ত	হু	দ্ভ	ন্ত	ত্ত	ল্প	দ্ভ	ঙ্ক	ল্ক
২	ন্ত	প্ত	ন্ত	দ্দ	ন্ত	দ্ভ	ল্প	দ্ভ	ব্জ	ল্ক
৩										

২। তলৰ চাৰিটা ঘৰত চাৰিটাকৈ যুক্তাক্ষৰ আছে। তলৰ কোনটো যুক্তাক্ষৰ ওপৰৰ ঘৰৰ যুক্তাক্ষৰটোৰ সৈতে একে চিহ্নিত কৰক।

	ক্ত	
ক্ত	ন্ত	প্ত

	দ্দ	
স্ত	দ্দ	ব্জ

	ল্ক	
হ্ন	ন্ত	ল্ক

৩। তলত দিয়া আখৰ বিলাক যোগ কৰক।

ক + ত =　　　হ + ন =　　　ল + ক =

ম + ক =　　　দ + দ =　　　স + ত =

ব + জ =　　　প + ত =　　　ক + ক =

৪। তলত দিয়া যুক্তাক্ষৰ সমূহ ভাঙি বেলেগ কৰক।

ন্ত =　　　ল্প =　　　ল্গ =

ব্জ =　　　দ্দ =　　　স্ত =

ল্ক =　　　স্ক =　　　হ্ন =

৫। তলত দিয়া শব্দ বিলাক পঢ়ক আৰু লিখক।

তক্ত	সন্তা	চিন্তা	বিষণ্ণ।
সপ্তাহ	সদ্ভাৱ	সমাপ্ত	নমস্কাৰ।

৬। তলত দিয়া বাক্য কেইটা পঢ়ক আৰু লিখক।

(ক) দন্ত মানে দাঁত।

(খ) অনন্তৰ স্বভাৱ ভাল।

(গ) অন্নদা স্কুললৈ গৈছে।

(ঘ) অহা সপ্তাহত পৰীক্ষা হব।

(ঙ) বাপুজীয়ে খদ্দৰ ব্যৱহাৰ কৰিছিল।

৭। সোঁফালৰ পৰা উপযুক্ত যুক্তাক্ষৰ ব্যৱহাৰ কৰি খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

(ক) অ —		ল্প | ল্গ | ল্ক
(খ) ৰ —		প্ত | ক্ত | ন্ত
(গ) বিষ —		ঘ্ন | ন্ন | ণ্ণ
(ঘ) স — ৰ		দ্ভা | ন্তা | দ্ধা

৮। তলৰ চাৰিটা ঘৰত চাৰিটাকৈ শব্দ আছে। ওপৰৰ ঘৰটোত দিয়া শব্দটো তলৰ কোনটো ঘৰৰ শব্দৰ সৈতে একে? চিহ্নিত কৰক।

	অন্ত	
অন্ত	দন্ত	সপ্ত

	আৰম্ভ	
স্বভাৱ	সম্ভাৱ	খদ্দৰ

	আৰম্ভ	
সমাপ্ত	অনন্ত	আৰম্ভ

	কল্পনা	
কল্পনা	বল্কল	ডাক্তৰ

৯। ছবি চাওক আৰু উপযুক্ত যুক্তাক্ষৰেৰে খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

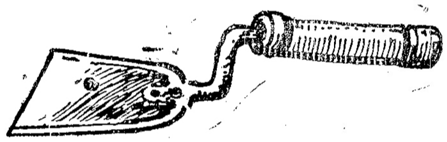

খ —

ডা — ৰ

১০। তলত দিয়া প্ৰশ্ন সমূহৰ উত্তৰ দিয়ক ।

(ক) শিক্ষক জনৰ নাম কি ?

(খ) অনন্ত কোন

(গ) ৰন্তাৰ কি অসুখ ?

(ঘ) শিক্ষক জনৰ কেলেই এই দশা

১১। প্ৰয়োজনীয় শব্দ ব্যৱহাৰ কৰি খালি ঠাই পূৰণ কৰক ।

(ক) তেওঁৰ নামটো — ।

(খ) অনন্ত — — হৈছে ।

(গ) তেজৰ অইন এটা নাম — ।

১৮-শ পাঠ

ক+ম=ক্ম	ক্ষ+ম=ক্ষ্ম	ষ+প=ষ্প
গ+ম=গ্ম	স+খ=স্খ	ষ+ম=ষ্ম
ত+ম=ত্ম	স+প=স্প	ন+দ=ন্দ
দ+ম=দ্ম	স+ফ=স্ফ	ব+দ=ব্দ
ন+ম=ন্ম	ষ+ক=ষ্ক	ব+ব=ব্ব
ল+ম=ল্ম	ষ+ট=ষ্ট	ধ+ব=ধ্ব
শ+ম=শ্ম	ষ+ঠ=ষ্ঠ	হ+ব=হ্ব
স+ম=স্ম		

ৰুক্ম	স্পর্শ	গ্ৰীষ্ম	শব্দ
আত্মা	ভষ্ম	পুষ্প	ধ্বজা
পদ্ম	স্খলন	কষ্ট	ধ্বনি
জন্ম	স্মৰণ	শ্ৰেষ্ঠ	বান্দৰ
লক্ষ্মী	শ্মশান	পৰিস্কাৰ	আহ্বান
সন্মান	আস্ফালন	যুধিষ্ঠিৰ	আনন্দ

পাঠ ১৩।

প্ৰাচীন কালত শদিয়াত এজনা শ্ৰেষ্ঠ ৰজাই ৰাজত্ব কৰিছিল । তেওঁৰ নাম আছিল ভীষ্মক। তেওঁৰ ৰুক্মিণী নামেৰে এজনী পৰমা সুন্দৰী কন্যা আছিল। মুখনি যেন পদ্ম-ফুলহে। বাপেকে ৰুক্মিণীক বৈকুণ্ঠপতিলৈ বিয়া দিবলৈ মন মেলিলে। ৰাজকুঁৱৰীৰ আনন্দই পাৰ নধৰা হ'ল। কিন্তু পুতেক ৰুক্ম এই কথাত সম্মত নহল। তেওঁ শিশু-পালকহে পছন্দ কৰিলে। বুঢ়া ৰজাই বাধ্য হৈ পুতেকৰ কথাত সম্মতি দিলে। বিয়াৰ প্ৰস্তুতি চলিল। পিচে শিশুপালৰ বিধি বাম। বিয়াৰ পূৰ্ব্বেই দ্বাৰকাপতিয়ে ৰুক্মিণীক হৰণ কৰিলে। ৰুক্মৰ বৰ খং উঠিল। মহা আস্ফালন কৰি তেওঁ যদুপতিক ৰণলৈ আহ্বান জনালে। যুঁজ হল। এই যুজত ৰুক্ম পৰাস্ত হ'ল। যদুপতিয়ে বিজয়ৰ ধ্বজা উৰুৱাই দ্বাৰকালৈ উভতি গ'ল।

অনুশীলনী

১। প্ৰথম আৰু দ্বিতীয় শাৰীত থকা যুক্তাক্ষৰবোৰ য'তে একে তাতে তৃতীয় শাৰীত √ চিন দিয়ক।

১	স্ম	ক্ম	স্থ	ন্দ	হ্ব	শ্ম	ষ্ট	ধ্ব	ষ্ট	ন্ম
২	স্ম	গ্ম	স্ফ	ন্দ	ধ্ব	ন্ম	ষ্ট	ধ্ব	ষ্ঠ	ত্ন
৩										

২। তলত দিয়া চাৰিটাকৈ যুক্তাক্ষৰ আছে। তলৰ ঘৰৰ কোনটো যুক্তাক্ষৰ ওপৰৰ ঘৰৰ যুক্তাক্ষৰটোৰ সৈতে একে ? চিহ্নিত কৰক।

	ত্ম			ন্দ			স্ফ	
ত্ম	ক্ম	দ্ম	ব্দ	ধ্ব	ন্দ	স্থ	ষ্ফ	স্প

৩। তলত দিয়া আখৰ সমূহ যোগ কৰক।

ক+ম=	স+খ=	ন+দ=
ত+ম=	স+ফ=	হ+ব=
শ+ম=	ষ+ঠ=	ব+দ=

৪। তলত দিয়া যুক্তাক্ষৰ বিলাক ভাঙি বেলেগকৈ লিখক।

গ্ম =	ষ্ট =	স্প =
দ্ম =	ধ্ব =	ষ্ক =
ষ্প =	স্থ =	ল্ম =

৫। তলত দিয়া শব্দ বিলাক পঢ়ক আৰু লিখক।

জন্ম শব্দ শ্রেষ্ঠ ধ্বজা

শ্মশান আনন্দ আহ্বান

৬। তলত দিয়া বাক্য সমূহ পঢ়ক আৰু লিখক।

ক) পদ্ম ফুল বোকাত জন্মে।

(খ) ভীষ্ম এজন ডাঙৰ বীৰ।

(গ) যুধিষ্ঠিৰ সত্যবাদী আছিল।

(ঘ) কাকো নিন্দা কৰিব নাপায়।

(ঙ) শ্ৰেষ্ঠজনক সন্মান কৰিব লাগে।

৭। সোঁফালে দিয়া যুক্তাক্ষৰ বোৰৰ মাজৰ পৰা উপযুক্ত যুক্তাক্ষৰ ব্যৱহাৰ কৰি খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

(ক)	প—।	দ্ম	ক্ম	ত্ম
(খ)	শ —।	ন্ম	ব্দ	ন্দ
(গ)	— জা	ন্দ	হ্ব	ধ্ব
(ঘ)	আন —।	ন্দ	ব্দ	হ্ব

৮। তলৰ চাৰিটা ঘৰত চাৰিটাকৈ শব্দ আছে। তাৰে ওপৰৰ ঘৰটোত দিয়া শব্দটো তলৰ কোনটোৰ সৈতে একে।

জন্ম		
জন্ম	শব্দ	নন্দ

কষ্ট		
শ্ৰেষ্ঠ	কষ্ট	পুষ্পা

স্মৰণ		
ইস্পাত	স্খলন	স্মৰণ

বান্দৰ		
বান্দৰ	আহ্বান	আনন্দ

৯। ছবি চাই উপযুক্ত যুক্তাক্ষৰেৰে খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

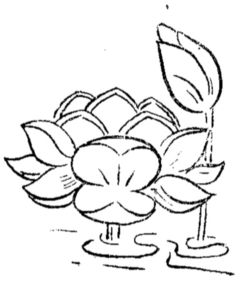

প —।

— জা

বা—ৰ।

ল—।

১০। তলত দিয়া প্ৰশ্ন সমূহৰ উত্তৰ দিয়ক।

ক) ভীষ্মক ৰজা কোন?

(খ) তেওঁৰ জীয়েকৰ নাম কি?

(গ) বাপেকে ৰুক্মিণীক কালৈ বিয়া দিব খুজিছিল?

(ঘ) যদুপতিয়ে ৰুক্মিণীক হৰণ কৰাত ৰুক্মই কি কৰিলে?

১১। উপযুক্ত শব্দ প্ৰয়োগ কৰি খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

(ক) ভীষ্মক ৰজাৰ জীয়েকৰ নাম ——।

(খ) ৰুক্মই শিশুপালকহে —— কৰিলে।

(গ) যুদ্ধত ৰুক্ম —— হ'ল।

(ঘ) —— ফুল বোকাত জন্মে।

২০ − ৫ = ১৫	১৪ − ৫ = ৯
১৯ − ৫ = ১৪	১৩ − ৫ = ৮
১৮ − ৫ = ১৩	১২ − ৫ = ৭
১৭ − ৫ = ১২	১১ − ৫ = ৬
১৬ − ৫ = ১১	১০ − ৫ = ৫
১৫ − ৫ = ১০	৯ − ৫ = ৪
১১ − ৯ = ২	১৬ − ৯ = ৭
১২ − ৯ = ৩	১৭ − ৯ = ৮
১৩ − ৯ = ৪	১৮ − ৯ = ৯
১৪ − ৯ = ৫	১৯ − ৯ = ১০
১৫ − ৯ = ৬	২০ − ৯ = ১১

১৫ − ৭ = ৮	১১ − ২ = ৯	১৮ − ৮ = ১০	১২ − ৫ = ৭	১৫ − ৬ = ৯	১০ − ৬ = ৪	১৩ − ৫ = ৮
১২ − ৪ = ৮	১৭ − ৮ = ৯	১৫ − ২ = ১৩	১২ − ৬ = ৬			
১৬ − ৮ = ৮	১২ − ৩ = ৯	১৯ − ৫ = ১৪	২০ − ১০ = ১০			

১৯শ পাঠ

ঙ+খ=ঙ্খ	চ+ছ=চ্ছ	ক+ট=ক্ট
ঙ+ঘ=ঙ্ঘ	জ+জ=জ্জ	ণ+ট=ণ্ট
দ+গ=দ্গ	শ+চ=শ্চ	ণ+ঠ=ণ্ঠ
দ+ঘ=দ্ঘ	শ+ছ=শ্ছ	ণ+ড=ণ্ড
ড+ড=ড্ড	ম+প=ম্প	ল+ট=ল্ট
ড়+গ=ড়্গ	ক+স=ক্স	হ+ল=হ্ল
চ+চ=চ্চ	প+স=প্স	

শঙ্খ উচ্চ ঘণ্টা নক্সা

সজ্জা ইচ্ছা কণ্ঠ চম্পা

শৃঙ্খলা নিশ্চয় উল্টা সদ্গতি

লঙ্ঘন সজ্জন আড্ডা আহ্লাদ

সণ্ডালনি উচ্ছেদ খড়্গা উদ্ঘাটন

প্ৰহ্লাদে মেট্ৰিক পাচ কৰি আৰু নপঢ়িলে। কলেজত পঢ়িবলৈ চহৰলৈ যাব লাগে। সদায় অহা যোৱা কৰিবলৈ অসুবিধা। হোষ্টেলত ৰাখি ল'ৰা পঢ়ুওৱাৰ ক্ষমতা আমাৰ বহুত মানুহৰে নাই। সেয়ে পঢ়ি শুনি ডাঙৰ মানুহ হোৱাৰ ইছা থাকিলেও প্ৰহ্লাদে পঢ়া বাদ দিবলৈ বাধ্য হ'ল। এতিয়া সি গাওঁখনৰ উন্নতিৰ কামত লাগিছে। গাওঁ হৈছে দেশৰ উন্নতিৰ ভেঁটি। গাওঁবিলাকৰ উন্নতি হলেহে দেশখন উন্নত হব। সেয়ে সি গাওঁখনৰ উন্নতিৰ কথা চিন্তা কৰে। প্ৰহ্লাদ গাওঁৰে যুৱক সঙ্ঘৰ সম্পাদক। সি সদায় একো একোটা নতুন কথা কয়। জোনলৈ মানুহ যোৱাৰ কথা কয়। ইন্‌জেক্‌চন দিলে গাই গৰু গাভিনী হোৱাৰ কথা কয়। ট্ৰেক্টৰেৰে হাল বোৱাৰ কথা কয়। এতিয়া আকৌ গাওঁত এখন ছোৱালী স্কুল খোলাৰ কথা কৈছে। স্কুল ঘৰৰ নক্সাও হেনো কৰিলেই। মৌজাদাৰে মাটিখিনি দিব আৰু বাকী যি লাগে চান্দা তোলা হব। তাৰ কাৰণে চৰকাৰলৈ বাট চাই বহি থাকিব নালাগে। স্কুলখনৰ লগতে এটা সমবায় বেংক খোলাৰ কথাও সি কৈছে। গাৱঁত এই বেংক এটা হলে গাওঁবাসীৰ বৰ সুবিধা হব। তাৰ কাৰণেও সি চহৰৰ সমবায় বেংকৰ লগত সঙ্ঘৰ যোগেদি যোগাযোগ কৰিছে। এনেবিলাক কাৰণত তাক সকলোৱে বৰ ভাল পায়।

অনুশীলনী

১। প্ৰথম আৰু দ্বিতীয় শাৰীত দিয়া যুক্তাক্ষৰবোৰ য'তে একে তাতে তৃতীয় শাৰীত √ চিন দিয়ক।

১	চ্চ	চ্ছ	শ্চ	দ্গ	স্প	ড়্গ	জ্জ	ণ্ট	হ্ল	শ্চ
২	চ্ছ	চ্ছ	শ্ছ	দ্ঘ	প্স	ড়্গ	ড্ড	ণ্ঠ	হ্ল	শ্চ
৩										

২। তলত দিয়া আখৰ যোগ কৰক।

ড় + গ =   ক + স =   ল + ট =

দ + ঘ =   শ + চ =   হ + ল =

চ + চ =   ম + প =   ঙ + ঘ =

৩। তলত দিয়া যুক্তাক্ষৰবিলাক ভাঙি স্বকীয়াকৈ লিখক।

ড্ড=   শ্ছ=   ণ্ট=

ঙ্ঘ=   ল্প=   দ্গ=

চ্ছ=   ণ্ঠ =   ণ্ড =

৪। তলত দিয়া শব্দবিলাক লিখক আৰু পঢ়ক।

সঙ্ঘ   উচ্চ   খড়্গ   কণ্ঠ

সদ্গতি   কম্প   নিশ্চয়   সজ্জন

৫। তলত দিয়া বাক্যবিলাক পঢ়ক আৰু লিখক।

(ক) গড়ৰ খড়্গ আছে।

(খ) হিমালয় উচ্চ পৰ্ব্বত।

(গ) চম্পাফুল বৰ ধুনীয়া।

(ঘ) আমাৰ গাৱঁত এটা সঙ্ঘ আছে।

৬। তলৰ চাৰিটা ঘৰত চাৰিটাকৈ শব্দ আছে। তলৰ শাৰীত দিয়া কোনটো শব্দ ওপৰৰ ঘৰত দিয়া শব্দটোৰ সৈতে একে? মিলাই চাই ✓ চিন দিয়ক।

	সঙ্ঘাতি	
উচ্ছেদ	সঙ্ঘাতি	উন্নতি

	উচ্চ	
উচ্চ	ইচ্ছা	খড়্গ

	আহ্লাদ	
প্রহ্লাদ	আহ্লাদ	উদ্গাৰ

	আড্ডা	
আড্ডা	উল্টা	নক্সা

৭। ছবি চাই খালি ঠাই পূৰণ কৰক ।

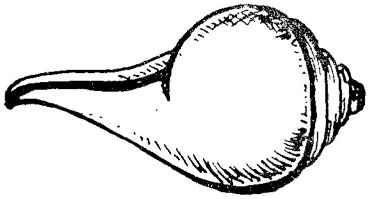

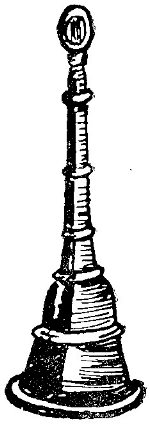

শ — ।　　　　ঘ — ।　　　　গড়ৰ খ — ।

৮। তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়ক।

(ক) প্ৰহ্লাদে কিমানলৈকে পঢ়িছিল ?

(খ) এতিয়া প্ৰহ্লাদে কি কৰে ?

(গ) প্ৰহ্লাদে গাৰ্ঁত এতিয়া কি কৰিব খুজিছে ?

৯। উপযুক্ত শব্দ প্ৰয়োগ কৰি খালি ঠাই পূৰণ কৰক ।

(ক) প্ৰহ্লাদ যুৱক সঙ্ঘৰ — ।

(খ) স্কুলঘৰৰ — হেনো কৰিলেই ।

(গ) সমবায় — গাওঁবাসীৰ কাৰণে সুবিধাজনক ।

(ঘ) গড়ঁৰ — আছে ।

৫+৩=৮	৮+৪=১২
৮−৩=৫	১২−৪=৮
৮−৫=৩	১২−৮=৪
১০+৫=১৫	১৭+৫=২২
১৫−৫=১০	২২−৫=১৭
১৫−১০=৫	২২−১৭=৫
২৬+৯=৩৫	২৪+৮=৩২
৩৫−৯=২৬	৩২−৮=২৪
৩৫−২৬=৯	৩২−২৪=৮

৪৯ − ২৭ ☐	৫৪ − ৩২ ☐	৩৪ − ১৩ ☐	৭৮ − ৩৬ ☐
৮৯ − ৪৫ ☐	৯৪ − ৬২ ☐	৫৭ − ২৩ ☐	৬৪ − ১৩ ☐
২৩ − ১১ ☐	১৮ − ১৬ ☐	৫৫ − ৩৫ ☐	৭৪ − ১১ ☐

২০শ পাঠ

ক+ৰ=ক্র	স+থ=স্থ
ত+ৰ=ত্র	গ+ধ=গ্ধ
ভ+ৰ=ভ্র	দ+ধ=দ্ধ
ক+ত=ক্ত	ন+ধ=ন্ধ
ত+ত=ত্ত	ব+ধ=ব্ধ
ত+থ=ত্থ	ত+ৰ+উ=ত্রু
ন+থ=ন্থ	ভ+ৰ+উ=ভ্রু

বিক্রী	ৰক্ত	পন্থা	শুদ্ধ
ছাত্র	উত্তৰ	সুস্থ	অন্ধ
শুভ্র	উত্তম	আস্থা	বন্ধু
শুক্র	ডাক্তৰ	উত্থান	দুগ্ধ
ভ্রমণ	শত্রুঘ্ন	উদ্ধাৰ	উপলব্ধি

উত্তম দাসৰ ঘৰ চক্ৰধৰ পুৰত। ঘৰত ঘৈণীয়েক আৰু ল'ৰা ছোৱালীৰে চাৰিটা মানুহ। ল'ৰাটো স্কুললৈ যায়। পিছে সি বৰ অসুস্থ। পাৰিলে ডাক্তৰ এজন লগত লাগেই। ভাল ছাত্ৰ বুলি তাৰ সদায় সুনাম। দাসৰ ধন সম্পত্তি বুলিবলৈ একো নাই। মাটি অলপ আছিল। তাকো মাক মৰোঁতে শুদ্ধ হবলৈ বিক্ৰী কৰিলে। এতিয়া তেওঁ দিন হাজিৰা কৰে। তেওঁ বৰ সৎ আৰু কৰ্মী। সেয়ে তেওঁৰ ওপৰত সকলোৰে আস্থা আছে। দাসে কাৰো শত্ৰুতা নকৰে। গাওঁৰ ডেকা বুঢ়া সকলোৰে তেওঁ প্ৰিয় বন্ধু। আপদে বিপদে সকলো তেওঁৰ ওচৰ চাপে তেৰোঁ সকলোকে উদ্ধাৰ কৰিবলৈ পাৰে মানে চেষ্টা কৰে। টকা, পইচা, ধন সম্পত্তি নাথাকিও দাস গাওঁৰ এজন লেখত লব-লগীয়া মানুহ।

অনুশীলনী

১। তল চাৰিটা ঘৰত চাৰিটাকৈ যুক্তাক্ষৰ আছে। ওপৰৰ ঘৰটোত থকা যুক্তাক্ষৰটো তলৰ কোনটো যুক্তাক্ষৰৰ সৈতে একে? চিহ্নিত কৰক।

ত্ৰ		
ত্ৰ	ক্ৰ	ভ্ৰ

ক্ত		
ত্ত	ক্ত	খ

ন্ধ		
গ্ধ	দ্ধ	ন্ধ

ন্থ		
ন্থ	স্থ	স্ত

ব্ধ		
গ্ধ	দ্ধ	ব্ধ

ভ্ৰ		
ত্ৰ	ভ্ৰ	ক্ৰ

২। তলত দিয়া আখৰ বিলাক যোগ কৰক ।

ক + ৰ =　　　গ + ধ =

ক + ত =　　　ব + ধ =

ন + থ =　　　ত + ৰ =

৩। তলত দিয়া যুক্তাক্ষৰসমূহ ভাঙি বেলেগ কৰক ।

ভ্ৰ =　　　স্থ =

ত্ত =　　　ন্ধ =

ত্থ =　　　দ্ধ =

৪। তলত দিয়া পদসমূহ লিখক আৰু পঢ়ক ।

শুভ্ৰ　　ছাত্ৰ　　দুগ্ধ　　ৰক্ত

উত্তম　　ভ্ৰমণ　　আৰব্ধ

৫। তলত দিয়া বাক্যবোৰ পঢ়ক আৰু লিখক ।

(ক) দুগ্ধ খালে সুস্থ হয় ।

(খ) ভাৰতৰ উত্তৰে হিমালয় পৰ্বত ।

(গ) মান্ধাতা বিখ্যাত ৰজা আছিল ।

(ঘ) নিজৰ ওপৰত আস্থা ৰখা ভাল ।

৬। সোঁফালৰ পৰা উপযুক্ত যুক্তাক্ষৰ ব্যৱহাৰ কৰি খালি ঠাই পূৰণ কৰক ।

(ক)	শু—	ভ্ৰ	ক্ৰ	ত্ৰ
(খ)	ৰ —	ত্ত	ক্ত	স্থ
(গ)	উ —ন	দ্ধ	ত্তা	ত্থা
(ঘ)	উ —ৰ	ত্ত	ক্ত	ত্ৰ

৭। প্রয়োজনীয় যুক্তাক্ষৰেৰে খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

(ক) — মণ

(খ) প—

(গ) উপল—

(ঘ) উ—ন

(ঙ) ডা—ৰ

৮। ছবি চাই খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

অ —

ছা —

৯। তলত দিয়া প্ৰশ্ন কেইটাৰ উত্তৰ দিয়ক ।

(ক) উত্তম দাসৰ ঘৰ কত ?

(খ) তেওঁ কি কৰি জীৱন নিৰ্বাহ কৰে ?

(গ) তেওঁৰ ল'ৰাটো কেনে ?

১০। উপযুক্ত শব্দৰে খালি ঠাই পূৰণ কৰক ।

(ক) — কৰ্মী মানুহ ।

(খ) তেওঁ গাওঁৰ সকলোৰে প্ৰিয় — ।

(গ) ভাল — বুলি তাৰ সদায় সুনাম ।

২১শ পাঠ

আন্তৰ্জাতিক সংখ্যা

এতিয়া আপোনালোকে অসমীয়া সংখ্যা লিখিব পৰা হৈছে । চিনবিলাক অতি সহজ । এই পাঠত আমি আন্তৰ্জাতিক সংখ্যাবোৰ শিকিম । আমাৰ ব্যৱহাৰিক জীৱনত এই সংখ্যাবোৰ বিশেষ প্ৰয়োজনীয় । ঘড়ী, মটৰ গাড়ীৰ নম্বৰ প্লেট, তাচপাত ইত্যাদিত আমি এই সংখ্যাবিলাক দেখিবলৈ পাওঁ । সমগ্ৰ পৃথিৱীতে এই সংখ্যাবোৰৰ ব্যৱহাৰ দেখা যায় ।

তলৰ তালিকাত অসমীয়া আৰু আন্তৰ্জাতিক সংখ্যাবোৰ একেলগে সমানে সমানে দেখুওৱা হৈছে ।

অসমীয়া	আন্তৰ্জাতিক
১	1
২	2
৩	3
৪	4
৫	5
৬	6
৭	7
৮	8
৯	9
১০	10

অনুশীলনী

১। তলত দিয়া অসমীয়া সংখ্যাবোৰ আন্তৰ্জাতিক ৰূপত লিখক।

১ ৩ ৫ ৭ ৯ ১১ ১২ ১৫ ৩০ ৩৫

৮০ ৮৭ ১৫১ ২০৫

২। তলত দিয়া আন্তৰ্জাতিক সংখ্যাবোৰ অসমীয়াত লিখক।

2 4 6 8 10 13 17 19 40 70

90 100 105 103 562 892

২২শ পাঠ

ঙ+ক=ঙ্ক	ট+ট=ট্ট
ঙ+গ=ঙ্গ	ণ+ড=ণ্ড
ঞ+চ=ঞ্চ	ষ+ণ=ষ্ণ
ঞ+ছ=ঞ্ছ	হ+ন=হ্ন
ঞ+জ=ঞ্জ	হ+ম=হ্ম
জ+ঞ=জ্ঞ	

অঙ্ক	দণ্ড	অঙ্গ	চিহ্ন
গঙ্গা	জ্ঞান	পট্টা	কৃষ্ণ
বেঙ্ক	বাঞ্ছা	জ্ঞাতি	শঙ্কৰ
সঞ্চয়	পণ্ডিত	বুৰঞ্জী	জাহ্নৱী
বিজ্ঞান	অঞ্চল	ব্ৰহ্মপুত্ৰ	অট্টালিকা

গঙ্গাধৰ ভট্টৰ **ঘৰ** ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ **পাৰতে** আছিল। অট্টালিকা সদৃশ **ঘৰ**। ঘৈণীয়েক কুঞ্জলতা আৰু **জীয়েক** মঞ্জু। এই তিনিজন মাত্ৰ মানুহ। ধনে ধানে উভৈনদী। তেওঁ সেই অঞ্চলৰ বৰ প্ৰতাপী পুৰুষ আছিল। আজি আৰু সেই দিন নাই। ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ **খহনীয়াত** তেওঁৰ ঘৰবাৰী নিশ্চিহ্ন হল। এতিয়া কাষৰ গাওঁৰ দণ্ডধৰহতঁৰ কাষতে ঘৰ কৰিছেহি। ভট্ট ডাঙৰীয়া অতি জ্ঞানী লোক। তেওঁ শঙ্কৰ গুৰুৰ শিষ্য। তেওঁ সুখতো উল্লসিত নহয় আৰু দুখতো ভাঙি নপৰে। তেওঁৰ আগৰ ধন-সম্পত্তি ধ্বংস হৈছে বুলি তেওঁ কেতিয়াও দুখ নকৰে। মুখত সদায় হাঁহি লাগিয়েই থাকে।

অনুশীলনী

১। তলত চাৰিটা ঘৰত চাৰিটাকৈ যুক্তাক্ষৰ আছে। তাৰ ভিতৰত ওপৰৰ ঘৰত দিয়া যুক্তাক্ষৰটো তলৰ কোনটো যুক্তাক্ষৰৰ সৈতে একে? মিলাই চাই √ চিনেৰে চিহ্নিত কৰক।

	ঙ্গ	
ঙ্ক	ঙ্গ	ঞ্চ

	ঙ্গু	
ঞ্চ	ঙ্গু	ঞ্জ

	জ্ঞ	
ঙ্গু	ঞ্জ	জ্ঞ

	ঙ্ক	
ঙ্গ	ঙ্ক	ঙু

	ষ্ণ	
জ্ঞ	ষ্ণ	ন্ধ

	ন্ধ	
হু	ষ্ণ	ন্ধ

২। তলত দিয়া আখৰবোৰ যোগ কৰক।

ঙ + ক =　　　　হ + ন =

ণ + ড =　　　　ট + ট =

জ + ঞ =　　　　হ + ম =

৩। তলত দিয়া যুক্তাক্ষৰবোৰ ভাঙি সুকীয়াকৈ লিখক।

ঙ্গ =　　　　ষ্ণ =

ঙ্ক =　　　　ণ্ড =

ঞ্জ =　　　　হ্ম =

৪। তলত দিয়া শব্দবিলাক পঢ়ক আৰু লিখিবলৈ অভ্যাস কৰক।

অঙ্গ　　কৃষ্ণ　　জ্ঞান　　কুঞ্জ

অঞ্চল　　বহ্নি　　দণ্ড

৫। তলত দিয়া বাক্যবোৰ পঢ়ক আৰু লিখক।

(ক) অঙ্ক আমোদজনক বিষয়।

(খ) দোষীয়ে দণ্ড পোৱা উচিত।

(গ) ব্ৰহ্মপুত্ৰ ডাঙৰ নদী।

(ঘ) গঙ্গাস্নান পুণ্যকৰ্ম।

৬। সোঁফালৰ পৰা উপযুক্ত যুক্তাক্ষৰ ব্যৱহাৰ কৰি খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

(ক) কৃ—	ষ্ণ	হ্ন	ঙ্গ
(খ) চি—।	ষ্ণ	হ্ন	হ্ম
(গ) জা—ৱী।	ণ্ড	ট্ট	হ্ন
(ঘ) অ—ল।	ঞ্চ	ঞ্ছ	হ্ম
(ঙ) ব্ৰ—পুত্ৰ।	ঙ্ক	হ্ম	ঙ্গ

৭। উপযুক্ত যুক্তাক্ষৰেৰে খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

(ক) অ—

(খ) — তি

(গ) ব্ৰ —

(ঘ) দ —

(ঙ) বে —

(চ) অ – লিকা।

৮। ছবি চাই খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

কৃ —।

অ — লিকা

৯। তলৰ প্ৰশ্নকেইটাৰ উত্তৰ দিয়ক।

(ক) গঙ্গাধৰ ভট্টৰ ঘৰ আগতে ক'ত আছিল ?

(খ) তেওঁৰ ঘৰত আৰু কোন কোন আছে ?

(গ) গঙ্গাধৰ ভট্ট কাৰ শিষ্য ?

(ঘ) তেওঁ কেনে মানুহ ?

১০। উপযুক্ত শব্দেৰে খালিঠাই পূৰণ কৰক।

(ক) — — সদৃশ ঘৰ ।

(খ) খহনীয়াত তেওঁৰ ঘৰবাৰী — —হল ।

(গ) ভট্ট ডাঙৰীয়া অতি — — লোক ।

২৩শ পাঠ

জ+জ+ব=জ্জ্ব	স+ত+ৰ=স্ত্ৰ	স+থ+য=স্থ্য
ত+ত+ব=ত্ত্ব	ষ+ট+ৰ=ষ্ট্ৰ	ৰ+ত+য=ৰ্ত্য
ন+ত+ব=ন্ত্ব	ন+দ+য=ন্দ্য	ৰ+দ+ধ=ৰ্দ্ধ
ন+ত+ৰ=ন্ত্ৰ	ন+ধ+য=ন্ধ্য	ৰ+শ+ব=ৰ্শ্ব
ন+দ+ৰ=ন্দ্ৰ	ন+ন+য=ন্ন্য	ন+ত+ৰ+য=ন্ত্ৰ্য
ন+ধ+ৰ=ন্ধ্ৰ	ত+ম+য=ত্ম্য	ৰ+দ+দ+য=ৰ্দ্দ্য
ম+প+ৰ=ম্প্ৰ		

মন্ত্ৰ	সন্ধ্যা	মৰ্ত্য
অস্ত্ৰ	স্বাস্থ্য	অৰ্দ্ধ
ৰাষ্ট্ৰ	বন্ধ্যা	সৌহাৰ্দ্দ্য
চন্দ্ৰ	স্বাতন্ত্ৰ্য	উজ্জ্বল
অন্ধ্ৰ	সন্ন্যাসী	মহত্ত্ব
বস্ত্ৰ	মাহাত্ম্য	সান্ত্বনা

ভাৰতবৰ্ষ এখন ডাঙৰ ৰাষ্ট্ৰ। বহুত দিন ধৰি এই ৰাষ্ট্ৰ বৃটিছৰ শাসনাধীন আছিল। আমাৰ ঘৰুৱা কন্দলৰ ফলত এমুঠিমান ইংৰাজে ভাৰতৰ দৰে এখন ডাঙৰ আৰু বহুত মানুহ থকা ৰাষ্ট্ৰ শাসন কৰিব পাৰিছিল। মহাত্মা গান্ধীৰ নেতৃত্বত ভাৰতীয় মানুহ পুনৰ একগোট হৈ আমাৰ দেশলৈ স্বাধীনতা আনিলে। মহাত্মা গান্ধী সন্ন্যাসীৰ নিচিনা মানুহ আছিল। বস্ত্ৰ বুলিবলৈ গাত আছিল এখন আঁঠুমুৰীয়া চুৰিয়া আৰু এখন চাদৰ। তেওঁ পুৱা সন্ধ্যা নিয়ম মতে প্ৰাৰ্থনা কৰিছিল। তেওঁ কৈছিল যে প্ৰাৰ্থনাই মানুহৰ অন্তৰৰ শক্তি বঢ়ায়। গান্ধীজীৰ চৰিত্ৰ অতি মহত্বপূৰ্ণ আছিল। ইংৰাজৰ বিৰুদ্ধে হোৱা এই যুদ্ধত তেওঁ কেতিয়াও অস্ত্ৰধাৰণ কৰা নাছিল। আনকো অস্ত্ৰ ধৰিবলৈ মানা কৰিছিল। সত্য আৰু অহিংসা আছিল তেওঁৰ জীৱনৰ মূলমন্ত্ৰ। ফলত তেওঁ বৃটিছ সাম্ৰাজ্যৰ বিৰুদ্ধে যুঁজ কৰিলেও বৃটেইন আৰু ভাৰত—এই দুই দেশৰ এটা সৌহাৰ্দ্যপূৰ্ণ সম্পৰ্ক স্থাপন কৰিছিল।

অনুশীলনী

১। প্ৰথম আৰু দ্বিতীয় শাৰীত থকা যুক্তাক্ষৰবোৰ য'তে একে তাতে তৃতীয় শাৰীত √ চিন দিয়ক।

১	ন্ত্ৰ	ন্দ্ৰ	স্ত্ৰ	ত্ত্ব	ন্ন্য	স্প্ৰ	ৰ্দ্ধ	ত্ত্ব	ন্ধ্য	ৰ্ত্য
২	ন্ত্ৰ	ন্দ্ৰ	ষ্ট্ৰ	জ্জ্ব	ন্ন্য	ঙ্ক্ৰ	স্ত্য	ন্ত্ব	ন্ধ্য	ৰ্ত্য
৩										

২। তলৰ চাৰিটা ঘৰত চাৰিটাকৈ যুক্তাক্ষৰ আছে। ওপৰৰ ঘৰত দিয়া যুক্তাক্ষৰটো তলৰ কোনটোৰ সৈতে একে ? মিলাই চাই চিহ্নিত কৰক।

ন্ত্ৰ

ন্ত্ৰ | স্ত্ৰ | স্থ্য

ন্দ্ৰ

ন্ধ্ৰ | ন্দ্ৰ | ম্প্ৰ

ন্ধ্য

ত্ম্য | ন্ন্য | ন্ধ্য

ৰ্দ্ধ

ৰ্দ্ধ | ৰ্শ্ব | ৰ্ত্য

৩। তলত দিয়া আখৰ বিলাক যোগ কৰক।

ন+ত+ৰ=　　　　ন+ধ+য=

ম+প+ৰ=　　　　জ+জ+ব=

ষ+ট+ৰ=　　　　ৰ+দ+ধ=

৪। তলত দিয়া যুক্তাক্ষৰবোৰ ভাঙি বেলেগ বেলেগকৈ লিখক।

ন্ত্ৰ=　　　　ত্ত্ব=

ন্ধ্ৰ=　　　　ত্ম্য=

স্থ্য=　　　　স্ত্ৰ=

ৰ্শ্ব=　　　　ন্দ্য=

৫। তলত দিয়া শব্দবিলাক পঢ়ক আৰু লিখক।

চন্দ্ৰ মন্ত্ৰী বস্ত্ৰ সম্প্ৰতি
ইন্দ্ৰ মহত্ত্ব সন্ন্যাসী।

৬। তলত দিয়া বাক্যসমূহ লিখক আৰু পঢ়ক।

(ক) ব্ৰাহ্মণে মন্ত্ৰ পঢ়ে।
(খ) সন্ধ্যা তুলসীতলত বন্তি জ্বলোৱা হয়।
(গ) ইন্দ্ৰ দেৱতা সকলৰ ৰজা।
(ঘ) অন্ধ্ৰ প্ৰদেশ এখন ৰাজ্য।

৭। সোঁফালে দিয়া যুক্তাক্ষৰবোৰৰ মাজৰ পৰা উপযুক্ত যুক্তাক্ষৰ ব্যৱহাৰ কৰি খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

(ক) চ— | ন্দ্ৰ | ন্ধ্ৰ | ন্ত্ৰ |

(খ) অ— | ন্ত্ৰ | স্ত্ৰ | ন্দ্ৰ |

(গ) উ—ল | দ্ধ | ত্ত্ব | জ্জ্ব |

(ঘ) মাহা— | ত্ম্য | ন্য | ন্দ্য |

(ঙ) স— | ন্ধ | ন্ধ্যা | শ্ব |

৮। ওপৰৰ ঘৰটোত দিয়া যুক্তাক্ষৰটো তলৰ ঘৰৰ শব্দটোৰ মাজত চিহ্নিত কৰক।

ন্দ্র	স্ত্র	ত্ত্ব
ইন্দ্র	বস্ত্র	মহত্ত্ব

৯। ছবি চাই খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

চ—

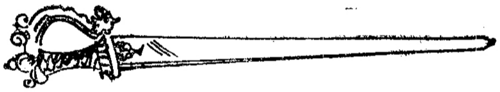

অ—

৯। ছবি চাই খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

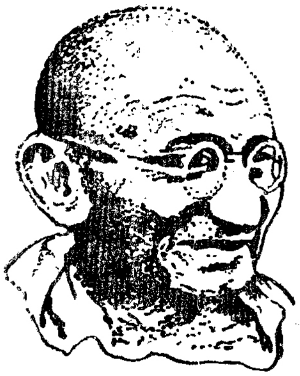

মহা— গান্ধী

স— সী

১০। তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়ক ।

(ক) ভাৰতবৰ্ষ কাৰ শাসনাধীন আছিল ?

(খ) কাৰ নেতৃত্বত আমি স্বাধীন হলো ?

(গ) মহাত্মা গান্ধী কেনে মানুহ আছিল ?

(ঘ) তেওঁৰ জীৱনৰ মূলমন্ত্ৰ কি আছিল ?

৯+১=১০
৯+২=১১
৯+৩=১২
৯+৪=১৩
৯+৫=১৪
৯+৬=১৫
৯+৭=১৬
৯+৮=১৭
৯+৯=১৮
৯+১০=১৯

৯−১=৮
৯−২=৭
৯−৩=৬
৯−৪=৫
৯−৫=৪
৯−৬=৩
৯−৭=২
৯−৮=১
৯−৯=০

২৪শ পাঠ

হৰধনু বিজয়

তাহানি অযোধ্যাত এজনা ডাঙৰ ৰজা আছিল। তেওঁৰ নাম আছিল দশৰথ। তেওঁৰ তিনিগৰাকী মহিষী। কৌশল্যা, কৈকেয়ী আৰু সুমিত্ৰা। কালক্ৰমত দশৰথ ৰজাৰ চাৰিটা পুত্ৰ সন্তানৰ জন্ম হল। কৌশল্যাৰ পুত্ৰ ৰামচন্দ্ৰ, কৈকেয়ীৰ পুত্ৰ ভৰত আৰু সুমিত্ৰাৰ পুত্ৰ হল লক্ষ্মণ আৰু শত্ৰুঘ্ন। লাহে লাহে ল'ৰাহত ডাঙৰ হল। উপযুক্ত হলত বাপেকে তেওঁলোকক বিদ্যা শিক্ষা আৰু অস্ত্ৰ শিক্ষা দিয়ালে। অতি অলপ দিনৰ ভিতৰতে তেওঁলোক যুদ্ধবিদ্যাত পাৰ্গত হৈ উঠিল। এওঁলোকৰ ভিতৰত ৰাম আছিল সকলোফালেদি সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ। এওঁৰ যশস্যা চতুৰ্দিকে বৈ বৈ গ'ল। তেওঁ হৈ পৰিল মহা ধনুৰ্দ্ধৰ বীৰ।

এদিন বিশ্বামিত্ৰ মুনি আহি দশৰথ ৰজাৰ ওচৰ পালেহি। ৰজাই সিংহাসন ত্যাগ কৰি সসন্মানে মুনিক আগবঢ়াই নিলেহি। পাদ্য অৰ্ঘ্য দি পূজা কৰাৰ পাচত ৰজাই বিনম্ৰভাৱে মুনিক আগমনৰ কাৰণ সুধিলে। মুনিয়ে ক'লে যে তাৰকা নামে এজনী ৰাক্ষসী আছে। মনুষ্য জাতিৰ কথাই নাই; সুৰাসুৰ, গন্ধৰ্ব কিন্নৰো তাইৰ ভয়ত কম্পমান। আজি কেইদিন মানৰ পৰা মুনিৰ যজ্ঞস্থলীতো অত্যাচাৰ আৰম্ভ কৰিছেহি। গতিকে ৰামচন্দ্ৰই গৈ তাইক বধ কৰিব লাগে। ৰজা দশৰথৰ মূৰত যেন বিনামেঘে বজ্ৰপাত হ'ল। কুমলীয়া ৰামচন্দ্ৰক তেওঁনো কেনেকৈ ৰাক্ষসীৰ সন্মুখলৈ পঠিয়ায়? নপঠালেও অগ্নিশৰ্মা মুনিয়ে শাপি ভস্ম কৰিব। ৰজাই মুনিক বহুত অনুনয় কৰিলে, কাতৰ প্ৰাৰ্থনা জনালে; কিন্তু মুনি নটলিল। শেষত বাধ্য হৈ ৰজা মুনিৰ এই কথাত মান্তি হ'ল।

ৰামচন্দ্ৰ লক্ষ্মণেৰে সৈতে তাৰকাক বধিবলৈ গ'ল। মুনিয়ে বাট দেখুৱাই লৈ গ'ল। গৈ গৈ তেওঁলোক তাৰকাৰ বাসস্থান পালেগৈ। অটব্য অৰণ্য। তাত প্ৰবেশ কৰিবলৈ

সূৰ্য্যও অসমৰ্থ। মানুহৰ গোন্ধ পায়েই তাৰকাই দাঁত নিকটাই খেদি আহিল। যেন সূৰ্য্যক গ্ৰাস কৰিবলৈ ৰাহুহে আহিছে। ক'লা মেঘৰ দৰে তাৰকাক দেখি বিশ্বামিত্ৰ মুনি ভয়ত কম্পমান হ'ল। সেইজনী তাৰকা বুলি তেওঁ ভিৰাই ধৰি লৰ মাৰিলে। ৰাম লক্ষ্মণৰ কিন্তু গাৰ নোম এডালো নলৰিল। তেওঁলোক দুয়ো প্ৰস্তুত হৈয়েই আছিল। ৰামে পলম নকৰি তাৰকালৈ শৰ নিক্ষেপ কৰিলে। একেপাত শৰতে ৰাক্ষসীৰ পঞ্চত্ব প্ৰাপ্ত হল। তাইৰ পৰ্বত-প্ৰমাণ শৰীৰ গুৰি কটা গছৰ দৰে বাগৰি পৰিল। ধৰিত্ৰী টলমল কৰিবলৈ ধৰিলে।

তাৰকা নিধনৰ খবৰ শুনি নিকটস্থ তপোবনৰ পৰা ঋষিসকল আহিল। মহামুনি বিশ্বামিত্ৰও কাষ চাপিলহি। সকলোৱে এই কিশোৰ ভ্ৰাতৃদ্বয়ক প্ৰাণ ভৰি আশীৰ্ব্বাদ কৰিলেহি। দেৱতা গন্ধৰ্ব, অপ্সৰা, বিদ্যাধৰ, কিন্নৰ কিন্নৰী সকলে আহি পুষ্পবৃষ্টি কৰিলেহি। এনে মহৎ কৰ্ম কৰি জগতবাসীক উদ্ধাৰ কৰা বাবে ৰামচন্দ্ৰৰ ওচৰত সকলো কৃতজ্ঞ হল।

ইয়াৰ পাচত বিশ্বামিত্ৰ মুনিয়ে তেওঁলোকক মিথিলালৈ লৈ গ'ল। মিথিলাৰ ৰজা আছিল জনক। এওঁ মহা পুণ্যৱন্ত ৰাজৰ্ষি আছিল। জনকৰ এজনী সৰ্বগুণ সম্পন্না কন্যা আছিল। তেওঁৰ নাম আছিল সীতা। বাপেকে মহা আড়ম্বৰেৰে জীয়েকৰ সয়ম্বৰ সভাৰ আহ্বান কৰিছিল বিশ্বামিত্ৰেই ৰাম লক্ষ্মণক তালৈকে লৈ গ'ল। ৰজা জনকৰ এখন প্ৰভু ভোলানাথ প্ৰদত্ত ধনু আছিল। তেওঁ প্ৰতিজ্ঞা কৰিছিল যে যেয়ে এই ধনুত গুণ লগাব পাৰিব তেওঁলৈহে সীতাক বিয়া দিব। বিভিন্ন দেশৰ ৰজা মহাৰজা সকলে ধনুত গুণ লগাবলৈ চেষ্টা কৰিলে। কিন্তু সকলো নিস্ফল। শেষত বিশ্বামিত্ৰ আৰু দেৱতা সকলৰ আশীৰ্ব্বাদ লৈ ৰামচন্দ্ৰ ধনু ভাঙিবলৈ গ'ল। তাকে দেখি অন্যান্য ৰজাবিলাকে ৰামক ঠাট্টা কৰিবলৈ ধৰিলে। কিন্তু, কি আশ্চৰ্য্য! এই ল'ৰাটোৱে বৃহৎ ধনুখনত গুণ লগাবলৈ সমৰ্থ হ'ল। তাৰ টঙ্কাৰত চতুৰ্দিক নিনাদিত হ'ল। ৰজা প্ৰজা সমন্বিতে উপস্থিত সকলো-ব্যক্তি বিস্মিত হ'ল। জনকে পূৰ্ব প্ৰতিজ্ঞা স্মৰণ কৰি ৰামচন্দ্ৰৰ লগত সীতাৰ বিয়া পাতিলে। এই অনুষ্ঠানত যোগ দিবলৈ অযোধ্যাৰ পৰা ৰজা দশৰথো আহিল।

পুতেকলৈ সীতাক বিয়া কৰাই তেওঁলোক মহা আনন্দৰে নিজ ৰাজ্যলৈ যাত্ৰা কৰিলে। মহাভাগ্যৱতী জনকনন্দিনী সীতা ৰামচন্দ্ৰৰ গৃহলক্ষ্মী হ'লগৈ।

অনুশীলনী

১। প্ৰথম আৰু দ্বিতীয় শাৰীত দিয়া যুক্তাক্ষৰবোৰ য'তে একে তাতে তৃতীয় শাৰীত √ চিন দিয়ক।

১	ধ্যা	ন্দ্ৰ	ধ্যা	ঘ্ন	এ	শ্ব	ন্ধ	প্স	ষ্ঠ
২	ধ্যা	ন্ব	ল্যা	ঘ্ন	ক্ষ্ম	স্ম	ন্ধ	ন্ন	ষ্ঠ
৩									

১	ন্ম	ন্ম	ক্ৰ	ক্ত	ৰ্গ	দ্ধ	শ্ৰ	ত্ত	স্ম
২	ণ্ম	ন্ত	এ	ক্ত	ৰ্ব	ৰ্য	শ্ৰ	ঘ্য	ৰ্ম
৩									

২। ওপৰৰ ঘৰটোত দিয়া যুক্তাক্ষৰটো তলৰ কোনটো যুক্তাক্ষৰৰ সৈতে একে? মিলাই চাই চিহ্নিত কৰক।

ল্যা		
ল্যা	ধ্যা	স্ত্যা

ঘ্ন		
ত্ৰ	ঘ্ন	ৰ্ঘ

ৰ্ব		
ৰ্ক	ৰ্য	ৰ্ব

	ত্র	
ত্র	ক্র	স্ত্র

	স্থ	
স্ত	স্ত্র	স্থ

	ত্ব	
ত্ব	প্ত	ত্ত্ব

৩। তলত দিয়া আখৰ বিলাক যোগ কৰক ।

ধ+য=　　　ন+দ=

ত+ৰ=　　　ষ+ট=

ক্ষ+ম=　　　গ+ন=

দ+ধ=　　　শ+ব=

৪। তলত দিয়া যুক্তাক্ষৰবোৰ ভাঙি সুকীয়াকৈ লিখক ।

ল্য=　　　ন্ন=

ক্ত=　　　ণ্ঠ=

ঘ্ন=　　　স্ম=

ন্ধ=　　　প্স=

৫। তলত দিয়া শব্দবোৰ পঢ়ক আৰু লিখিবলৈ অভ্যাস কৰক।

অযোধ্যা	অগ্নিশৰ্মা
সুমিত্ৰা	যজ্ঞস্থলী
লক্ষ্মণ	প্ৰৱেশ
সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ	কম্পমান
বিশ্বামিত্ৰ	অনুষ্ঠান

৬। প্ৰয়োজনীয় যুক্তাক্ষৰেৰে খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

(ক) অযো —।

(খ) ৰামচ — ।

(গ) পা — ত।

(ঘ) ক — মান।

(ঙ) আশী — দ।

(চ) পু — বৃষ্টি।

(ছ) মহাপুণ্যৰ —।

(জ) গৃহল —।

৭। তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়ক।

(ক) দশৰথ ক'ৰ ৰজা আছিল ?

(খ) ৰামচন্দ্ৰ কোন ?

(গ) বিশ্বামিত্ৰ মুনিয়ে ৰামলক্ষ্মণক কেলেই লৈ গ'ল ?

(ঘ) তাৰকা নিধন হ'লত কোনে কি কৰিলে ?

(ঙ) তাৰকাক বধ কৰি ৰামচন্দ্ৰ কলৈ গ'ল ?

(চ) মিথিলাত গৈ তেওঁ কি কৰিলে ?

৮। তলত দাগ দিয়া যুক্তাক্ষৰবোৰৰ ঠাইত অইন যুক্তাক্ষৰ প্ৰয়োগ কৰি অইন শব্দ গঠন কৰক।

(ক) সন্তান।

(খ) ভণ্ড।

(গ) ত্ৰাস।

(ঘ) প্ৰতিষ্ঠা।

৯। সোঁফালৰ পৰা উপযুক্ত শব্দ ব্যৱহাৰ কৰি খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

(ক) তাহানি — ত্ৰজন ডাঙৰ ৰজা আছিল।

[অযোধ্যা, কৌশল্যা, অৰণ্য]

(খ) — গৈ তাৰকাক বধ কৰিব লাগে।

[শত্ৰুঘ্ন, দশৰথ, ৰামচন্দ্ৰ]

(গ) ৰামচন্দ্ৰ — সৈতে তাৰকাক বধিবলৈ গ'ল।

[দশৰথ, ভৰত, লক্ষ্মণ]

(ঘ) জনক মহা পুণ্যৱন্ত — আছিল।

[ৰাজা, ঋষি, ৰজৰ্ষি]

১০। তলত দিয়া শব্দবোৰৰ বিপৰীত শব্দ দিয়ক।

ৰজা ডাঙৰ পুত্ৰ জন্ম আশীৰ্ব্বাদ জ্ঞানী

১১। তলত দিয়া শব্দবোৰ ব্যৱহাৰ কৰি একোটিকৈ বাক্য ৰচনা কৰক।

সন্তান, পাৰ্গত, যশস্বা, বজ্ৰপাত, আশীৰ্ব্বাদ, আনন্দ, মান্তি।

২৫শ পাঠ

তলত দিয়া বাক্যবোৰ পঢ়ক ।

১। প্ৰতিজন মানুহৰে এটাকৈ নাক ।

২। একোজন মানুহৰ দুটাকৈ চকু ।

৩। আমাৰ তিনিটা গৰু আছে ।

৪। মটৰ গাড়ীৰ চাৰিটা চকা ।

৫। এখন হাতৰ পাঁচটা আঙুলি ।

৬। কণল'ৰাই ছটা হাঁহ পুহিছে ।

৭। সাত দিনত এক সপ্তাহ ।

৮। ইকবালহঁতৰ আঠটা কুকুৰা ।

৯। গছৰ ডালত নটা চৰাই আছে ।

১০। লঙ্কাৰ ৰজা ৰাৱণৰ দহটা মূৰ ।

এতিয়া সংখ্যাবোৰ কিদৰে লিখিব অথবা পঢ়িব লাগে আপোনা লোকে জানিলে। এইবাৰ তলত দিয়া সংখ্যাবোৰ যোগ কৰক।

৪+৫= ☐	২+৩= ☐
৬+১= ☐	৩+৪= ☐
৭+৩= ☐	৭+২= ☐
৮+২= ☐	৪+৪= ☐
৬+৩= ☐	৫+৫= ☐

১১ = এঘাৰ

১২ = বাৰ

১৩ = তেৰ

১৪ = চৈধ্য

১৫ = পোন্ধৰ

১৬ = যোল্ল

১৭ = সোতৰ

১৮ = ওঠৰ

১৯ = উনৈশ

২০ = বিশ

৫। তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰ পঢ়ি উত্তৰ দিয়ক।

(ক) আপোনাৰ হাতত বাৰটা কল আছে! আপোনাৰ ভায়েকৰ হাততো ছটা কল আছে। দুয়োজনৰ মাজত মুঠতে কেইটা কল আছে ?

(খ) লতিফৰ ঘৰত পাঁচখন গামোছা আছিল। এইবেলি ঘৈণীয়েকে আৰু দহখান গামোছা বৈ উলিয়াইচে। এতিয়া তেওঁৰ ঘৰত মুঠতে কেইখন গামোছা আছে ?

(গ) আপুনি তিনি টকাৰ কিবাকিবি খোৱা বস্তু আৰু নটকা দি এটা চোলা কিনিলে। মুঠতে কেইটকা খৰচ হ'ল ?

৪। গাওঁবুঢ়াৰ ঘৰত এঘাৰটা গৰু আৰু চাৰিটা ম'হ আছে। তেওঁলোকৰ ঘৰত মুঠতে গৰু ম'হ কেইটা ?

৫। এতিয়া যোগ কৰক।

১৬	২৩	৪৪	৬৬
+১৪	+৩৯	+১৯	+২৫
২৩	৫৫	২৮	৪৫
+৪৮	+১৭	+৩৮	+৩৫

২৬শ পাঠ

সুখ

চৌদিশে কেৱল সুখৰ সন্ধানত মানুহ ঘূৰি ফুৰিছে। ৰাজনীতিত নেতা, কলকাৰখানাত কাৰিকৰ, স্কুল-কলেজত শিক্ষক, পথাৰত খেতিয়ক—সকলো সুখ সুখকৈ ব্যাকুল। কিন্তু এই সুখ কি ?—সেই কথা ভাবিবলৈ কাৰো সময় নাই। ধন-সোণ, গাড়ী-ঘোঁৰা থাকিও কোনো কোনো মানুহৰ সুখ নাই। আকৌ এনে কোনো সম্পদ নাথাকিও কাৰো কাৰো ঘৰত সুখ উচলি পৰিছে।

সুস্থ পৰিয়ালেই হৈছে সুখী পৰিয়াল। জন্ম-মৃত্যু লাগিয়েই আছে। ইয়াক সম্পূৰ্ণৰূপে ৰোধ কৰি দিয়াতো প্ৰকৃতি-বিৰোধী আৰু কৰলৈ গ'লে ই অসম্ভৱ। কিন্তু য'ত অৱহেলাৰ কাৰণে জন্মতে শিশু মৃত্যুমুখত পৰিছে, খোৱা-পিন্ধাৰ অভাৱত যি বিলাক শিশুৰ জীৱন বন্তি অকালতে নুমাই গৈছে, ঘৰ-বাৰীৰ অভাৱত যিবিলাকে শিশুৱে ৰ'দে বতাহে ঘূৰি ফুৰি জীয়াই থকাৰ সংগ্ৰাম কৰিছে—সিহঁতৰ দায়িত্ব আমাৰ সকলোৰে।

মানুহৰ আয়ুসৰ গড় হিচাপ অনুসৰি চুইডেন বাসীৰ ৭৪ বছৰ, আমেৰিকাত ৭১ বছৰ ; কিন্তু সেই সময়ত ভাৰতৰ মানুহৰ গড় আয়ুস ৫২ বছৰতকৈয়ো কম। ১৯৬৮ চনত ৰুচিয়াত প্ৰতি ১০ হাজাৰ মানুহৰ মাজত ২৩ জন ডাক্তৰ হোৱাৰ সময়ত ভাৰতত সেই সংখ্যা তিনিজনৰো কম।

অষ্ট্ৰেলিয়াত প্ৰতি ১৫০ জন ৰোগীৰ মাজত এগৰাকী নাৰ্চ হোৱাৰ সময়ত ভাৰতত ৮৬৫০ জন ৰোগীৰ মাজত এগৰাকী নাৰ্চ।

স্বাস্থ্য আৰু দীৰ্ঘজীৱন ডাক্তৰ, নাৰ্চ আৰু ডাক্তৰখানাৰ ওপৰতেই কেৱল নিৰ্ভৰ নকৰে। যদি আমি দুখন সমাজৰ কল্পনা কৰোঁ—এখনৰ প্ৰত্যেকজন মানুহ ডাক্তৰ নিৰ্ভৰ আৰু আনখনৰ স্বাস্থ্য পাতি ইমান ভাল যে তাত কেতিয়াও ডাক্তৰৰ প্ৰয়োজন নহয়—তেনেহলে আমি দ্বিতীয়খন সমাজ গঢ়িবলৈ চেষ্টা কৰা উচিত। কিন্তু আজিকালি ডাক্তৰী-শিক্ষা, স্কুল কলেজ আদি স্থাপন কৰাৰ দাবীত এই সুন্দৰ সত্য কথাটি আমাৰ চকুৰ আঁৰ হৈ পৰিছে।

তথাপি এনে সমস্যা সমাধান কৰাটো মানুহৰ হাতৰ কথা। ফ্ৰান্স ইউৰোপৰ এখন সৰু দেশ। মাত্ৰ দুশবছৰ আগতে ফ্ৰান্সত প্ৰতি হাজাৰ নতুনকৈ জন্মা শিশুৰ দ্বিতীয় বছৰলৈকে ৭৬৭ টাহে বৈছিলগৈ। ইয়াৰ ভিতৰত মাত্ৰ ৫০২টা শিশুহে ২১ বছৰলৈকে বৰ্তি আছিল। কিন্তু আজি ফ্ৰান্সৰ কথা সুকীয়া। এতিয়া তাত নতুনকৈ জন্ম হোৱা হাজাৰ শিশুৰ মাত্ৰ ৪০টি দুৰ্ভগীয়া হয়তো দ্বিতীয় বছৰত মৰে। তাৰ পাছৰ ২০ বছৰত ইয়াৰ কেৱল ২০ জনহে মৰে। ৭৫৪ জন ৬০ বছৰলৈকে বৰ্তি থকাটো স্বাভাৱিক কথা হৈ পৰিছে। ফ্ৰান্সে যি কৰিব পাৰিছে, মন স্থিৰ কৰিলে যি কোনো মানুহেই সেই কাম কৰিব পাৰিব।

কেৱল দীৰ্ঘজীৱন প্ৰাপ্ত হলেইতো নহব; সুস্থ সবল হৈ থাকিব লাগিব। তাৰ কাৰণে পুষ্টিকৰ খাদ্যৰ প্ৰয়োজন। মাটি আমাৰ আই। কেৱল খাদ্য যোগানেই নহয়, আধুনিক জীৱনৰ দাবী পূৰণ কৰিবলৈ প্ৰয়োজনীয় ধাতু, তেল, কয়লা আদিয়ো এই মাটিৰেই অৱদান।

জন্মৰ সময়ততো সকলোৰেই সমান। কিন্তু মানুহে গঠন কৰা সমাজ ব্যৱস্থা এনে ধৰণৰ যে সম্পত্তিৰ ভাগ হোৱাৰ সময়ত সকলো অসমান। ভাৰতবৰ্ষত মাটি পৃথিৱীৰ শতকৰা ২·৪ অংশ, কিন্তু লোকসংখ্যা পৃথিৱীৰ ১৪·৮। সমগ্ৰ পৃথিৱীৰ লোকসংখ্যা প্ৰতি কিলোমিটাৰত গড় ২৭ হোৱাৰ সময়ত ভাৰতত এই সংখ্যা ১৮২। ভাৰতৰ ভিতৰতো আকৌ কেৰেলাত প্ৰতিকিলোমিটাৰত লোকসংখ্যা ৫৪৮, নগালেণ্ডত ৩১। ইয়াৰ পৰাই সমস্যাটো কিছুপৰিমাণে বুজিবলৈ সহজ হব।

উৰ্ব্বৰ মাটি, খনিজ-সম্পদ আৰু জলবায়ু আদি নানা কাৰণত বিভিন্ন অঞ্চলত লোক বসতিৰ অসমানতা দেখা যায়। ইয়াৰ পৰা এনে পৰিস্থিতিৰ উদ্ভৱ হৈছে যে আজি শিল্প বাণিজ্যত আগবঢ়া দেশবোৰত শতকৰা ৩০ জন মানুহে উচ্চ জীৱনৰ মান ভোগ কৰাৰ সময়ত অনুন্নত আৰু বিকাশশীল দেশবোৰত শতকৰা ৭০ ভাগ মানুহে নিম্ন জীৱনৰ মান ভোগ কৰিছে।

লোকসংখ্যা বৃদ্ধি এই দুখীয়া অনুন্নত ৰাজ্য সমূহৰ দুখৰ অইন এটা কাৰণ। আজিৰ পৰা ২০০০ বছৰৰ আগতে পৃথিৱীৰ লোকসংখ্যা আছিল প্ৰায় ২৫ কোটি। তাৰ দুগুণ হবলৈ প্ৰায় ৩৫০ বছৰ লাগিছিল। হিচাপ কৰি দেখা গৈছে যে এতিয়া পৃথিৱীৰ লোকসংখ্যা দুগুণ হবলৈ মাত্ৰ ৫০ বছৰৰ দৰকাৰ।

আমাৰ ভাৰতবৰ্ষৰ কথা মন কৰিলেই এই কথা নিৰহ—নিপানিকৈ বুজা যাব। আয়তনৰ ফালৰ পৰা ভাৰত পৃথিৱীৰ ভিতৰত সপ্তম; কিন্তু লোকসংখ্যাৰ ফালৰ পৰা পৃথিৱীৰ ভিতৰত দ্বিতীয়। ১৯২১ চনত ভাৰতৰ লোকসংখ্যা আছিল ২৫'১ কোটি। ১৯৭১ চনত এই লোকসংখ্যা বাঢ়ি ৫৪'৭ কোটি হলগৈ। এই বৰ্দ্ধিত লোকসমূহক খোৱা-পিন্ধা, পঢ়া-শুনা আৰু সুস্থ হৈ থাকিবলৈ সুযোগ দিবলৈ হলে আমাৰ যি খিনি সম্পত্তি আছে, তাকেই ভাগ কৰিব লাগিব। তাকে কৰিবলৈ যাওঁতে প্ৰত্যেকৰে ভাগত ক্ষুদ্ৰৰ পৰা ক্ষুদ্ৰতম অংশ পৰাটো স্বাভাৱিক।

বৰ্ত্তমান সমাজ ব্যৱস্থাৰ এনে কিছুমান সমস্যাৰ প্ৰতি আমি সজাগ হব লাগিব। নহলে, জীৱন ধাৰণৰ বৰ্ত্তমান যি ব্যৱস্থা তাৰ কোনো পৰিবৰ্ত্তন আমি কৰিব নোৱাৰিম।

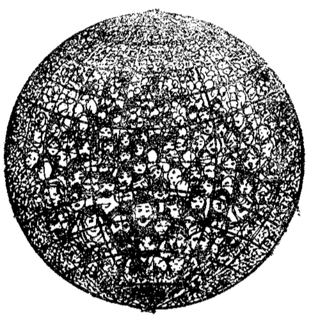

অনুশীলনী

১। উপযুক্ত শব্দেৰে খালি ঠাই পূৰণ কৰক।

(ক) পৃথিৱীৰ সকলো মানুহ সুখ সুখকৈ ————।

(খ) ————পৰিয়ালেই হৈছে সুখী পৰিয়াল।

(গ) সুস্থ সবল হৈ থাকিবলৈ————খাদ্যৰ প্ৰয়োজন।

(ঘ) ————বৃদ্ধি দুখীয়া দেশ সমূহৰ দুখৰ এটা কাৰণ।

(ঙ) ————সময়ততো সকলোৰেই সমান।

২। তলত দিয়া প্ৰশ্ন সমূহৰ উত্তৰ দিয়ক।

(ক) সুখ কিহৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে? ধন সম্পদ নে আন কিহবাৰ ওপৰত?

(খ) জনস্বাস্থ্য ৰক্ষাৰ কাৰণে আমি কেনে সমাজ গঠন কৰা উচিত?

(গ) স্বাস্থ্য আৰু দীৰ্ঘজীৱন কিহৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে?

(ঘ) আমাৰ জীৱনলৈ মাটিৰ অৱদান কি?

(ঙ) কি কি কাৰণত ভিন্ ভিন্ অঞ্চলত লোক বসতিৰ অসমানতা দেখা যায়?

(চ) আমাৰ জীৱন ধাৰণৰ মান উন্নত কৰিবলৈ হলে আমি কি কৰিব লাগিব?

৩। তলত দিয়া শব্দসমূহ ব্যৱহাৰ কৰি একোটিকৈ বাক্য ৰচনা কৰক।
এটা আৰ্হি দিয়া হ'ল—

দীৰ্ঘজীৱন ঃ সকলো মাক-বাপেকে সন্তানৰ দীৰ্ঘজীৱন কামনা কৰে।

খাদ্য, সুস্থ, সজাগ, দায়িত্ব, সুযোগ, প্ৰয়োজন, উৰ্ব্বৰ, চেষ্টা, অসম্ভৱ, লোকসংখ্যা।

৪। বন্ধনীৰ ভিতৰত দিয়া শব্দ ব্যৱহাৰ কৰি তলৰ বাক্যবোৰ সম্প্ৰসাৰণ কৰক।

এটা আৰ্হি দিয়া হ'ল—

জন্ম-মৃত্যু বোধ কৰি দিয়া প্ৰকৃতি-বিৰোধী (সম্পূৰ্ণৰূপে)।

জন্ম-মৃত্যু সম্পূৰ্ণৰূপে বোধ কৰি দিয়া প্ৰকৃতি-বিৰোধী।

(ক) সুস্থ হৈ থাকিবলৈ খাদ্যৰ প্ৰয়োজন (পুষ্টিকৰ)।

(খ) লোকসংখ্যা বৃদ্ধিৰ কুফল আমি বুজিব পাৰিছো। (লাহে লাহে)।

(খ) যিবিলাক শিশু ৰ'দে-বতাহে ঘূৰি ফুৰিছে, সেই বিলাকৰ দায়িত্ব আমাৰ সকলোৰে (অনাহাৰে)।

(ঘ) এই সত্য কথাটি আমাৰ চকুৰ আৰঁ হৈ পৰিছে। (সুন্দৰ)।

(ঙ) আমি বৰ্ত্তমান সমাজ ব্যৱস্থাৰ পৰিবৰ্ত্তন কৰিবলৈ চেষ্টা কৰা উচিত। (নেৰানেপেৰা)।

৫+৫=১০	৫×২=১০	২×৫=১০
৭+৭=১৪	৭×২=১৪	২×৭=১৪
৮+৮=১৬	৮×২=১৬	২×৮=১৬
৯+৯=১৮	৯×২=১৮	২×৯=১৮

৫×৭=৫+৫+৫+৫+৫+৫+৫ =৩৫
৭×৫=৭+৭+৭+৭+৭ =৩৫

৬×৮=৬+৬+৬+৬+৬+৬+৬+৬=৪৮
৮×৬=৮+৮+৮+৮+৮+৮ =৪৮

৩×৪=৩+৩+৩+৩=১২
৪×৩=৪+৪+৪ =১২

৯×৩=৯+৯+৯=২৭
৩×৯=৩+৩+৩+৩+৩+৩+৩+৩+৩=২৭

৫×১=৫
৫×২=৫+৫=১০
৫×৩=৫+৫+৫=১৫
৫×৪=৫+৫+৫+৫=২০
৫×৫=৫+৫+৫+৫+৫=২৫
৫×৬=৫+৫+৫+৫+৫+৫=৩০
৫×৭=৫+৫+৫+৫+৫+৫+৫=৩৫
৫×৮=৫+৫+৫+৫+৫+৫+৫+৫=৪০
৫×৯=৫+৫+৫+৫+৫+৫+৫+৫+৫=৪৫
৫×১০=৫+৫+৫+৫+৫+৫+৫+৫+৫+৫=৫০

২×২=৪
২×৩=৬
২×৪=৮
২×৫=১০
২×৬=১২
২×৭=১৪
২×৮=১৬
২×৯=১৮
২×১০=২০

৩×২=৬
৩×৩=৯
৩×৪=১২
৩×৫=১৫
৩×৬=১৮
৩×৭=২১
৩×৮=২৪
৩×৯=২৭
৩×১০=৩০

৪×২=৮
৪×৩=১২
৪×৪=১৬
৪×৫=২০
৪×৬=২৪
৪×৭=২৮
৪×৮=৩২
৪×৯=৩৬
৪×১০=৪০

৫×২=১০
৫×৩=১৫
৫×৪=২০
৫×৫=২৫
৫×৬=৩০
৫×৭=৩৫
৫×৮=৪০
৫×৯=৪৫
৫×১০=৫০

৬×২=১২	৭×২=১৪	৮×২=১৬
৬×৩=১৮	৭×৩=২১	৮×৩=২৪
৬×৪=২৪	৭×৪=২৮	৮×৪=৩২
৬×৫=৩০	৭×৫=৩৫	৮×৫=৪০
৬×৬=৩৬	৭×৬=৪২	৮×৬=৪৮
৬×৭=৪২	৭×৭=৪৯	৮×৭=৫৬
৬×৮=৪৮	৭×৮=৫৬	৮×৮=৬৪
৬×৯=৫৪	৭×৯=৬৩	৮×৯=৭২
৬×১০=৬০	৭×১০=৭০	৮×১০=৮০

৯×২=১৮	১০×২=২০
৯×৩=২৭	১০×৩=৩০
৯×৪=৩৬	১০×৪=৪০
৯×৫=৪৫	১০×৫=৫০
৯×৬=৫৪	১০×৬=৬০
৯×৭=৬৩	১০×৭=৭০
৯×৮=৭২	১০×৮=৮০
৯×৯=৮১	১০×৯=৯০
৯×১০=৯০	১০×১০=১০০